

”Frozen, slightly hungry but proud Finns are heading for NATO...”

Strategiset narratiivit Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista
venäläisen News Front -propagandasivuston uutisissa

Erik Räsänen
Pro gradu -tutkielma
Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta
Politiikan ja viestinnän maisteriohjelma
Viestinnän opintosuunta
Maaliskuu 2023

Tiedekunta: Valtiotieteellinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Poliitiikan ja viestinnän maisteriohjelma

Opintosuunta: Viestinnän opintosuunta

Tekijä: Erik Räsänen

Työn nimi: ”Frozen, slightly hungry but proud Finns are heading for NATO...” : Strategiset narratiivit Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista venäläisen News Front -propagandasivuston uutisissa

Työn laji: pro gradu -tutkielma

Kuukausi ja vuosi: Maaliskuu 2023

Sivumäärä: 76 + lähteet

Avainsanat: historiapolitiikka, hybridisodankäynti, informaatiovaikuttaminen, Nato, propaganda, strateginen narratiivi, Suomen Nato-jäsenyys, Ukrainan sota, Venäjä, Venäjän propaganda, viestinnän tutkimus, viestintä

Ohjaaja tai ohjaajat: Anu Kantola

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston keskustakampuksen kirjasto

Muita tietoja:

Tiivistelmä:

Tarkastelen pro gradu -tutkielmassani venäläisen News Front -propagandasivuston Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista kertovaa uutisisältöä. Tutkielma selvittää, millaista kuvaa News Front luo Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyyden etenemisestä.

Keskeinen käyttämäni käsite on propagandan ja viestinnän tutkimuksen alalla yleistynyt strateginen narratiivi. Strateginen narratiivi tarkoittaa yhteiskunnallisen eliitin intressien mukaisesti muotoiltua kertomusta, joka järjestää nykyhetkeä selittävät historialliset tapahtumat vallanpitäjien kannalta mielekkäästi. Se vetoaa kohdeyleisönsä tuntemiin kulttuurisiin tosiasioihin, maalaisjärkeen ja yhteisön jakamiin myytteihin. Narratiivit välittyvät yleisölle median kautta. Tutkielmani teoriataustassa esittelen propagandan ja strategisen narratiivin teoriaa sekä nyky-Venäjällä käytettäviä narratiiveja.

News Front on venäläinen uutissivusto, jolla vierailee miljoonia käyttäjiä kuukaudessa. Vuonna 2014 perustetun sivuston alkuperäinen tarkoitus oli oikeuttaa Krimin niemimaan liittäminen Venäjään, ja sittemmin se on kasvanut maailmanlaajuiseksi propaganda-alustaksi. Sivusto ilmoittaa olevansa yksityinen ja itsenäinen media, joka tarjoaa näkökulmia geopolitiikkaan. Näennäisestä itsenäisyydestään huolimatta sivusto tuottaa Venäjän virallisen linjan mukaisia narratiiveja. Sisällölle ominaista on Nato-vastaisuus ja Venäjä-myönteisyys. Sisällön joukossa on valeutisia ja salaliittoteorioita. EU, Yhdysvallat ja lukuisat muut maat ovat asettaneet News Frontin perustaja Konstantin Knyrikille pakotteita propagandistisen toiminnan takia.

Aineistoni koostuu 102 englanninkielisestä uutisesta ja artikkelista, jotka on julkaistu News Frontissa 15.12.2021–15.3.2023. Englanninkieliset uutiset on todennäköisesti suunnattu kansainväliselle yleisölle. Keräsin aineiston käyttämällä News Frontin sisäistä hakukonetta ja seuraamalla sivuston uutisointia viikoittain. Luokittelin uutisia sen mukaan, mitkä strategiset narratiivit nousivat keskeisesti esiin ja toistuivat uutisisällössä.

News Frontin uutisisältö osoittautuu kirjavaksi: joukossa on lyhyitä uutisia kuin analyysoivia artikkeleitaakin. Osa teksteistä on kopioitu toisilta venäläisiltä uutissivustoilta, osa perustuu länsimaisiin lähteisiin. Lähteiden käyttö ja nimeäminen on vaihtelevaa. Yksittäiset aineiston artikkelit on kirjoitettu yksinomaan News Frontille.

Aineistosta käy ilmi, että News Front suhtautuu uutisoinnissaan Suomeen ja Suomen Nato-jäsenyysprosessiin negatiivisesti. Vain yksi aineiston uutinen esittää Suomen positiivisessa valossa. Jäsenyyden hakeminen esitetään typeränä, järjettömänä ja tuhoisana päätöksenä, ja itse jäsenyysprosessi

kuvataan kaoottisena epäonnistumisena. Suomen päätös hakea Natoon kuvataan laittomana ja kansan tahdon vastaisena.

Aineistossa erottuu viisi keskeistä strategista narratiivia, jotka mukailevat Venäjän hallinnon virallista linjaa. 1) Suomi esitetään Venäjän ja lännen välisen konfliktin osana, passiivisena Euroopan unionin osana tai jopa Yhdysvaltain kolonisoimana vasallivaltiona. Välillä Suomi myös esitetään aktiivisena ja hyökkäävänä. 2) Narratiivi suomalaisten ja venäläisten yhteisestä historiasta kuvaa Suomen Venäjän suojelusta nauttineena maana, joka on kääntynyt Venäjää vastaan unohtaen oman historiansa. 3) Yksittäisissä jutuissa Suomi esitetään lännen tavoin moraalisesti ja kulttuurisesti rappioituneena. Suomen vastakohtana toimii Venäjä, jonka tehtävänä on toimia kunnollisen eurooppalaisen moraalin ja kulttuurin viimeisenä linnakkeena. 4) Moraalisen rappion lisäksi Suomesta luodaan narratiivia taloudellisesti ja poliittisesti epäonnistuneena yhteiskuntana. Esimerkiksi uutisointi maakaasun maahantuonnin loppumisesta ja Venäjän vastaisten pakotteiden vaikutuksesta Suomen talouteen luovat vaikutelmaa kriisin partaalla olevasta maasta. 5) Narratiivi hajoavasta Natosta toistuu aineistossa, sillä uutisointi keskittyy Suomen Nato-jäsenyysprosessin haasteisiin. Nato-jäsenyyden eteneminen kiinnostaa News Frontia vaihtelevasti. Lisäksi huomaa, että Venäjän narratiivi toisen maailmansodan perinnöstä ja lännen väitetyistä natsistisuudesta esiintyy sivuhuomautuksena vain yksittäisissä Suomea koskevissa teksteissä.

Analyysini osoittaa myös, että neutraali uutinen voi palvella propagandistisia tarkoituksia, sillä uutisoiminen tietystä asiasta on strateginen valinta. News Frontin uutisista noin puolet on tyyliään neutraaleja, mutta näennäisestä neutraaliudesta huolimatta ne tuovat esille Venäjän virallisia kantoja ja palvelevat tiettyjä narratiiveja.

Tutkielmani havainnot ovat linjassa aiemman Venäjän informaatiovaikuttamisesta ja strategisista narratiiveista tehdyn tutkimuksen kanssa, sillä aiempi tutkimus on havainnut Venäjän kertovan samanlaisia narratiiveja länsimaista. Samoin aiempi tutkimus on kiinnittänyt huomiota Venäjän propagandistisen uutisoinnin negatiivisuuteen ja epätarkkoihin lähdekäytäntöihin.

Kokonaiskuvassa Suomen rooli News Frontin propagandassa on kuitenkin marginaalinen, sillä erityisesti Yhdysvallat ja Ukraina saavat merkittävästi enemmän huomiota sivuston sisällöissä.

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Venäjän informaatiovaikuttaminen	5
3 Strateginen viestintä: propaganda ja strateginen narratiivi.....	9
3.1 Propaganda on kritiikitöntä ja harhaanjohtavaa massaviestintää	9
3.1.1 Propaganda demokratialle haitallisena ilmiönä.....	10
3.1.2 Propaganda informaatioyhteiskunnassa	12
3.2 Strateginen narratiivi todellisuuden tuottajana	13
4 Nyky-Venäjän strategiset narratiivit ja historiapolitiikka	17
4.1 Lännen ja Venäjän konflikti	18
4.2 Venäjän voitto fasisteista toisessa maailmansodassa	20
4.3 Venäjä kansojen johtajana.....	21
4.4 Venäjä perinteisten arvojen vaalijana ja rappioituva länsi	22
4.5 Tutkimuskysymykset.....	24
5 News Front ja tutkimusaineisto	25
5.1 News Front propagandasivustona.....	25
5.2 Tutkimusaineisto	28
6 Strategiset narratiivit Suomi-uutisoinnissa.....	30
6.1 Suomi osana lännen ja Venäjän konfliktia	35
6.1.1 Juridiikkaa venäläiseen tapaan	36
6.1.2 Paha Nato ja imperialistinen Yhdysvallat tunkeutuvat etupiireihin	39
6.1.3 Uusi kylmä sota, jota suomalaiset eivät halua.....	43
6.1.4 Aggressiivinen Suomi militarisoituu ja rakentaa raja-aitoja	45
6.2 Venäjä kansojen johtajana: Suomen ja Venäjän historiallinen yhteys	50
6.3 Suomen moraalinen rappio.....	52
6.3.1 Jumala rankaisee: Euroopan itsemurha	52
6.3.2 Sanna Marin länsimaisen hedonismin paheellisena ruumiillistumana	54
6.4 Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen tuho.....	56
6.4.1 Energiakriisi sammuttaa sähköt ja sulkee kaupat	57
6.4.2 Venäläisturistien katoaminen tuo taloudellisia tappioita.....	59
6.4.3 Asetoimitukset Ukrainaan koituvat Suomen kohtaloksi	62
6.5 Riitaisa ja hajoava Nato.....	64
6.5.1 Vaihtelevalla kiinnostuksella seurattava jäsenyysprosessi.....	64
6.5.2 Turkin vastahakoisuus todistaa Naton epäonnistumisen	66
6.6 Toisen maailmansodan perintö jää marginaaliin	70
7 Johtopäätökset ja diskussio	71

7.1 News Front ja strategiset narratiivit	71
7.2 Tutkielman ja jatkotutkimustarpeiden arviointia.....	74
Lähteet.....	77

1 Johdanto

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 muutti Euroopan turvallisuustilanteen nopeasti. Vuodesta 2014 lähtien kytenyt Krimin niemimaata ja Ukrainan itäisiä alueita koskenut konflikti laajeni täysimittaiseksi sodaksi, kun Venäjän presidentti Vladimir Putinin hallinto julisti Donetskin ja Luhanskin separatistihallinnot itsenäisiksi ja ilmoitti aloittavansa sotilaallisen erikoisoperaation Ukrainassa. Venäjän retoriikassa Ukrainan sota on nimitetty sotilaalliseksi erikoisoperaatioksi, mutta länessä sen sijaan Venäjän aggressio on tuomittu laajalti ja sotilaallista toimintaa on kutsuttu hyökkäyssodaksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan sai sekä Suomen että Ruotsin arvioimaan uudelleen suhdettaan Pohjois-Atlantin puolustusliitto Natoon. Aiemmin maat olivat pysytelleet ainakin retorisella tasolla liittoutumattomina, joskin molemmat olivat jo entuudestaan EU:n puolustusyhteistyön piirissä. Lisäksi maat tekivät Naton rauhankumppanuusjäsenmaina entuudestaan paljon yhteistyötä puolustusliiton kanssa.

Presidentti Sauli Niinistö on kertonut, kuinka hänen ajattelunsa Natoon ja eurooppalaiseen turvallisuustilanteeseen muuttui. Joulukuussa 2021 Venäjä alkoi vaatia Natolta ja myös Suomelta konkreettisia takuita siitä, ettei Nato laajenisi enempää itään. Niinistö onkin kuvannut, kuinka pohja Suomen ja Ruotsin liittoutumattomuuden roolille romahti, kun Venäjä alkoi esittää maiden valintavaltaa rajoittavia vaatimuksia (Waris 2022a).

Poliittisen johdon tavoin myös suomalaiset alkoivat arvioida Nato-kantojaan uudelleen. Aiemmin suomalaisista selvä vähemmistö oli ollut Nato-jäsenyyden kannalla ja enemmistö vastustanut sitä. Elinkeinoelämän valtuuskunnan teettämien asennetutkimusten mukaan korkeintaan noin neljännes suomalaisista kannatti Nato-jäsenyyttä vuosien 1998–2021 aikana. Syksyn 2021 tutkimus osoitti pientä Nato-jäsenyyden kannatuksen nousua ja vastustuksen laskua, mutta se oli kuitenkin linjassa aiempien tutkimusten kanssa. (Metelinen 2021.)

Vuoden 2022 aikana suomalaisten mielet muuttuivat nopeasti. Vain muutamassa kuukaudessa Nato-jäsenyyden vastustajat jäivät vähemmistöön ja jäsenyyden kannattajista tuli enemmistö. Yleisradion ennen sodan alkua tekemässä kyselyssä 53 prosenttia suomalaisista oli Nato-jäsenyyden kannalla (Koivisto 2022), MTV:n huhtikuussa 2022 julkaistussa kyselyssä lukema oli jo 68 prosenttia (Nykänen & Neihum 2022). Syksyllä 2022 Elinkeinoelämän valtuuskunnan Arvo- ja asennetutkimuksen mukaan 78 prosenttia suomalaisista suhtautui Nato-jäsenyyteen myönteisesti ja vain seitsemän prosenttia kielteisesti (Larros & Metelinen 2022).

Ennen sodan alkamista pääministeri Sanna Marin arvioi, että Suomi ei todennäköisesti liity Natoon kuluvan hallituskauden aikana. Hyökkäyksen jälkeen ja kevään aikana Suomen poliittisen johdon kannanotot Nato-jäsenyyteen muuttuivat varovaisesti positiivisempaan suuntaan: Suomen Nato-jäsenyydestä päättämisestä alettiin yhä useammin puhua *mahdollisena*, kunnes 12. toukokuuta presidentti ja pääministeri ilmoittivat yhteisessä kannanotossaan, että Suomen on haettava Nato-jäsenyyttä ensi tilassa.

Kevään 2022 aikana käytiin paljon turvallisuusympäristöä koskevaa julkista keskustelua. Eduskunta käsitteli kaksi valtioneuvoston ajankohtaiselontekoa. Ensimmäinen totesi Suomen turvallisuus- ja ulkopoliittisen ympäristön muuttuneen Ukrainan sodan myötä. Toinen punnitsi Suomen turvallisuustilannetta ja ilmaisi myönteisen kannan Suomen Nato-jäsenyydelle. 17.5.2022 valmistuneessa ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä katsottiin, että Suomen kuuluisi hakea Naton jäsenyyttä. Vielä samana päivänä eduskunta teki päätöksen jäsenyyden hakemisesta. (Eduskunta 2022a.) Suomi luovutti jäsenhakemuksensa Naton pääsihteeri Jens Stoltenbergille yhdessä Ruotsin kanssa 18.5.2022 (Waris 2022b).

Venäjä oli suhtautunut Naton itälaajenemiseen jo aiemmin kriittisesti, mutta äänenpainoissa saattoi nähdä hienoista koventumista. Keväällä 2022 Venäjän hallinnon suunnalta toistettiin viestiä, jonka mukaan Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksillä olisi sotilaallisia ja poliittisia seurauksia, joskaan kannanotoissa ei täsmennetty, millaisia nämä seuraukset voisivat olla (Nuuttila 2022).

Päätös hakea Nato-jäsenyyttä oli eräs Suomen ulkopolitiikan historian suurimmista käännteistä. Päätöksen myötä Suomi luopui virallisesti liittoutumattomuuspolitiikastaan. Samalla maan suhde Venäjään muuttui todennäköisesti pysyvästi. Vaikka Suomi ei perinteisesti ole ollut erityisen voimakkaasti esillä venäläismedioissa, monet venäläiset mediat kiinnittivät huomiota Nato-jäsenyyteen liittyvään keskusteluun. Kremlin linjauksien mukaisesti mediat suhtautuivat Suomen Nato-prosessiin negatiivisesti. Nato-jäsenyyden hakemisesta uutisoiminen ja venäläisten medioiden suhtautuminen jäsenyysprosessiin onkin nyt ja lähitulevaisuudessa äärimmäisen ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti merkittävä tutkimusaihe.

Venäjän mediaympäristö on laaja. Osana tätä ympäristöä ovat erilaiset itsenäiset ja yksityiset mediat, jotka toistavat Venäjän hallinnon mukaisia narratiiveja mutta eivät ole virallisesti hallinnon alaisia. Eräs tällainen media on vuonna 2014 perustettu News Front. Krimin niemimaalle rekisteröity uutissivusto julkaisee Venäjän hallinnon näkemysten mukaisia uutisia kymmenellä kielellä. Vuonna 2017 sivuston valeutinen pakolaisten aiheuttamista levottomuuksista levisi Saksassa lukuisten poliitikkojen puheisiin ja Saksan omiin medioihin,

vaikka jutun väitteet olivat keksittyjä. Vuodesta 2020 alkaen News Front on profiloitunut koronapandemiaan liittyvän disinformaation tuottajana.

Vaikka News Front väittää olevansa yksityinen media, tutkivat toimittajat ovat löytäneet viitteitä, joiden perusteella sivuston rahoitus tulisi Venäjän turvallisuuspalvelu FSB:ltä. Aktiivinen uutistuotanto monella kielellä kertoo vähintään kohtalaisista taloudellisista resursseista. Sivuston perustaja Konstantin Knyrik joutui Euroopan unionin pakotelistalle propagandistisen toimintansa takia vuonna 2022.

Nato-jäsenyyden hakemisen myötä News Front julkaisikin suomalaisiin pilkallisesti suhtautuvan analyysin. Jo pelkkä artikkelin otsikko ”Frozen, slightly hungry but proud Finns are heading for NATO...” ivailee, kuinka suomalaiset pyrkivät nälkiintyneinä, kylmissään mutta samalla ylpeinä kohti Natoa. Pitkä analyysi muistuttaa, että Suomi on saanut itsenäisyytensä ja oikeusvaltionsa Venäjältä. Suomen poliittisesta johdosta välittyy epämiellyttävä kuva: kirjoittaja luonnehtii presidentti Niinistöä kuivaksi eurobyrokraatiksi ja pääministeri Marinia kansankiihottajaksi, joka on itsepäinen vegetaristi. Kirjoittaja epäilee jäsenhakemuksen taustalla olevan suomalaisten sokaistuminen propagandasta. Kevään 2022 kunnallisanalyyttävät lakot toimivat osoituksena Suomen huonosta yhteiskunnallisesta tilasta. (NF 17.5.2022.)

Keskivertosuomalaisen tai Suomea tuntevan lukijan on helppo tunnistaa analyysin tulkinnat valheellisiksi tai vähintään kummallisiksi. Suomen oikeusvaltioperinne kumpuaa jo Ruotsin vallan ajoilta, eikä maan itsenäisyys ollut 1900-luvun aikana itsestäänselvyys. Sekä presidentti että pääministeri ovat keskimääräistä suositumpia poliitikkoja. Jää epäselväksi, mihin väite suomalaisten nälkiintyneisyydestä ja kylmissään olemisesta perustuu. Valikoitujen faktojen ja valheiden avulla syntyy kuva rappion partaalla keikkuvasta ja menneisyytensä unohtaneesta valtiosta, jota hallitsevat epäpätevät idiootit. Tekstin taustalla vaikuttavat Venäjän propagandan strategiset narratiivit eli tietoisesti rakennetut kertomukselliset valinnat.

Tässä tutkielmassa tarkastelen venäläisen News Front -propagandasivuston englanninkielistä uutisointia Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista. Aineisto on rajattu käsittelemään vain englanninkielisiä uutisia, sillä niiden voi olettaa olevan suunnattu kansainväliselle yleisölle. Keskeinen tutkielmassa käytettävä käsite on strateginen narratiivi, joka tarkoittaa yhteiskunnan eliitin etujen mukaista, tarkoituksellisesti muotoiltua kertomusta.

Tulkittessani News Frontin uutisissa näkyviä Venäjän propagandan strategisia narratiiveja pyrin vastamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä Venäjän propagandan strategiset narratiivit erottuvat News Front -sivuston Suomea ja Suomen Nato-jäsenyysprosessia käsittelevissä uutisteksteissä?
2. Miten ja millaisena Suomi esitetään strategisien narratiivien kautta?
3. Miten ja millaisena Suomen Nato-jäsenyysprosessi esitetään?

Tutkielman toisessa luvussa esittelen Venäjän harjoittamaa informaatiovaikuttamista ja tarkastelen sen pitkiä perinteitä. Aiemman tutkimuksen kautta piirtyy esiin, kuinka Venäjällä todellisuutta on pyritty ja pyritään muokkaamaan propagandan keinoin. Käyn läpi aiempaa venäläismedioiden Suomi-kuvasta tehtyä tutkimusta.

Kolmannessa luvussa esittelen teoria- ja tutkimuspohjani. Määrittelen propagandan käsitteen, käsittelen sitä demokratialle haitallisena ilmiönä sekä tarkastelen sen asemaa informaatioyhteiskunnassa. Propagandan teorian jälkeen käyn läpi tässä tutkielmassa käytettävän strategisen narratiivin käsitettä. Pohdin myös käsitteen haasteita ja yhtäläisyyksiä muihin yhteiskuntatieteellisiin käsitteisiin, kuten historiapolitiikkaan, myyttiin ja diskurssiin.

Neljännessä luvussa erottelen aiemman tutkimuksen pohjalta nyky-Venäjän keskeiset narratiivit, jotka ovat lännen ja Venäjän välinen konflikti, Venäjän voitto fasisteista toisessa maailmansodassa, Venäjä kansojen johtajana sekä Venäjä perinteisten arvojen vaalijana.

Viidennessä luvussa esittelen News Front -sivuston. Käyn läpi, mitä sivustosta ja sen perustajasta Konstantin Knyrikistä tiedetään. Esittelen tutkimusaineistoni ja sen, miten olen kerännyt ja analysoinut aineistoani.

Tutkielman kuudennessa luvussa analysoin, mitkä keskeiset narratiivit esiintyvät News Frontin propagandassa. Olen luokitellut aineiston viiteen havaitsemaani narratiiviin, jotka ovat Suomi lännen ja Venäjän konfliktin osana, Venäjä kansojen johtajana, Suomen moraalinen rappio, Suomen yhteiskunnallinen epäonnistuminen sekä hajoava Nato.

Seitsemännessä luvussa esitän analyysini perusteella tekemäni johtopäätökset, tarkastelen tutkielmani onnistumista ja pohdin mahdollisia lisätutkimuksen tarpeita. Huomaan, että Suomesta uutisoidaan pääsääntöisesti negatiivisesti. Jo aiemmassa Venäjän propagandaa käsitelleessä tutkimuksessa tehdyt huomiot toistuvat myös omassa aineistossani. Lisäksi tutkielmani havainnollistaa, kuinka myös neutraali uutinen voi palvella strategisia narratiiveja, sillä uutisoimisen taustalla on strategisia valintoja. Aineisto paljastaa myös, että Suomi ja Suomen Nato-jäsenyysprosessi kiinnostavat News Frontia vaihtelevasti – Suomi on lopulta kohtalaisen marginaalinen kohde verrattuna muihin maihin.

2 Venäjän informaatiovaikuttaminen

Tämä tutkimus selvittää, miten kansainväliselle yleisölle suunnattu Venäjän narratiivien mukaista propagandaa tuottava News Front -sivusto uutisoi Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista. Venäjän informaatiovaikuttamisen tutkiminen on tärkeää etenkin Nato-jäsenyyden hakemisen myötä, sillä päätös on Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan merkittävimpiä muutoksia. On tärkeää ymmärtää, millaista kuvaa Suomesta esitetään, sillä kerrottavat narratiivit ja mielikuvat luovat todellisuutta. Suomen liittyminen Natoon on tiedetty herkäksi asiaksi Venäjälle, joka todennäköisesti tuo julki näkökulmiaan informaatiovaikuttamisen kanavissaan.

Informaatiovaikuttamisen perinteet Venäjällä ovat pitkät. Nykyinen Venäjän regiimiä tukeva mediaympäristö ei ole syntynyt hetkessä, vaan media on ollut aina voimakkaasti kontrolloitu. Tutkimuksen kohteena oleva News Front sijoittuu osaksi ja jatkaa Venäjän informaatiovaikuttamisen ja propagandan aiempaa traditiota. Läpi historiansa Venäjä on pyrkinyt vaikuttamaan rajojensa ulkopuolella ja käyttänyt propagandaa omien kansalaistensa kontrolloimiseen.

Journalismin tehtävä Venäjällä on ollut alusta asti edistää valtiovallan päämääriä. Pietari Suuren 1700-luvun alussa perustama *Sankt-Peterburgskie Vedomosti* toimi tsaarin äänikanavana luoden pohjan seuraavien vuosisatojen ajaksi journalismille, jonka ensisijainen tehtävä on levittää valtionhallinnon agendaa. Vaikka valtion monopoli tiedotustoimintaan murtui Venäjällä 1800-luvun puolivälissä, pysyi journalismi edelleen vahvasti kontrolloituna ja sensuroituna. (Graff 2021.)

Ensimmäisen maailmansodan aikaan tsaarinajan lehdistö loi julmia stereotyyppioita saksalaisista murhanhimoisina barbaareina. 1930-luvun Neuvostoliiton lehdistön vihan kohteena olivat saksalaisten lisäksi esimerkiksi britit, amerikkalaiset ja puolalaiset. (Berkhoff 2012, 274.) Tsaarinajan perintö kontrolloidusta sanomalehdistöstä sai jatkoa Leninin johtamalla Neuvosto-Venäjällä, joka jalosti propagandan pönkittämään valtaansa. Etenkin elokuvasta tuli keskeinen propagandaväline. (Taylor 2002, 198–203.)

Kun Saksa hyökkäsi Neuvostoliittoon toisessa maailmansodassa, sensuuri ja kontrolli joukkoviestimistä vietiin jopa natsi-Saksaa tiukemmaksi. Stalinin yksinvalta mahdollisti keskitetyn joukkoviestinnän. (Berkhoff 2012, 269.) Kuoleminen esitettiin hienona kansalaisvelvoitteena. Kuolemaa sodassa ei glorifioitu tai nähty sankaritekona, se oli vain kansalaisen velvollisuus suuremman tarkoituksen edessä. (em., 270.) Natsien julmuuksista uutisoitiin laajasti, ja sanojen *saksalainen*, *natsi* ja *fasisti* merkityseroja hämärrettiin

tarkoituksella. Stalin ymmärsi, että propagandalla ja vihapuheella kyettäisiin nostattamaan isänmaallista kansalliskiihkoa tehokkaasti. (em., 271–272.) Neuvostoliiton liittolaisten (Ison-Britannian ja Yhdysvaltain) panosta sotaan vähäteltiin ja niiden menestyksestä raportoitiin vähän. Länsimailta saadusta avustuksesta vaiettiin. Propaganda korosti Neuvostoliiton oman armeijan erinomaisuutta, ainutlaatuisuutta ja kykyä pärjätä yksin. (em., 273.)

Sodan jälkeen keskusjohtoinen propaganda pysyi tiukkana Stalinin kuolemaan asti. Sodanaikaiset sankaritarinat jäivät elämään, eikä niitä uudelleenarvioitu kriittisesti. Vaikka vihaa saksalaisia kohtaan yritettiin lievittää, ennakkoluulot säilyivät sodan jälkeenkin. (Berkhoff 2012, 278–279.)

Kylmän sodan aikana propagandan paholaiseksi muuttui kapitalistinen Yhdysvallat ideologisena kilpailijana. Yhdysvalloista luotiin esimerkiksi kuvaa rasistisena maana. Neuvostoliiton propaganda pystyi hyödyntämään sellaisinaan amerikkalaisjournalistien tekstejä, kun Yhdysvalloissa käytiin 1950- ja 1960-luvulla maansisäistä keskustelua rasismista. Aitojen länsimaisten lähteiden käyttö loi uskottavuutta neuvostopropagandalle, joka kykeni osoittamaan kilpailevan suurvallan ongelmat. (Lentz & Gower 2010, 210–212.) Lisäksi propaganda esitti Yhdysvallat imperialistisena suurvaltana sen kapitalistisen talousjärjestelmän vuoksi, ja tätä Neuvostoliitto korosti etenkin länsimaiden entisille siirtomaille Aasiassa ja Afrikassa. (Taylor 2002, 254.)

Salaliittoteoriat ovat kuuluneet Neuvostoliiton propagandaan 1930-luvulta lähtien. Neuvostoliitossa levinneissä myyttisissä salaliittoteorioissa puhuttiin muun muassa Yhdysvaltain ja Ison-Britannian imperialistisista maailmanvalloitus suunnitelmista. Jopa järjenvastaiset salaliitot sopivat ihmismassojen hallintaan, koska niiden avulla maailmasta jäsenettiin lakeja noudattava, universaali ja looginen kokonaisuus vailla sattumanvaraisuuksia. (Arendt 2021/1973, 422–423.) Eräs tunnetuimmista esimerkeistä lienee KGB:n kansainvälisiin medioihin ujuttama väite, jonka mukaan HI-virus olisi ollut Yhdysvaltain kehittämä biologinen ase (Taylor 2002, 266).

Vuonna 1949 Venäjällä esiteltiin televisio, joka kohosi nopeasti massamediaksi 1970-lukuun mennessä (Taylor 2002, 263–264). Televisio oli Neuvostoliiton poliittisen johdon vallassa. Media toimi johdon toiveiden mukaan ja kritiikittömästi. (Roselle 2006, 83.)

Läpi Neuvostoliiton olemassaolon media pyrki piilottamaan epämiellyttäviksi koettuja asioita, kuten esimerkiksi Afganistanin sodan. Aluksi media kiisti koko sodan olemassaolon ja kertoi Neuvostoliiton sotilaallisen läsnäolon olevan ”afgaanien auttamista”. Neuvostoliiton roolia häivytettiin epämääräisillä ilmaisuilla, kuten kertomalla, että Afganistanissa on

”väkivaltaisuuksia”. Kun sodan olemassaolo viimein myönnettiin, se esitettiin kylmän sodan konfliktille ominaisesti Yhdysvaltain ja Pakistanin aggressiona. (Roselle 2006, 79, 85–86.)

Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen televisio oli hetken vähemmän kontrolloitu kuin aiemmin. Ensimmäisestä Tšetšenian sodasta uutisoitiin kriittisesti, vaikka Venäjän poliittinen johto yrittikin rajoittaa julkisuuteen tulevaa tietoa. (Roselle 2006, 130–131.) Toisen Tšetšenian sodan aikana mediakontrolli teki paluun Putinin johdolla. Vapaa media alettiin nähdä vaarallisena, sota-alueelle ei päästetty enää toimittajia ja kriittiset oppositioäänet leimattiin ”terroristisiksi”. (em., 132–133.)

KGB-taustaisen Putinin aikakaudella lukuisat tiedustelupalvelutaustaiset sisäpiiriläiset ovat nousseet Venäjällä johtaviin aseisiin eri sektoreilla. Lukuisat 2000-luvulla käytetyt propagandistiset keinot lainaavat suoraan Neuvostoliiton perinteistä. (Abrams 2016.) Televisio on palannut valtion kontrolliin, ja se palvelee lisääntyvässä määrin päättäjien poliittisia tavoitteita. Enemmistölle venäläisistä (85 %) televisio on ensisijainen tietolähde. (Grigor 2020, 14–15.) Uutisissa yhdistyvät poliittiset myytit, kulttuuriset stereotyyptit ja historiallinen muisti. Televisio esimerkiksi oikeuttaa Venäjän aggressiivista ulkopoliittikkaa. (em., 16–17.)

2000- ja 2010-luvulla propaganda on mukautunut ajan vaatimukseen saaden uusia muotoja disinformaationa ja valeuutisina. Epäluottamuksen kylväminen on Venäjän keino heikentää länsimaisia demokratioita sisältä päin. *Valeuutinen* terminä on kääntynyt myös propagandistiseen tarkoitukseen leimaamaan eettisiä koodistojaan noudattavia medioita. (Snow 2019, 4–5.) Yleisön luottamuksen laskiessa mediaa kohtaan propagandisti hyötyy (em., 7).

Venäjän informaatiovaikuttamisen laajuuden huomioon ottaen on yllättävää, että Venäjän viestinnällistä vaikuttamista Suomessa ja Venäjän median Suomi-kuvaa ei ole järjestelmällisesti tutkittu. Vaikka suomalainen Venäjän-tutkimus on kattavaa ja esimerkiksi suomettumista on käsitelty viime vuosikymmeninä kriittisesti, Venäjän median representaatio suomalaisista ei ole päätynyt tutkimusaiheeksi kovinkaan usein.

Voikin pohtia, miksi venäläismedioiden Suomi-uutisointi on jäänyt tutkimuskatveeseen. Voi olla, että 1900-luvun loppupuolella yhteiskuntaa läpäissyt suomettuminen ja geopoliittisista jännitteistä johtuva Venäjän suuttuttamisen pelko ovat voineet nostaa kynnystä tutkia Venäjän Suomeen kohdistamaa viestinnällistä vaikuttamista. Kansainvälinen tutkimus vaikuttaa keskittyneen esimerkiksi siihen, miten Venäjä on esittänyt Yhdysvaltain, Ison-Britannian tai Saksan kaltaisia kilpailijoitaan (vrt. esim. edellä mainitut Taylor 2002, Lentz & Gower 2010, Berkhoff 2012).

Joitakin tutkimuksia toki on tehty siitä, miten Venäjä on muokannut kuvaa Suomesta. Neuvostoliiton median tiedetään legitimoineen ja pohjustaneen kotimaiselle yleisölle

talvisodan (1939–1940) aloittamista luomalla Suomesta kuvaa konfliktin aggressiivisena osapuolena. Lehdistö korosti Neuvostoliiton viattomuutta ja esitti talvisodan aloittaneet Mainilan laukaukset Suomen provokaationa. (Parppei 2023, tulossa)

2000-luvulla Venäjän valtionmedioiden uutisoinnissa Suomi on ollut ainoa Pohjoismaa, josta uutisoidaan pääsääntöisesti positiivisesti, siinä missä muista Pohjoismaista ja Baltian maista uutisoidaan usein negatiivissävytteisesti. (Kaljula & Juurvee 2018, 71–77). Valtionmediat Sputnik ja RT ovatkin korostaneet maiden hyviä kahdenvälisiä suhteita. Suomalaisten kiinnostuksen venäjän kieltä kohtaan kerrotaan kasvaneen. Positiivisimmissa jutuissa Suomi toimii roolimallina muille maille neuvottelevasta ja kunnioittavasta Venäjä-suhteesta. (em., 65–66.) Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen tutkimuskatsauksessa (2/2015) tosin huomattiin, että Suomi-uutisointi Venäjän medioissa ei eronnut merkittävästi muista EU-maista, vaan uutisointi korosti taloushaasteita ja suomalaisten lisääntynyttä EU-kriittisyyttä.

Vuosina 2016 ja 2017 yleisin Venäjän medioiden kertoma väite Suomesta oli, että maassa on epävakautta maahanmuuttajien ja pakolaisten takia. Tämän jälkeen yleisimmät narratiivit Suomesta käsittelivät Suomen ja Venäjän hyviä suhteita ja vähätelivät Venäjän aiheuttamaa sotilaallista uhkaa. Suomen kerrottiin kärsivän EU:n Venäjän vastaisista pakotteista. Suomi-uutisoinnissa korostettiin lisäksi, että Nato olisi uhka Venäjälle. (Kaljula & Juurvee 2018, 74.)

Myös puolustusministeriön *Voiman Venäjä* -raportin (2019) mukaan Venäjä on korostanut virallisessa viestinnässään ystävällisiä suhteita Suomeen. Toisaalta viestinnässä muistutetaan, että liittyessään Natoon Suomi olisi Venäjän ja Naton välisen konfliktin näyttämö. Hyvät suhteet ovat siis ehdolliset: niiden säilyminen vaatii aktiivista ylläpitämistä ja sopivaa käyttäytymistä. (Puolustusministeriö 2019, 38–39., ks. myös Kaljula & Juurvee 2018.)

Tietokirja *Putinin trollit* avaa Venäjän kansainvälisen informaatiovaikuttamisen verkostoa ja Venäjän arvostelijoihin kohdistettua vainoamista (Aro 2019). Teos sai aikanaan arvostelua kritiikittömästä sävystä (Laurén 2019), mutta kokonaisuudessaan se havainnollistaa 2000-luvulla tapahtuvaa informaatiovaikuttamisen verkostoa kattavasti. Lisäksi monet suomalaismediat julkaisevat ansiokkaita tekstejä Venäjän medioiden Suomi-kuvastosta.

Yleisesti voidaan huomata, että kautta historiansa Venäjä on omaksunut käyttöönsä eri aikakausien modernia teknologiaa palvelemaan haluttua agendaa. Valtionohjauksella on kaikkiaan pitkät perinteet, jotka vaikuttavat myös nykyisen Venäjän mediamaisemassa. Informaatiovaikuttamisen keinot eivät vaikuttaisi muuttuneen merkittävästi, sillä tämän tutkimuksen kohteena oleva News Front toistaa monia Neuvostoliiton ajalta olevia väitteitä.

Seuraavaksi siirryn käsittelemään propagandan ja strategisen narratiivin käsitteitä.

3 Strateginen viestintä: propaganda ja strateginen narratiivi

Venäjän informaatiovaikuttaminen sijoittuu osaksi valtioiden harjoittaman propagandan tutkimusta. Nykyisin propagandasta puhutaan harvemmin, vaan sen sijaan käytetään esimerkiksi strategisen narratiivin käsitettä, joka tuo esiin hienovaraisemmin vaikuttamisen tapoja ja tyylejä. Tässä luvussa esittelen näitä tutkimussuuntia, pohdin niiden valossa News Frontin toimintaa ja esitän luvun lopuksi tutkimuskysymykseni.

3.1 Propaganda on kritiikitöntä ja harhaanjohtavaa massaviestintää

Vaikka termiä *propaganda* käytetään laajasti yleiskielessä, sen tyhjentävä määrittelemineen on haastavaa. Täydellisen määritelmän luominen voi olla jopa mahdotonta eikä käsitteen käyttökelpoisuuden kannalta edes tarpeellista. Alan tutkijoidenkaan kesken määritelmästä ei ole selkeää yksimielisyyttä. (Jowett & O'Donnell 2015, 4–5; O'Shaughnessy 2004, 13–14.) Enemmistöä propagandan määritelmästä yhdistää se, että propaganda on suurille massoille suunnattua kritiikitöntä ja harhaanjohtavaa viestintää, joka pyrkii saamaan kohteensa toimimaan propagandistin etujen mukaisella tavalla.

Jowett ja O'Donnell määrittelevät propagandan viestintäprosessina, joka on ”tarkoituksellinen, systemaattinen yritys vaikuttaa havaintoihin, manipuloida kognitioita ja ohjata käytöstä tuottamaan vastauksen, joka edesauttaa propagandistin aikomuksia” (Jowett & O'Donnell 2015, 7). Propaganda on tarkoituksellista ja systemaattisesti organisoitua, ja siten sen tekoon tarvitaan alan ammattilaisia (em., 7–8). Kognitioilla tarkoitetaan propagandan vaikutusta yksilön älyllisiin toimintoihin, kuten uskomuksiin tai asenteisiin (em., 12).

Huckin asettaa propagandalle viisi ehtoa. Se on valheellista tai harhaanjohtavaa ja kohdistetaan suurelle yleisölle hyödyttämään propagandistin etua. Propagandan jakelu on systemaattista ja sisältö kritiikitöntä. (Huckin 2016, 126.) Epäkriittisyys erottaa propagandan tiedonsiirrosta, koulutuksesta, suostuttelusta tai ylipäättään muusta viestinnästä, sillä propaganda ei arvioi viestin mahdollisia ongelmia (O'Shaughnessy 2004, 16–18). Suostuttelu muuttuu propagandaksi, kun tiedon vastaanottajaa manipuloidaan tai johdetaan harhaan (Jowett & O'Donnell 2015, 44). Propagandistin tarkoitukset ovat piilotettuja, eikä propagandisti välttämättä usko viestiinsä edes itse tai halua yleisölleen hyvää (em., 50).

Propaganda tunnistetaan usein vasta jälkikäteen. Nykyhetken propagandasta on vaikeampi olla tietoinen, kun taas menneisyyden propaganda todennäköisesti tuntuu nykykontekstista tarkastellen ilmeiselle. (O'Shaughnessy 2004, 2.) Propagandan tuottaminen

voikin olla tiedostamatonta. Britti-imperialismin aikojen koulukirjojen tekijät tuskin ajattelivat tuottavansa hegemoniaa tukevaa propagandaa. Samoin lehtikuvat saatetaan ottaa neutraalia tarkoitusta varten, mutta niitä käytetäänkin propagandistisesti. (em., 19–21.) Samoin esimerkiksi oman aikansa vallitsevaan ideologiseen normistoon perustuvat amerikkalaiset elokuvat voidaan nähdä hegemoniaa tuottavana propagandana (Hemánus 1975, 17, 19).

News Front täyttää propagandaan perinteisesti liitettävät tunnusmerkit. Sivuston sisällöt mukailevat Venäjän virallisia linjauksia kriittittömästi. Uutismuotoista sisältöä julkaistaan systemaattisesti. Se vetoaa uskomuksiin, asenteisiin ja ennakkoluuloihin. Usein sisältö on harhaanjohtavaa tai vähintään yksipuolista.

3.1.1 Propaganda demokratialle haitallisena ilmiönä

Historiansa aikana propaganda on muuttunut neutraalista uskonlevittämistä tarkoittavasta käsitteestä pejoratiiviseksi termiksi, joka nähdään demokratian vastaisena. Propagandan käsite esiintyi ensimmäisen kerran vuonna 1622 katolisen kirkon Sacra Congregatio de Propaganda Fide -nimisen järjestön nimessä, jossa se tarkoitti katolisen kristinuskon levittämistä. Neutraaleimmillaan propagandaa voi sanoa ideoiden tai ideologioiden levittämiseksi. (Jowett & O'Donnell 2015, 2.) Vielä 1900-luvun alkupuolella esimerkiksi John Dewey käsittikin propagandan modernin massayhteiskunnan ilmiönä, joka on kohtalaisen neutraali ja demokratiaan kuuluva. Avoimen julkisissa ja demokraattisissa yhteiskunnissa kansalaisten mielipiteillä on väliä, ja siksi niitä yritetään muokata. (Dewey 2006/1927, 197–199.)

Termi yleistyi ensimmäisen maailmansodan aikana sekä sen jälkeen käydyssä julkisessa keskustelussa sodanaikaisista vaikuttamispyrkimyksistä. Samalla nykyinen propagandan tutkimus sai alkunsa 1920-luvulla. (Jowett & O'Donnell 2015, 179; 181–184.) Ensimmäisen maailmansodan tuoman painolastin myötä propagandasta tuli käsite, jonka ajateltiin automaattisesti liittyvän johonkin pahaan. Propaganda alettiin mieltää autoritaaristen tai totalitaaristen valtioiden ilmiöksi. (O'Shaughnessy 2004, 15.) Totalitarismiin liittyvää näkökulmaa edustaa esimerkiksi filosofi Hannah Arendt teoksessaan *Totalitarismin synty* (2021/1973), jossa hän esittää propagandan olevan ”erottamaton osa ’psykologista sodankäyntiä’”. Propaganda on totalitarististen liikkeiden keino toimia vaikutuksessa ei-totalitaarisen ulkomaailman kanssa. Kun propagandan psykologiset tavoitteet saavutetaan, se katoaa. Tilalle vallankäytön välineeksi astuu puhdas terrori. (Arendt 2021/1973, 415.)

Toisaalta propagandaan ja sen keinoihin on asennoiduttu positiivisesti esimerkiksi PR-ammattilaisten keskuudessa. Neutraalissa näkökulmassa propaganda itsessään on pelkkä

väline, jota voi käyttää hyvään tai pahaan. (Cunningham 2002, 127–129.) Moderni propagandisti kertoo totuuden valikoiden. Jos propaganda tosin nähdään vain neutraalina työkaluna, unohdetaan propagandaan liittyvät totuudelliset ja eettiset ongelmat. (em., 152.)

Suomessa propagandan käsitteeseen suhtauduttiin muuta Eurooppaa pidempään positiivisesti, ja esimerkiksi 1950-luvulla se nähtiin tiedotustoimintana ja koulutuksena, jonka avulla ihmisiä voitiin herätellä työläisinä, kuluttajina ja äänestäjinä (Hakulinen 1951, 12–15). Toisaalta nykyisin propaganda mielletään luonteeltaan epädemokraattiseksi myös Suomessa: ”Propaganda on olemukseltaan demokratian vastaista. Se ruokkii ennakkoluuloja, yhdenmukaistaa ajattelua ja vaientaa erimieliset, vaikka sen ilmiö on tietysti jotain aivan muuta.” (Pörsti 2017, 11.) Propaganda ei kuitenkaan ole vain autoritaaristen tai sotatilassa olevien valtioiden ilmiö, vaan sitä esiintyy demokraattisissakin yhteiskunnissa (em., 121–122).

Propagandan tutkimuksessa vakiintunein jaottelu propagandan muodosta perustuu tiedon tarkkuuden ja viestin alkuperäisen lähteen tietämisen mukaan valkoiseen, mustaan ja harmaaseen propagandaan. Valkoisessa propagandassa informaatio itsessään on paikkansapitävää ja lähde on selvillä. Tieto voi kuitenkin olla valikoitua tai esittää viestin lähettäjän edullisessa valossa. Kansalliset juhlat ja urheilutapahtumat ovat usein valkoista propaganda. Esimerkiksi olympialaisten kaltaisia kansainvälisiä urheilujuhlia seurataan kunkin maan medioissa usein puolueellisesti. (Jowett & O’Donnell 2015, 20–21.)

Musta propaganda on valkoisen vastakohta. Väitteet ovat valheellisia, eikä viestin lähettäjää tiedetä. Väitteet on voitu laittaa jonkun toisen nimiin. Musta propaganda on tyypillistä esimerkiksi sotatilanteissa. Natsi-Saksan propagandaministeri Joseph Goebbelsin on kerrottu sanoneen ison valheen toimivan pieniä paremmin. (Jowett & O’Donnell 2015, 21.) Mustan propagandan menestyminen riippuu pitkälti vastaanottajan halukkuudesta uskoa lähettäjää ja viestin sisältöä. Propagandistin täytyy siis tuntea kohdeyleisönsä. (em., 24.)

Harmaa propaganda on mustan ja valkoisen välimaastoa. Tiedon paikkansapitävyydestä tai alkuperäisestä lähteestä on vähintäänkin epävarmuutta. Valtiot voivat pyrkiä saattamaan toisiaan huonoon valoon esimerkiksi välikäsien kautta. Myös yritysten tilastot, piilomainonta tai mainonnan katteettomat lupaukset voidaan nähdä harmaana propagandana. (Jowett & O’Donnell 2015, 24–28.)

News Frontin uutisointi asettuu pääsääntöisesti harmaan ja mustan propagandan tienoille. Usein sivuston käyttämät lähteet jäävät epäselviksi. Osa sivuston väitteistä on puhtaasti valheellisia, mutta usein tekstit perustuvat faktoihin, joita on tulkittu propagandistin edun mukaisesti. Toisaalta sivusto on avoin länsimaalaisvastaisista arvoistaan. Sivuston rahoitukseen

liittyy epäselvyyksiä, henkilökunnasta tiedetään vähän eivätkä sivuston uutisten voi nähdä noudattavan yleisiä journalistisia standardeja.

Lisäksi propaganda voidaan jakaa agitoivaan ja integroivaan propagandaan. Agitoivassa propagandassa yleisöä pyritään herättelemään tai ärsyttämään tiettyyn suuntaan. Integroivassa propagandassa yleisö pyritään pitämään passiivisena ja viestin hyväksyvänä. (Jowett & O'Donnell 2015, 20.) News Frontin tuottama propaganda sopii agitoivan propagandan kategoriaan, sillä aineiston länsimaalaisille suunnatuissa uutisissa toistuu epäluottamuksen kylväminen länsimaista yhteiskuntajärjestystä kohtaan. Se ei pyri säilyttämään nykytilaa vaan horjuttamaan sitä.

3.1.2 Propaganda informaatioyhteiskunnassa

Nykyisten sotien elementtejä ovat sotien entistä suurempi tuhoisuus, muuttuva ja heikentävä valtio sekä viestinnän uudet muodot. Vaikka monet konfliktit ovat paikallisia, ihmiset ovat verkostoituneet maailmanlaajuisesti. Viestinnästä on tullut sodankäynnin muoto, jolla voi levittää pelkoa. (Kaldor 2013, 4.) Medioituminen eli maailman muuttuminen aiempaa mediavälitteisemmäksi (Seppänen & Väliverronen 2012, 41) vaikuttaa koskevan myös sodankäyntiä ja globaalia geopoliittista kilpailua. Ukrainan sodassa länsi, Ukraina ja Venäjä ovat pyrkineet tuomaan näkemyksensä esille mediassa ja vaikuttamaan ihmisten mielipiteisiin.

Propagandaa käytetäänkin usein psykologisessa sodankäynnissä vihollista vastaan militaaristen, taloudellisten tai poliittisten keinojen rinnalla. Psykologista sodankäyntiä voi sanoa uudeksi nimeksi jo antiikista tutulle sodankäynnin tavalle, jossa vihollisen tahto pyritään murtamaan mahdollisimman vähäisellä tuhoavalla voimankäytöllä. (Jowett & O'Donnell 2015, 231–232.) Nyky-yhteiskunnassa propagandan tarve, sen käyttöön liittyvä teknologia sekä sen keinojen kehitys ovat alati kasvaneet (em., 58).

Nykyistä sodankäyntiä kutsutaan *informaatioyhteiskunnaksi*. Informaation ympärille keskittyvä yhteiskunta on kehittynyt nopeasti ja on historiallisesti uusi (Jantunen 2015, 49–50). Globaalissa maailmassa eristäytyminen on mahdotonta ilman, että siitä aiheutuu haasteita myös yhteiskunnalle. Siten myös informaatioyhteiskunnan täydellinen välttäminen on mahdotonta. (em., 57.)

Sosiaalisen median aikakaudella perinteisen median rooli tiedon portinvartijana on murtunut – journalistit eivät enää kykene kontrolloimaan yhtä laajasti julkiseksi tulevaa tietoa, sillä tekstit ja kuvat leviävät nopeasti internetissä. Lisäksi perinteisen median hektinen työtahti ja pikajournalismi voivat syödä journalismin uskottavuutta. Laadukkaan ja eettisen journalismin rinnalle on syntynyt sivustoja, jotka kutsuvat itseään vaihtoehtomedioiksi. Monet

vaihtoehtoisiksi itsensä julistavat mediat ovat informaatioidankäynnin kanavia, jotka mahdollistavat propagandistille oman viestinsä esittämisen ”vaihtoehtoisena totuutena”. (Jantunen 2015, 15–16.)

Voi nähdä, että tutkimuksen kohteena oleva News Front osallistuu informaatiotasotaan väittämällä tarjoavansa vaihtoehdon länsimaisten medioiden näkemyksille. Sivuston perustaja Konstantin Knyrik onkin avoimesti kertonut olevansa informaatiotasodassa länttä vastaan (ks. luku 5.1).

3.2 Strateginen narratiivi todellisuuden tuottajana

2000-luvulla valtioiden harjoittamaa viestintää kutsutaan harvoin suoraan propagandaksi, vaan tutkimus puhuu valtioiden harjoittamasta strategisesta viestinnästä. Tämä muutos heijastelee sitä, että valtioiden viestintä on kutoutunut osaksi medioiden toimintaa. Siinä missä propagandalla on terminä ikävä kaiku, strateginen viestintä toimii ilmaisuna sille, kuinka valtiot pyrkivät entistä hienovaraisemmin vahvistamaan omia intressejään esimerkiksi kansakunnan brändäämisellä (Aronczyk 2013) ja pehmeällä vallalla (Nye 2005).

Narratiivien käyttö voidaan tästä näkökulmasta nähdä propagandan pehmeänä muotona. Narratiivit tarjoavat mahdollisuuden hahmottaa kerrottu selvästi etenevänä, ymmärrettävänä kokonaisuutena. Yhteisöt ovatkin ihmiskunnan alkuhistoriasta lähtien rakentuneet erilaisten narratiivien varaan. Tarinankerronta vaikuttaisi olevan ihmiselle luontaista.

Etenkin historiallinen tieto perustuu kertomuksellisuuteen, joka rakentaa merkityksellisiä kokonaisuuksia. Onnistuneessa kertomuksessa yhdistyvät moraali ja myytti. Pakostikin kertomukset yksinkertaistavat monimutkaisia historiallisia kehityskulkuja, sillä selitysmallit ovat kohtalaisen tiiviitä tapoja tulkita maailmassa tapahtuneita monisyisiä muutoksia. (Ahonen 2017, 156–157.) Instituutioiden legitimizeetti johdetaan kansantarujen aiheistosta (Lyotard 1985, 36). Narratiivit legitimoivat tietoa – esimerkiksi uusien keksintöjen ympärille luodaan vetävä tarina, vaikka keksintö ei olisikaan syntynyt eppisesti. (em., 46–47.)

Propagandassa narratiiveilla on ymmärrystä luova funktio. Propagandan narratiivit ovat strategisia eli tietoisesti suunniteltuja: niillä on tietty suunta ja tarkoitus. Freedmanin (2006) mukaan narratiivit ovat ”vakuuttavia juonia, jotka voivat selittää tapahtumia uskottavasti ja joista voidaan tehdä päätelmiä”. Narratiivista tulee strateginen, kun sillä halutaan vaikuttaa ihmisten käsityksiin. Strategiset narratiivit eivät synny spontaanisti, vaan ne ovat tarkoituksellisesti rakennettuja ja vahvistettuja jo olemassa olevien ajatusten pohjalta. (Freedman 2006, 22; myös Grigor 2020, 33.)

Strategisia narratiiveja on selitetty kansainvälisellä areenalla toimivien valtojen kilpailun näkökulmasta: valtiot kilpailevat keskenään siitä, kenen tarina voittaa (Roselle, Miskimmon & O’Loughlin 2014, 71). Narratiivit ovat keino hallita kaaosta. Narratiivien selkeiden toimijoiden, tapahtumapaikkojen, konfliktien ja ratkaisujen avulla valtiot voivat selittää ja muokata todellisuutta. Narratiivit auttavat luonnehtimaan, millainen valtio on. (em., 74–76.)

Strateginen narratiivi on nimenomaan yhteiskunnan eliitin keino rakentaa yhteistä merkitystä menneisyydelle, nykytilalle ja tulevaisuudelle ja siten vaikuttaa kotimaisiin ja kansainvälisiin toimijoihin (Grigor 2020, 33). Poliittiselle eliitille median välittämät narratiivit ovat keino herättää yleisössä toivottuja reaktioita ja saavuttaa asetettuja tavoitteita, kuten esimerkiksi luoda legitimitettä omalle politiikalle, saada huomiota, mobilisoida kansaa tai lisätä omaa suosiota (em., 34).

Tutkimuksessa on nostettu esiin, kuinka strategiset narratiivit hyödyntävät jo yhteiskunnassa valmiiksi vallitsevia tunteita ja ajatuksia. Strategiset narratiivit nojaavat usein tietyn kulttuurin ”maalaisjärkeen” tai luonnolliseen järjestykseen, ja siksi niiden tunnistaminen vaikuttamiskeinoksi voi olla haastavaa. (Grigor 2020, 33.)

Mediat toimivat strategisten narratiivien välittäjinä valikoimalla ja sanoittamalla niitä yleisöille. Mediamailman narratiivisten taisteluiden voittajan julistaminen voi olla vaikeaa verrattuna perinteisen sodan voittajan tai häviäjän nimeämiseen. Kertomuksien kilpailu pyrkii haastamaan uskomusjärjestelmiä: menestyksekkäässä narratiivisessa taistelussa iso osa väestöstä alkaa nähdä asioita alkuperäisestä näkökannastaan poikkeavalla tavalla. (Freedman 2006, 78.) News Front pyrkii narratiiviseen taisteluun tarjoamalla kansainväliselle yleisölle Venäjän virallisen linjan mukaista uutisointia ja haastamalla länsimaalaisia medioita.

Strateginen narratiivi ei ole vain keino vaikuttaa mielipiteisiin, vaan narratiivien avulla voidaan pyrkiä ohjaamaan jo sitoutuneita ryhmiä toimimaan toivotulla tavalla. Siten strategiset narratiivit voivat toimia komennon ja kontrollin korvikkeina. Erilaisilla ideologioilla marxismista radikaaliin islamiin on omat narratiivinsa. (Freedman 2006, 87–88.) Narratiivit siis pitävät ryhmän koossa ja luovat sille tarkoituksen.

Strategisen narratiivin käsitteeseen voi suhtautua myös varautuneesti. Ilmaisu strategisuudesta antaa ymmärtää, että kertomuksellisten valintojen taustalla olisi aina selkeän strateginen näkökulma. Toki Venäjän hallinto tukee tiettyjä narratiiveja ja historiatulkintoja, mutta voi myös kysyä, syntyykö jokainen narratiivi suunnitellusti vai syntyvätkö narratiivit ennemminkin spontaanisti, epäorganisoidusti ja yhteisesti neuvotellen. Narratiivit syntyvät omassa kulttuurisessa kontekstissaan, ja narratiivien välittäjät saattavat hyvinkin kokea kertovansa asioista niin kuin ne oikeasti ovat. Lopullisen rajan vetäminen luonnollisesti

syntyneen ja strategisen narratiivin välille on todennäköisesti mahdotonta, mutta rajanvetoa tärkeämpää onkin analysoida narratiivien sisällön luomia merkityksiä.

Historiantutkimuksessa on yleistynyt 2010-luvun aikana *historiapoliitiikan* käsite, jolla viitataan tarkoitukselliseen historian käyttöön yhteiskunnallisessa argumentaatioissa. Historiapoliittinen argumentaatio voi olla tietoista ja suunniteltua, mutta toisaalta ihminen voi tehdä historiapolitiikkaa ilman erityistä aktiivisuutta eli ajattelemattomasti – esimerkiksi suomalaiset viittaavat talvisodan henkeen erilaisissa yhteyksissä. (Raudaskoski 2015.) Historiapoliitiikka on status quon ylläpitämistä: se on poliittisen ja kulttuurisen eliitin keino asettaa historian kertomuksia toivottuun järjestykseen ja yhdenmukaistaa ne mielekkääksi kokonaisuudeksi (Ahonen 2017, 176).

Mikään yhteisö ei ole täysin yhtenäinen, jolloin kansallinen identiteetti pitää rakentaa yhteisistä kokemuksista. Yhteiset myytit auttavat jäsentämään maailmaa ja luovat yhteenkuuluvuutta kansalaisten välille. Myytit voivat olla todellisia tai sepitettyjä, ja kansallisten myyttien ”totuusarvo on yhteisölle epäolennainen verrattuna niiden moraaliseen käyttöarvoon”. (Ahonen 2017, 9–10.) Myös suomalaisilla on omat kansalliset myyttinsä esimerkiksi selviytyjäkansasta, deterministisestä kansallisvaltiokehityksestä, tasa-arvoisesta yhteiskunnasta ja yhtenäisestä kansakunnasta (em., 11). Myytit syntyvät, kun ”yhteisö liittää menneisiin tapahtumiin moraalisia merkityksiä ja samastuu niihin” (em., 5). Myös Roland Barthes’lle myytit ovat arkielämän pieniä ilmiöitä, jotka tekevät todellisuudesta luonnollisen tuntuisen (Barthes 1994, 17). Merkityksenannon kautta myytti muuntaa historiallisen luonnoksi: historian rakentamasta todellisuudesta tehdään luonnollinen, itsestään selvä (em., 17, 190–191).

Strategisen narratiivin käsitteessä on myös yhteneväisyyksiä usein yhteiskuntatieteissä käytettyjen *diskurssin* ja *kehysten* käsitteiden kanssa. Nämäkin käsitteet tarjoavat keinoja kulttuurisien kontekstien, kielessä esiintyvien merkityksien ja toimituksellisten valintojen ymmärtämiseen, mutta niissä on myös eroja. Diskurssin käsite vastaa juuri kyseisellä hetkellä vallitseviin normeihin ja sääntöihin, kun taas strateginen narratiivi selittää myös muutoksia. Kehysanalyysi auttaa tulkitsemaan ja arvioimaan tiettyä yksittäistä tapahtumaa tai asiaa, mutta strateginen narratiivi selventää syy-seuraussuhteita. Strateginen narratiivi siis antaa historiallisen kehysten selittämällä, miksi asiat ovat juuri nyt näin. (Grigor 2020, 34).

Strategisen narratiivin käsite avaa sitä, kuinka yhteiskunnallinen todellisuus on tietoisesti rakennettua. Se on viestinnätutkimuksen metodologinen käsite, jota voi soveltaa mediatekstien analysoimiseen, siinä missä esimerkiksi historiapolitiikka liitetään usein viralliseen historiankirjoitukseen ja kouluhistoriaan.

Strateginen narratiivi on siis poliittisen eliitin etujen mukaisesti muotoiltu suuri kertomus, joka järjestää tapahtumat loogiseksi kokonaisuudeksi. Se vetoaa yleisössään yleisesti tunnettuihin kulttuurisiin faktoihin, maalaisjärkeen ja yhteisön jakamiin myytteihin. Medialla on merkittävää valtaa toimiessaan strategisten narratiivien välittäjänä eliitiltä yleisölle. Narratiivit pitävät yhteiskuntaa koossa, inspiroivat vastarintaan vihollista vastaan ja toimivat eliitin vallankäytön mekanismina.

Strategisen narratiivin avulla voi hahmottaa propagandan kertomuksellisuutta, ja siten käsite sopii myös Venäjän propagandan tutkimukseen. Käsitettä onkin sovellettu viimeisen vuosikymmenen aikana analysoitaessa Venäjän strategista viestintää. Seuraavassa luvussa esittelen nyky-Venäjän strategista viestintää koskevaa tutkimusta ja muodostan tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset.

4 Nyky-Venäjän strategiset narratiivit ja historiapolitiikka

Venäjälle strategiset narratiivit ovat keino muokata olosuhteita maan poliittisten, taloudellisten ja turvallisuuden liittyvien etujen mukaisesti. Materiaalisten tarpeiden lisäksi narratiivit muokkaavat käsitystä ja odotuksia Venäjästä valtiona, sen roolista kansainvälisenä toimijana ja sen roolin tunnustamisesta. (Miskimmon & O’Loughlin 2017, 111.)

Tutkimus hahmottaa Venäjän suuriksi narratiiveiksi (*master narrative*) lännen ja Venäjän välisen vastakkainasettelun (esim. Grigor 2020; Galeotti 2020, 178–180), ajatuksen Venäjästä kansojen johtajana (esim. Grigor 2020; Arendt 2021/173; Parpei 2021), kertomuksen Venäjän voitosta toisessa maailmansodassa (esim. Grigor 2020; Galeotti 2020, 153–156) ja ajatuksen Venäjästä moraalisesti kunnollisena, vahvana eurooppalaisvaltiona (esim. Galeotti 179–180).

Narratiivit suunnataan sekä kotimaiselle että kansainväliselle yleisölle. Venäjän televisiokanavien sisällön ei ole havaittu eroavan merkittävästi venäläiselle ja kansainväliselle yleisölle suunnatun sisällön suhteen, vaan käytetyt narratiivit ovat samanlaisia ja samansuuntaisia yleisöstä riippumatta. Kotimaiselle yleisölle tosin suunnataan enemmän historiaan ja henkisiin arvoihin liittyvää sisältöä. (Khaldarova 2016, 134.)

Venäjällä yhteiskunnallista identiteettiä rakennetaan jaetun historian avulla. Siinä missä länsimaissa historian myyttejä on viime vuosikymmeninä kriittisesti purettu, Venäjällä suunta on ollut päinvastainen: tarkasti valikoitu historiakuvasto oikeuttaa nykypolitiikkaa (Galeotti 2020; Pynnöniemi & Parpei 2022, 17). Virallisesta historiannarratiivista pyritään tekemään ristiriidaton kokonaisuus, mikä vaatii voittojen korostamista ja tragedioiden piilottamista. Toki historian uudelleentulkittamisella on pitkät perinteet, sillä jo tsaarit, Lenin ja Stalin ohjasivat aikoinaan Venäjän historiankirjoitusta omien tulkintojensa mukaan. (Galeotti 2020, 181.)

Vaikka narratiiveilla pyritään luomaan historiasta ja nykytilasta ristiriidaton kokonaisuus, paradoksaalisesti narratiiveja käytetään joustavasti tilanteesta riippuen ja tarpeiden mukaan. Ne voivat olla keskenään ristiriitaisia mutta eivät sulje toisiaan pois. Narratiiveja hyödynnetään eri tilanteissa kulloistakin tarkoitusta varten. (Pynnöniemi & Parpei 2022, 21.) Venäjän televisiossa esitettävät narratiivit eivät aina pyri olemaan rationaalisia tai edes uskottavia, vaan niiden vaikuttavuus perustuu usein hämäämiseen: tunteisiin vetoavat narratiivit hämärtävät rajaa siitä, mikä on todellista ja mikä ei. (Pantti & Khaldarova 2016, 899.)

Aina keskeisiä narratiiveja ei ole yksinkertaista erottaa toisistaan. Tutkijasta riippuen esimerkiksi Venäjä perinteisten arvojen vaalijana ja lännen moraalinen rappio voidaan nähdä kahtena erillisenä narratiivina. Itselleni Venäjän narratiivit näyttäytyvät kahden toisiaan täydentävän vastinparin kokonaisuutena. Poliittisesti ja taloudellisesti rappioituvan lännen

vastinparina on menestyvä ja valtiona onnistunut Venäjä. Moraalisesti kyseenalaisen ja seksuaalisessa vapautumisessa ”liian pitkälle menneen” Euroopan vastinpari on kunnollinen Venäjä kristinuskon ja sivistyksen viimeisenä linnakkeena. Kertoessaan narratiiveja vihollisestaan propagandisti kertoo samalla itsestään.

Lisäksi Venäjän propagandassa on hahmotettu erilaisia pienempiä narratiiveja. Mäkilä (2022) osoittaa maisterintutkielmassaan, että perinteisten päänarratiivien lisäksi venäjänkielisessä uutisoinnissa erottuu suomalaiseen journalismiin kriittisesti suhtautuva narratiivi ja suomalaisvenäläisen historiallisen yhteyden narratiivi (Mäkilä 2022). Suomalaisvenäläinen yhteys nousee esiin myös tässä tutkielmassa (ks. luku 6.2), joskin itse käsitän sen osaksi narratiivia, jossa Venäjä mielletään kansojen johtajaksi.

Strateginen narratiivi on kohtalaisen uusi tutkimuskäsite. Suomessa on julkaistu väitöskirja Venäjän strategisten narratiivien käytöstä venäläisillä televisiokanavilla ja niiden visuaalisesta esittämisestä (Grigor 2020). Mäkilä on pro gradu -tutkielmassaan tutkinut suomenkielisten uutistekstien käännöksiä ja käyttämistä venäläisellä InoSMI-sivustolla. Mäkilä osoittaa, että mediatekstit asetetaan sopimaan Venäjän narratiiveihin hyödyntämällä niitä sellaisenaan, manipuloimalla käännoista haluttuun suuntaan tai vaihtamalla uutisessa olevaa kuvaa. (Mäkilä 2022, 53–54.)

Seuraavaksi esittelen Venäjän keskeisiä strategisia narratiiveja erikseen.

4.1 Lännen ja Venäjän konflikti

Eräs keskeinen venäläistä mediamaisemaa ja historiaidentiteettiä hallitseva narratiivi on ajatus lännen ja Venäjän välisestä vastakkainasettelusta, joka toistuu vuosisadasta toiseen. Tämän ajatuksen mukaan Venäjä puolustautuu ulkopuolista ja aggressiivista uhkaa eli länttä vastaan.

Viholliskuvan luominen ja vahva dikotominen jaottelu ”meihin” ja ”muihin” on tehokas keino luoda identiteettiä. Hyvä ”me” on antonyymi toiselle, ”heille”, johon pahoiksi ja huonoiksi liitettävät asiat heijastetaan. Dikotomisessa viholliskuvassa epämääräinen vihollinen, ”toinen”, uhkaa hyvän olemassaoloa. Hyvän kertomuksen sankaria varten tarvitaan aina paholainen. (Parpei 2021, 24–25.) Venäjän historiatulkinnassa ulkopuolista paha ovat edustaneet esimerkiksi tataarit, Napoleon ja turkkilaiset (em., 28, 31–34).

Venäläinen historiaidentiteetti rakentuu ajatukselle historiasta, joka on vuosisadasta toiseen toistuva jatkumo. Vastakkainasettelussa leppymätön vihollinen uhkaa Venäjää, joka esitetään aina uhrina – joskin uhrina, jota kukaan ei lopulta voi päihittää. (Carleton 2017, 219.) Sodankäynti ja aluelajennukset ovat puolustuksellisia: jo Katariina Suuren kerrotaan

sanoneen, että hän pystyy puolustamaan rajojaan vain laajentamalla niitä (Galeotti 2020, 109). Uhrinarratiivin voikin nähdä peiliin syyttämisenä (*accusation in a mirror*), jossa Venäjä syyttää muita maita omista aktiivisista teoistaan (Marcus 2012).

Venäjän turvallisuusajattelussa yhden lisääntynyt turvallisuus on toiselta pois. Venäjän poliittinen eliitti näkee maan olevan vihollisien ympäröimä, joten ainoa vaihtoehto on maksimoida Venäjän omaa turvallisuutta. Euroopan ja Venäjän välille rakennettu molemminpuolinen taloudellinen riippuvuus ei siten ole turvallisuustae. (Karvinen & Puistola 2015, 192.) Krimin valtaus yllätti lännen siksi, koska monet olivat unohtaneet, ettei läntisiä arvoja vapaista markkinoista, demokratiasta ja ihmisoikeuksista jaeta Venäjällä (em., 191).

Putinin aikana historiantulkinta on korostanut, kuinka Venäjä on vahvimmillaan yhtenä, yhtenäisenä valtiona, joka olisi jakautuneena muille saalista. Menneisyyden imperialistiset otteet, kuten Prahan miehitys vuonna 1968, esitetään välttämättömyyksiä, joilla puolustetaan Äiti-Venäjää ja moraalista järjestystä. Osa tätä historiantulkintaa on kriittisyys Yhdysvaltain kansainvälistä suurvalta-asemaa kohtaan. Kansainvälisesti tunnustetut ihmisoikeudet ja niitä valvovat järjestöt tulkitaan ulkomaiseksi vaikuttamiseksi. (Galeotti 2020, 178–180.)

Eräänä merkittävänä käännekohtana lännen ja Venäjän suhteissa voidaan pitää Putinin puhetta Münchenin turvallisuuskonferenssissa vuonna 2007. Puheessaan Putin kritisoi Yhdysvaltain johtamaa, yksinapaiseksi luonnehtimaansa maailmanjärjestystä (Putin 2007). Puheen on jälkikäteen arvioitu ennakoineen Venäjän ottamaa autoritaarista ja länsimaavastaista suuntaa (ks. esim. Fried & Volker 2022), ja Putin on itse toistanut kritiikkinsä yksinapaisesta maailmanjärjestyksestä esimerkiksi vuonna 2015 (Hakala & Petterson 2015) ja 2022 (Pyy 2022). Kriittiseen asenteeseen ja turvallisuuskäsitykseen on vaikuttanut Naton ja EU:n laajeneminen itään entisille Neuvostoliiton alueille. Venäjä onkin Putinin kaudella hakenut uskottavuutta ja tunnustusta kansainvälisenä suurvaltana. Venäjällä kuitenkin koetaan, että länsi yrittää kiistää tämän aseman. (Miskimmon & O'Loughlin 2017.)

Osana vastakkainasettelua on kamppailu historiasta. Länteen integroituvien Itä-Euroopan maiden uudelleenarvioidessa toisen maailmansodan ja Neuvostoliiton perintöä kriittisesti Venäjä kokee joutuneensa historianarratiiveissaan puolustuskannalle. Historian uudelleenarvioinnin uskotaan olevan lännen masinoimaa. (Parpei 2021, 39.) Länsi uhkaa perinteisiä arvoja ja mitätöi historiallisia sankaritarinoita (em., 38).

Väite läntisestä hegemoniasta näkyy myös tavassa, miten Venäjän sotatieteellinen yhteisö on oikeuttanut hyökkäyssotaa Ukrainassa. Ukrainan selitetään muuttuneen Venäjälle vihamieliseksi ja russofobiseksi. Toisaalta Ukrainan oma toimijuus kiistetään kertomalla, kuinka maa on viime kädessä Yhdysvaltain ja sen liittolaisten ohjaama. Yhdysvaltain esitetään

haluavan heikentää Venäjää, jolloin Venäjä on velvollinen toimimaan ja vastaamaan provokaatioihin. Toimijuus siirtyy lännelle, ja Ukrainan rooliksi jää toimia lännen ja Venäjän välisen vastakkainasettelun areenana. (Pynnöniemi & Parpei 2022, 14.)

4.2 Venäjän voitto fasisteista toisessa maailmansodassa

Toinen keskeinen Venäjän strateginen narratiivi liittyy Venäjän voittoon fasisteista toisessa maailmansodassa. Narratiivia hyödynnetään edelleen esimerkkinä hyvän ja pahan välisestä taistelusta. Suuria ponnistuksia vaatinut sota johti mittaviin tappioihin mutta myös lisäsi Neuvostoliiton kansainvälistä vaikutusvaltaa. Sotaa muistellaan edelleen lukuisin eri tavoin. Sotapropagandan jäljiltä *natsin* ja *fasistin* kaltaiset nimitykset elävät kielessä edelleen suuripiirteisesti käytettyinä, ja niitä käytetäänkin kuvaamaan Venäjän kilpailijoita ja vihollisia.

Toisen maailmansodan kiihtyessä natsi-Saksan hyökkäys 1941 tuli Neuvostoliitolle yllätyksenä ja johti kaaokseen. Iso osa Neuvostoliiton armeijan sotilashenkilöstöstä oli joutunut Stalinin puhdistusten uhreiksi. Sotaa alettiin kutsua suureksi isänmaalliseksi sodaksi. Kontrolli mediasta kiristyi ja sotapropagandaa tuotettiin massiivisesti. Epäonnisen alun ja valtaviin menetyksien jälkeen Neuvostoliiton onnistui voittaa Saksa ja kohota kansainvälisesti tunnustettuun suurvalta-asemaan. (Taylor 2002, 235–236; Galeotti 2020, 153–156.)

Sodan traumaa hyödynnetään aktiivisesti Venäjän nykypolitiikassa. Konfliktin valtava perintö on venäläisille edelleen muisto hyvän (Neuvostoliiton) ja pahan (Saksan) välisestä taistelusta. Muistelurituaalit, fiktio, musiikki ja monumentit toisintavat, vahvistavat ja uudelleenjärjestävät uskomuksia sodasta. (Grigor 2020, 21.) Venäjän historiapolitiikka ulottuu koululaitokseen, muistomerkkeihin ja esimerkiksi nuorille järjestettäviin leireihin. Neuvostosotilaita on muistettu lukuisin eri tavoin, ja jopa AK-47-rynnäkkökiväärille on perustettu ortodoksisen kirkon siunaama muistomerkki. (Mikkonen 2022.)

Ukrainan kehityskulut, kuten sisäpoliittinen kuohunta 2000- ja 2010-luvulla, presidentti Viktor Janukovytsin syrjäyttäminen ja venäjän kielen virallisen aseman heikentäminen, on tulkittu Venäjällä natsien toiminnaksi (Ahtamo 2022). Ukrainalaisten nimittäminen natsiksi juontaa juurensa Neuvostoliiton ajan antagonismista, jossa viholliset leimattiin fasisteiksi ja natsiksi. Ukrainan väitettyä natsismia käsittelevien artikkelien määrä on vuoden 2022 aika kasvanut räjähdysmäisesti venäläisissä medioissa. Ukrainalaisten on väitetty käyttävän siviilejä ihmiskilpinä ja syyllistyvän venäläisten kansanmurhaan. (Smart 2022.)

Myös Suomeen liitettävä väite natsismista on yleistynyt. Vielä Boris Jeltsinin aikana 1990-luvulla Venäjä myönsi Neuvostoliiton aloittaneen talvisodan, mutta nykyisessä

historiankirjoituksessa Suomi esitetään natsi-Saksan kumppanina jo ennen toista maailmansotaa. (Vaarakallio 2022.) Vaikka historiantutkimus pitää talvisodan aloittaneita Mainilan laukauksia Neuvostoliiton masinoimina, viime vuosina Venäjän mediat ja historiapiirit ovat problematisoineet laukausten taustaa tai jopa väittäneet niitä sittenkin Suomen tekemiksi (Paananen 2017, Parpei 2023, tulossa). Venäläiset tuomioistuimet ovat katsoneet Suomen sortuneen sotarikoksiin toisen maailmansodan aikana. Medioissa on väitetty Suomen tavoittelevan Nato-jäsenyyden myötä Karjalaa, ja Koiviston suomalaissotilaiden muistomerkki on määrätty poistettavaksi. (ks. esim. Paananen 2022; Paananen 2023.)

4.3 Venäjä kansojen johtajana

Kolmas narratiivi esittää Venäjän lukuisten eri kansojen johtajana. Narratiivissa esiintyy ajatus Venäjästä hyväntahtoisena ja suojelevana kattona eri kansoille, joilla on rauhaa rakastava yhteys. Venäjä ei esiinny alueiden valtaajana, vaan eri kansojen katsotaan integroituneen Venäjään vapaaehtoisesti ja hyötyneen tästä (Parpei 2021, 34–35).

Arendtin (2021/1973) mukaan idea yhteisestä slaavilaisesta heimosta loi pohjan ajatukselle Venäjän hallitsemasta Itä- ja Etelä-Euroopasta ja tarjosi mahdollisuuden mannereurooppalaiselle panslavismille. Sittemmin kommunistisen Neuvostoliiton älymystö sai myyttejä ja historiaa hyödyntämällä oikeutuksen suurvaltahaaveilleen: ”Puolimystinen roska lukemattomilla ja mielivaltaisilla historiallisilla muistoilla höystettynä vetosi tunteisiin tavalla, jonka laajuus ja syvyys näyttivät ylittävän nationalismin rajoitukset.” (Arendt 2021/1973, 295.)

Putinin kaudella narratiivi Venäjän valtion eri kansojen yhteydestä on korostunut. Putin on nostanut puheissaan maan monikulttuurisuuden ja kansojen kirjon Venäjän vahvuudeksi. Venäläinen identiteetti on laaja ja väljä kehä, johon kuuluu etnisen venäläisyyden lisäksi Venäjän kansalaisuus ja venäjänkielisyys. (Parpei 2021, 36–37.) Kreml on oikeuttanut Ukrainan sotaa ajatuksella ukrainalaisista ja venäläisistä yhtenä ja samana kansana. Ukraina nähdään osana venäläistä maailmaa. Narratiivi kiistää Ukrainan suvereniteetin ja syyttää maata yhteisen myyttishistoriallisen perinteen hylkäämisestä. (Pynnöniemi & Parpei 2022, 10.)

Vaikka aiemmassa tutkimuksessa puhutaan Venäjästä *slaavilaisten* kansojen johtajana (esim. Grigor 2020), voidaan huomata Venäjän federaatioon kuuluvan lukuisia suomalais-ugrilaisia ja aasialaisia kansoja. Siten narratiivin osaksi voidaan sijoittaa ajatus Venäjästä myös suomalais-ugrilaisten tai ylipäätään kaikkien kansojen johtajana. Ajoittain News Frontin uutisoinnissa nouseekin esiin ajatuksia Suomesta Venäjän etupiiriin kuuluvana tai Venäjältä oikeusvaltionsa saaneena maana, jonka kuuluisi olla kiitollinen saamistaan eduista.

Venäjä on katsonut etupiirikseen entisen Neuvostoliiton alueen Baltian maita lukuun ottamatta, mutta etupiirien lisäksi Venäjä on ilmaissut tarpeen erilaisille turva-alueille (Puolustusministeriö 2019, 18). Venäjän vaadittua Suomelta takuita sotilaallisesta liittoutumattomuudesta vuonna 2021 monet tulkitsivat vaatimusten taustalla olevan ajatus Suomesta Venäjän etupiiriin kuuluvana alueena. Esimerkiksi presidentti Niinistö koki vaatimusten muistuttavan etupiirijattelua (Waris 2022a).

4.4 Venäjä perinteisten arvojen vaalijana ja rappioituva länsi

Nyky-Venäjän tuottamassa narratiivisessa kuvastossa moraalisesti, kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti kunnollinen Venäjä asettautuu vastatusten maallistuneen, liberaaliudessaan liian pitkälle menneen ja romahtamisen partaalla olevan lännen kanssa. Venäjä näkee aasialaisen tai euraasialaisen valtion sijaan itsensä *aidon* eurooppalaisena, muita moraalisesti kunnollisempaa eurooppalaisvaltiona. Tulkinnassa Venäjä on puolustanut muuta Eurooppaa mongoleilta, Napoleonilta ja Hitleriltä. Ortodoksinen usko nähdään kristinuskon aitona, kunnollisena tulkintana. (Galeotti 2020, 179–180.)

Ortodoksinen uskonto venäläisen identiteetin keskeisenä osana kumpuaa Vladimir Suuren ottamasta kasteesta Krimin niemimaalla (Parpei 2021, 27; Galeotti 2020, 9–12). Venäjällä Krimin niemimaata on verrattu jopa Jerusalemin kaltaiseen pyhään maahan (Parpei 2021, 38). Uskonto korostui me ja muut -vastakkainasettelussa jo 1500-luvulla, jolloin islaminuskoiset tataarit toimivat ortodoksisen uskon vastakohtana (em., 28–29).

Länsivastainen narratiivi yhdistyy uskuntoon, kun Venäjä esitetään henkisenä, moraalisesti kunnollisena ja perinteisille arvoille uskollisena. Vastakohta on stereotypia moraalittomasta lännestä, joka ajaa vain omia etujaan. (Khaldarova 2016, 127.) Ortodoksisen uskonnon arvot yhdistyvät paradoksaalisesti Neuvostoliiton propagandan perintöön, jolloin narratiivi resonoi sekä Yhdysvaltain hegemoniaa vastustaviin vasemmistoryhmiin kuin myös Euroopan unioniin, homoseksuaalisuuteen tai islamiin epäluuloisesti suhtautuviin konservatiivisiin oikeistoryhmiin (Grigor 2020, 45).

Lisääntyneen konservatiivisuuden taustalla on pitkälti ortodoksisen kirkon ja patriarkka Kirillin lisääntynyt valta. Neuvostoliiton hajoaminen johti esimerkiksi aiempaa vapaampaan seksuaalisuuden ilmaisemiseen, mikä lisäsi kaipuuta perinteisiksi koettuihin arvoihin. Liberaali moraalikoodisto yhdistettiin länteen. (Agadjanian 2017, 40–42.) Perinteisiin arvoihin lukeutuu myös abortin ja ”ei-perinteisten” lisääntymismenetelmien (kuten koeputkihedelmöityksen) vastustaminen sekä suhtautuminen kielteisesti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen

oikeuksiin. Kun eurooppalaiset maat ovat tunnustaneet lainsäädännöllisesti samaa sukupuolta olevien parisuhteet, Venäjän ortodoksinen kirkko on ilmaissut huolensa lapsista. (em., 44–45.)

Putinin kolmannella presidenttikaudella konservatiivinen lainsäädäntö lisääntyi. Eräs tunnetuimpia esimerkkejä tästä on laki, joka kieltää ei-perinteisistä seksuaalisista suuntautumisista kertomisen alaikäisille. (Agadjanian 2017, 52–53.) Sitten Venäjä on pyrkinyt esiintymään globaalina johtajana perinteisten arvojen vaalimisessa ja kehystänyt Ukrainan sodan moraalin ja moraalittomuuden taistona. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt esitetään uhkana ja alhaisen syntyvyyden syntipukkina. (Trofimov 2022.) Vuonna 2022 ei-perinteisistä seksuaalisista suuntautumisista alaikäiselle kertomisen kieltävä laki ulotettiin koskemaan kaikenikäisiä (Andersson 2022).

Venäjällä moraalit on liitetty vahvoihin asevoimiin (Karvinen & Puistola 2015, 191) ja vahvaan valtioon (Agadjanian 2017, 52). Lännen väitetty moraalinen rappio on alettu yhdistää läntisen sivistyksen itsemurhaan (Trofimov 2022). Feminismi, vähemmistöjen oikeudet ja monikulttuurisuus yhdistetään kuolevaan yhteiskuntaan. Liioiteltujen väitteiden mukaan ”isän” ja ”äidin” käsitteistä olisi sukupuolineutraaliuden nimissä luovuttu lännessä kokonaan. (Yhdysvaltain ulkoministeriö 2022.)

Koska Venäjä esittää lännen olevan romahtamaisillaan, narratiivin mukaan läntisen talousjärjestelmän, Euroopan unionin, Yhdysvaltain ja Naton kaltaiset kokonaisuudet ovat hajoamaisillaan. Esimerkiksi Euroopan unionin ihmisten kerrotaan kärsivän köyhyydestä, levottomuuksista, väkivallasta ja poliittisista ääriliikkeistä. Väitteet ovat toistuneet esimerkiksi uutisoitaessa vuoden 2015 pakolaisaalosta ja 2020-luvun koronapandemiasta. Muun muassa keltaliiviliikettä käytettiin esimerkkinä Ranskan edessä olevasta romahduksesta, ja Ukrainan konflikti esitetään lännen keinona viivyttää väistämätöntä romahdusta. Vastakohtana narratiivissa on Venäjä, joka esitetään vahvana ja onnistuneena valtiona. (EUvsDisinfo 2022.) Putin toistikin kesällä 2022 Pietarin kansainvälisellä talousfoorumilla puhuessaan väitteen, että Yhdysvaltain johtama länsi on romahtamassa ja romahtaminen on historiallisesti luonnollista (Smith & Collier 2022).

Tässä tutkielmassa olen jakanut lännen romahdusta koskevan narratiivin kolmeksi eri alaluvuksi. News Front esittää Suomen ja Euroopan tilan moraalisenä rappiona (luku 6.3), yhteiskunnallisena ja taloudellisena tuhana (luku 6.4) ja toisaalta Naton hajoamisena (luku 6.5). Vaikka Venäjän propaganda liittyy moraalin ja läntisen yhteiskunnan edessä olevan tuhon tiiviisti toisiinsa, moraalin ja yhteiskunnan rappion kuvaamisien välillä on myös eroja.

4.5 Tutkimuskysymykset

Propaganda tarkoittaa siis valheellista, harhaanjohtavaa, systemaattisesti levitettyä ja kritiikitöntä viestintää, joka pyrkii saamaan kohteensa toimimaan propagandistin toivomalla tavalla. Tässä tutkielmassa tarkastelen strategisen narratiivin käsitteen avulla Venäjän nykyistä tapaa tuottaa propagandaa. Käsite on keino ymmärtää propagandan tapaa tuottaa kertomuksellista todellisuutta. Strateginen narratiivi on yhteiskunnallisen eliitin etuja palveleva ja tarkoituksellisesti rakennettu selitysmalli. Se antaa vallanpitäjien kannalta sopivan selityksen menneelle, nykyiselle ja tulevalle.

Nyky-Venäjän strategiset narratiivit ovat syntyneet monta vuosisataa kestäneiden historiallisten kehityskulkujen myötä. Olen edellä eritellyt narratiiveja seuraaviin kategorioihin: lännen ja Venäjän välinen konflikti, Venäjän voitto fasisteista toisessa maailmansodassa, Venäjä kansojen johtajana sekä Venäjä perinteisiä arvoja vaalivana, vahvana valtiona. Länsimaat esitetään kertomusten antagonistina: aggressiivisina uhkaajina, fasisteina, moraalisesti rappeutuneina ja romahtamisen partaalla olevina epäonnistujina. Nämä narratiivit ilmenevät venäläisissä mediateksteissä kokonaisvaltaisesti.

Propagandan ja strategisen narratiivin käsitteiden sekä Venäjän hallinnon käyttämien strategisten narratiivien läpikäymisen myötä palaan tutkimuskysymyksiini.

1. Mitkä Venäjän propagandan strategiset narratiivit erottuvat News Front -sivuston Suomea ja Suomen Nato-jäsenyysprosessia käsittelevissä uutisteksteissä?
2. Miten ja millaisena Suomi esitetään strategisten narratiivien kautta?
3. Miten ja millaisena Suomen Nato-jäsenyysprosessi esitetään?

Tutkielmassani pyrin selvittämään, miten Venäjän strategiset narratiivit näkyvät Suomea koskevassa uutisoinnissa. Kuten olen aiemmin käsitellyt (ks. luku 2), venäläismedioiden Suomi-uutisointia ei ole tutkittu systemaattisesti. Olennaista analyysin kannalta on huomioida News Front propaganda-alustana. Sen sisältö on usein valheellista, faktoja valikoivaa tai vähintään kyseenalaisesti tulkitsevaa. Tästä syystä oletan News Frontin tuottavan Venäjän narratiivien mukaisia uutisia. Hypoteesini on, että Suomeen liittyvä uutisointi ei eroa sisällöllisesti toisia länsimaita koskevasta uutisoinnista. Todennäköisesti Suomeen yhdistetään samanlaisia narratiiveja kuin muihin länsi- ja EU-maihin.

Seuraavassa luvussa esittelen, mitä News Frontista tiedetään. Lisäksi käyn läpi, kuinka olen kerännyt ja luokitellut tutkimusaineistoni.

5 News Front ja tutkimusaineisto

Strategisia narratiiveja levitetään lukuisten erilaisten medioiden avulla. Venäjän keino on ollut perustaa uusia medioita, jotka esiintyvät riippumattomina uutissivustoina, vaikka todellisuudessa ne levittävät valtion strategisia etuja palvelevia viestejä. Olen valinnut News Frontin tutkimuksen kohteeksi, koska se on varsin tyypillinen esimerkki tällaisesta riippumattomana esiintyvistä mutta oikeasti propagandistisesta uutissivustosta. Tässä luvussa esittelen News Frontin ja sen, kuinka keräsin, luokittelin ja analysoin tutkimusaineistoni.

5.1 News Front propagandasivustona

News Front¹ (myös NewsFront, News-Front, Front News) on itsenäinen uutissivusto, joka omien sanojensa mukaan haluaa uutisoida objektiivisesti esimerkiksi Venäjän, Ukrainan, Donbassin, lukuisten Venäjän naapurivaltioiden ja ylipäätään koko maailman tapahtumista. Uutissivuston mukaan sillä on toimistoja lukuisissa Euroopan maissa, kuten Isossa-Britanniassa, Ranskassa, Saksassa ja Espanjassa. Sivuston kirjeenvaihtajiksi kutsutut toimittajat ovat useissa maissa toimivia vapaaehtoisia. Sivusto kertoo haluavansa esitellä lukijoilleen ”näkökulmia geopolitiikkaan”, ja lukijat saavat tehdä omat johtopäätöksensä itse. Sivusto tarjoaa venäjän lisäksi uutisia englanniksi, ranskaksi, saksaksi, espanjaksi, puolaksi, serbiaksi, georgiaksi, sloveeniksi ja unkariksi. (News Front: About Us.)

News Front on rekisteröity Krimin niemimaalle. Sivuston takana on venäläismielinen aktivisti Konstantin Knyrik, joka joutui maaliskuussa 2022 EU:n pakotelistalle News Frontin tuottaman propagandan takia. Lisäksi Knyrik toimii Kreml-mielisen Rodina-puolueen Krimin alueen päällikkönä. (Clinton & Quach 2022.) Knyrik on asetettu myös esimerkiksi Yhdysvaltain, Uuden-Seelannin, Australian ja Sveitsin pakotelistoille (OpenSanctions 2022).

Sivusto on perustettu vuonna 2014, jolloin Venäjä miehitti Krimin niemimaan ja Itä-Ukrainan konflikti alkoi (EUvsDisinfo 2019). News Front syntyi alun perin oikeuttamaan Krimin liittämistä Venäjään. Sitten sivusto on kasvanut maailmanlaajuiseksi ja tuotteliaksi propaganda-alustaksi. Sivuston tarkoitus on laajentunut esimerkiksi käsittelemään paikallistason politiikkaa sekä kritisoidaan Euroopan unionia ja Natoa. (Cerulli & Watts 2021)

Knyrikistä itsestään tiedetään varsin vähän. Vuonna 2014 hän nousi merkittävään asemaan Krimillä mobilisoimalla Venäjän interventiota tukevaa toimintaa VKontakte-

¹ Viittaa News Front -sivustoon lähdeviitteissä lyhenteellä NF.

verkkopalvelussa. Hän on avoimesti luonnehtinut käyvänsä informaatio sotaa, jonka hän näkee lännen aloittamaksi. Knyrik on kertonut haluavansa tarjota News Frontin avulla vaihtoehtoisen tietolähteen ihmisille Euroopassa ja Yhdysvalloissa. (Rossbach 2018.) News Front on siis suunnattu kansainväliselle yleisölle.

Sivuston on arvioitu saavan rahoitusta Venäjän turvallisuuspalvelu FSB:ltä, mutta Knyrik itse on kiistänyt väitteet. Knyrikin mukaan News Frontin rahoitus perustuu suvulta ja ystäviltä saatuihin lahjoituksiin sekä muuhun liiketoimintaan. Hän ei ole suostunut kertomaan sivuston eurooppalaisista työntekijöistä ja sisällöntuottajista vedoten turvallisuussyihin. (Rossbach 2018, ks. myös Cerulli & Watts 2021.)

Yhdysvaltain valtiovarainministeriö (2021) määrittelee News Frontin olevan propaganda- ja disinformaatio sivusto, joka on esimerkiksi levittänyt virheellistä tietoa koronapandemiasta. Sivuston sisällöissä on räikeitä vale uutisia ja salaliittoteorioita (Cerulli & Watts 2021). News Frontia on pidetty esimerkkinä mediasta, joka syntyy, kun aiemmat Venäjän vaikutuskoneiston mediat, järjestöt ja vaikuttajat joutuvat sosiaalisten medioiden sensuurin kynsiin. Vaikka Twitter ja Facebook estivät News Frontin linkkien jakamisen alustoillaan vuonna 2020, sivusto on kiertänyt estoja osoitteenvaihdoksilla. (Cerulli & Watts 2021.)

News Frontin uutiset ovat saaneet jalansijaa erityisesti Saksassa. Vuonna 2017 sivustolla julkaistu raportti tuhansien maahanmuuttaja- ja pakolaisnuorten väkivaltaisesta mellakasta osoittautui täysin keksytyksi, mutta raportin väitteet levisivät lukuisten äärioikeistolaisten poliitikkojen ja konservatiivisten medioiden kautta. Ainakin puoli miljoonaa ihmistä tykkäsi, kommentoi tai jakoi vale uutista eteenpäin sosiaalisissa medioissa. Saksalaiset faktantarkistajat ovat luonnehtineet raportin leviämistä malliesimerkiksi siitä, kuinka pienen ryhmän tekemä valetieto voi tavoittaa suuren joukon ihmisiä. Todennäköisesti harva jutun kohdanneista saksalaisista on saanut tietää, ettei raportti ollutkaan totta. (Rossbach 2018.)

News Frontilla oli maaliskuussa 2019 noin viisi miljoonaa kuukausittaista vierailijaa, joista noin puolet oli Venäjältä ja 22 prosenttia Ukrainasta. Seuraavaksi eniten vierailijoita tuli Bulgariasta (4,6 %) ja Saksasta (3,1 %). (EUvsDisinfo 2019.) Lisäksi News Front on saanut jalansijaa Afrikan länsirannikolla ja Latinalaisessa Amerikassa ranskan- ja espanjankielisellä sisällöllään (Cerulli & Watts 2021).

News Frontin erikielisten versioiden välillä vaikuttaisi olevan merkittäviä eroja – esimerkiksi saksankielisessä versiossa on paljon maahanmuuttovastaisia ja nationalistisia uutisia, kun taas englanninkielisessä versiossa maahanmuutto aiheisto loistaa poissaolollaan ja uutisointi nojaa enemmän ääri vasemmistolaistaisiin sisältöihin. (EUvsDisinfo 2019.) Vaikuttaisi siltä, että News Front hakee kasvua kielialueiden marginalisoiduista ryhmistä.

Saksassa äärioikeiston toimintaan kohdistuu lukuisia rajoitteita maan historian vuoksi, mutta äärioikeisto jatkaa toimintaansa maan alla. Angloamerikkalainen kulttuuri perustuu vapaiden markkinoiden ja taloudellisen liberalismiin varaan rakentuville arvoille, jolloin vasemmistolainen ajattelu voidaan nähdä marginalisoituneena ja jopa radikaalina.

Vaikka sivusto ilmoittaa toimivansa vapaaehtoisvoimin, aktiivinen sisällöntuotanto lukuisilla kielillä kertoo hyvistä taloudellisista resursseista. Englannin ja muiden eurooppalaisten kielten osaaminen Venäjällä on keskittynyt pääsääntöisesti suuriin kaupunkeihin maan länsi- ja pohjoisosissa, joten News Frontin englanninkielisen uutistuotannon voi perustellusti arvioida olevan kansainvälistä yleisöä varten. Vaikka sivusto on virallisesti yksityinen, sen uutisointi mukailee Kremlin virallista linjaa – se esimerkiksi nimittää Ukrainan sotaa Venäjän virallisen käsityksen mukaisesti sotilaalliseksi erityisoperaatioksi ja Ukrainan ”denatsifioinniksi”. Rahoituskanavien ja taustavaikuttajien häivyttäminen on todennäköisesti tarkoituksellista, sillä epäselvyys on informaatio sodassa propagandistin etujen mukaista. Yksityinen ja itsenäiseksi julistautuva media voi vaikuttaa uskottavammalta kuin esimerkiksi valtionmediat tai valtion viralliset tiedotteet.

Sivuston sisällöt ovat esimerkiksi uutisia, haastatteluja, analyyseja, artikkeleita ja reportaaseja. Utiseen journalistisena tekstinä yhdistetään objektiivisuus ja riippumattomuus. Mahdollisesti News Front haluaa esiintyä näihin journalismin ideaaleihin sitoutuvana tahona – kun sisältö tuntuu objektiiviselle, viesti menee onnistuneemmin läpi.

Usein News Frontin sisällöt perustuvat alun perin muualla julkaistuihin teksteihin. Lähteinä toimivat esimerkiksi muut venäläiset mediat, mutta myös suomalaisia medioita on käytetty valikoivasti lähteinä. Lähteiden käyttö ei ole kovin tarkkaa, sillä usein lähde vain mainitaan julkaisupaikan mukaan eikä sitä esimerkiksi linkitetä juttuun. Joskus teksteissä on myös kirjoittajan nimi, mutta jää epäselväksi, onko kirjoittaja antanut luvan tekstinsä julkaisulle News Frontissa. Vastaavia epäselvyyksiä lähteiden suhteen vaikuttaisi esiintyvän myös muilla venäläisillä uutissivustoilla (vrt. Mäkilä 2022, 32–33).

Vaikka News Front on ainakin toistaiseksi pysynyt kohtalaisen marginaalisessa asemassa, sivusto on kasvanut tasaisesti. Koska Venäjän valtionmedioista esimerkiksi Sputnik News ja RT ovat nykyisin kiellettyjä Euroopan unionin alueella, voi muiden venäläismielisten propagandamedioiden painoarvo kasvaa, kun ihmiset etsivät korvaavia lähteitä. Sivustolla on potentiaalia kasvaa nykyistä merkittävämmäksi propaganda-alustaksi, jolla voi olla valtaa luoda Venäjän hallinnon tavoitteiden mukaisia mielikuvia Suomesta.

5.2 Tutkimusaineisto

Tämän tutkielman aineisto kattaa News Frontin Suomea ja Suomen Nato-jäsenyyssprosessia koskevaa englanninkielistä uutisointia, jota on julkaistu 15.12.2021–15.3.2023. Joulukuu 2021 oli luontevin aloitusajankohta tarkasteluajalle, koska tällöin Venäjä vaati Suomea pysymään sotilaallisesti liittoutumattomana ja Natoa takaamaan, ettei liittoutuma laajenisi idemmäs. Tuolloin Venäjä oli myös kerännyt joukkoja omalle ja Valko-Venäjän puolelle Ukrainan rajaa. Kansainväliset suhteet olivat muuttuneet jännitteisiksi. Alun perin tarkoitukseni oli seurata uutisointia Suomen Nato-jäsenyyden lopulliseen toteutumiseen asti, mutta jäsenyyssprosessin pitkittyessä seuranta oli lopetettava maaliskuussa 2023.

Keräsin aineiston 19.–22.10.2022. Tämän jälkeen seurasin sivustoa viikoittain, joten aineistoa tuli lisää loppuvuoden 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana. Keräsin aineiston News Frontin sisäisellä hakukoneella. Syötin hakukoneeseen Suomeen liittyviä englanninkielisiä sanoja, kuten ”Finland”, ”Finnish”, ”Helsinki”, ”Finns”, ”Finland Russia” ja ”Finland Nato”. Esimerkiksi Google suodattaa News Frontin artikkeleita pois hakutuloksistaan, joten Googlen tai muiden yleisimpien hakukoneiden käyttäminen ei ollut mahdollista aineistoa hankittaessa.

News Frontin sisäinen hakukone antaa hakutuloksena 16 uusinta artikkelia alkaen tuoreimmasta julkaisusta. Kuudentoista uusimman artikkelin jälkeen hakutuloksissa ei tule vanhempia artikkeleita vastaan. Siten on mahdollista, ettei hauilla ole löydetty kaikkia mahdollisia Suomea käsitteleviä juttuja, vaan yksittäisiä tekstejä on voinut jäädä tarkastelusta pois. Samoin on mahdollista, että ennen aineiston keräämistä sivustolta on voitu poistaa artikkeleita takautuvasti, joskaan tutkielman teon aikana yhtään aineistoon kuuluvaa julkaisua ei poistettu sivustolta.

Joka tapauksessa aineistoa ei voi pitää kaikkea sivuston Suomi-uutisointia kattavana, sillä jotain on voinut jäädä pois. Aineiston tulkinnessa ei ole kuitenkaan tarkoitus luoda täydellisen kattavaa kvantitatiivista kuvaa sivuston sisällöstä, vaan tutkimuskysymysten mukaisesti tarkastelen aineiston sisältöjä strategisen narratiivin käsitteen avulla kvalitatiivisesti.

Aineisto kattaa kaikki löytämäni Suomeen liittyvät julkaisut. Vain yksittäisiä artikkeleita on jätetty pois tapauksissa, joissa Suomen mainitsemisella ei ole tutkimuskysymysten kannalta merkitystä. Aineistosta on jätetty pois esimerkiksi Norjaa käsittelevä artikkeli, joka mainitsee Norjalla olevan yhteistä rajaa Suomen kanssa.

Hakujen ja uutisseurannan perusteella sivustolla on julkaistu ainakin 102 artikkelia liittyen Suomeen valitulla tarkasteluvälillä 15.12.2021–15.3.2023. Näistä artikkeleista

seitsemän (7) on ajalta ennen Ukrainan sodan alkua ja 15 ajalta ennen eduskunnan toukokuussa 2022 tekemää päätöstä hakea Naton jäsenyyttä.

Artikkeleista noin puolet on erilaisia analyyseja, kolumneja ja kommentaareja, jotka vaikuttaisivat noudattavan arvoiltaan Venäjän hallinnon virallista linjaa. Noin puolet on neutraaleja uutisia, jotka nojaavat usein toisiin uutislähteisiin. Nämä uutiset eivät ota suoraan kantaa käsittelemisiinsä asioihin, mutta tietystä asiasta uutisoiminen voi palvella tiettyä strategista narratiivia. Monien neutraalien juttujen loppuun on lisätty erillinen lopetuskappale, jossa kerrotaan Venäjän virallinen kanta asiaan. Osa kirjoitustyylyiltään neutraaleista uutisista on sisällöltään valheellisia.

News Frontin uutisien rakenne on aika samanlainen uutisesta toiseen: usein jutuissa on lainattu yhtä tai useampaa asiantuntijaa, jotka toistavat Venäjän narratiiveja tai joiden sanomiset sovitetaan käymään yhteen narratiivien kanssa. Auktoriteettia tuovien asiantuntijoiden, sitaattien ja näennäisesti neutraalin tyylin myötä jutut pyrkivät synnyttämään illuusion journalismiin liitettävästä objektiivisuudesta ja riippumattomuudesta.

Sivuston lähdekäytäntö on kirjava. Tarkka alkuperäisten lähteiden etsiminen ja perkaaminen ei ole tämän tutkielman kannalta olennaista, mutta potentiaalisten taustatekstien etsiminen on auttanut ymmärtämään News Frontin journalistisia käytäntöjä. News Frontin sisällöt paljastavat, että sen tiimi tuntee ja seuraa aktiivisesti suomalaista mediaa. Uutisissa viitataan esimerkiksi *Helsingin Sanomien*, Alfa-tv:n ja Yleisradion uutisiin. Sivuston työntekijöillä tai vapaaehtoisilla on siis riittävän hyvää suomen kielen osaamista, jotta uutisten seuraaminen ja kääntäminen on mahdollista.

Aineiston keräämisen jälkeen analysoin artikkeleita lukemalla ne läpi ja jaottelemalla niitä sen mukaan, mikä strateginen narratiivi nousi missäkin keskeisimmin esille. Aina jaottelu ei ole ollut kovin yksiselitteistä, sillä kuten luvun 6 alun esimerkeistä voi huomata, strategiset narratiivit limittyvät toisiinsa. Narratiiveja tulkitessa olen kiinnittänyt huomiota siihen, millaista kuvaa ne luovat Suomesta ja Suomen Nato-jäsenyysprosessista.

Jotta tämän tutkielman sisältö olisi mahdollisimman hyvin ymmärrettävissä sen suomenkielisille lukijoille, olen suomentanut aineistosta nostettavat sitaattiesimerkit. Kääntäminen toiselle kielelle ei ole täysin ongelmaton, sillä kääntäessä alkutekstin ironisuus tai monimerkityksisyys voivat kadota. Tämän takia olen liittänyt alkuperäiset englanninkieliset sitaatit alaviitteisiin.

6 Strategiset narratiivit Suomi-uutisoinnissa

Tässä analyysiluvussa erittelen News Frontin uutisoinnista erottuvia strategisia narratiiveja. Kerätessäni ja luokitellessani uutissisältöä hahmotin viisi narratiivia, jotka toistuivat teksteissä. Nämä narratiivit ovat:

1. Suomi osana lännen ja Venäjän konfliktia (luku 6.1)
2. Venäjä kansojen johtajana (luku 6.2)
3. Suomen moraalinen rappio (luku 6.3)
4. Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen tuho (luku 6.4)
5. Riitaisa ja hajoava Nato (luku 6.5)

Lisäksi viimeisessä alaluvussa (luku 6.6) tarkastelen lyhyesti sitä, kuinka narratiivi toisen maailmansodan perinnöstä ja fasistien voittamisesta ei nouse aineistossa keskeisesti esiin.

Analyysia tehdessä nousi esiin, että narratiivit limittyvät usein toisiinsa. Mitä pidempi teksti, sitä todennäköisemmin siinä on mukana useampia Venäjän strategisia narratiiveja. Ennen siirtymistä narratiivikohtaiseen analyysiin havainnollistankin kahdella esimerkillä, kuinka narratiivit esiintyvät välillä rinnakkain.

Ensimmäisenä esimerkkinä tällaisesta narratiivien keskinäisestä lomittumisesta on News Frontin toukokuussa 2022 julkaisema analyysi (NF 3.5.2022), jossa korostuu kolme tutkielman aineistossa esiintyvää narratiivia: narratiivit lännen ja Venäjän konfliktista, Venäjästä kansojen johtajana sekä lännen taloudellisesta tuhosta.

Analyysi arvioi Suomen Natoon liittymisen riskejä. Otsikon (”Finland risks becoming second Ukraine if it joins NATO – expert”) mukaan Suomen Nato-jäsenyys tarkoittaa sitä, että liittoutuessaan Suomi ottaa riskin joutua ”toiseksi Ukrainaksi” eli Venäjän sotilaallisten toimien kohteeksi. Artikkeleihin syntyy neutraalin oloinen ja asiantunteva tyyli, sillä se referoi ekonomisti Yevgeny Satanovskyn huomioita Suomen geopoliittisesta tilanteesta:

Suomi, joka yllättäen liittyy Naton joukkoihin, ottaa riskin joutua venäläisten ohjusten kohteeksi muutettuaan jyrkästi ulkopoliitikkaansa venäläisvastaiseksi, valtiotieteiden asiantuntija Yevgeny Satanovsky varoittaa.² (NF 3.5.2022.)

² Finland, which suddenly joins the ranks of the North Atlantic Alliance, runs the risk of becoming a target for Russian missiles due to a sharp change in its own foreign agenda to an anti-Russian one, political science expert Yevgeny Satanovsky warns.

Lisäksi analyysi muistuttaa Venäjän ja Suomen yhteisestä historiasta: Lenin antoi Suomelle itsenäisyyden, Stalin on antanut suomalaisten pitää sen, ja Suomella on ollut toisesta maailmansodasta lähtien pitkä perinne neutraalina maana. Muistutus maiden yhteisestä ja pitkästä historiasta sopii strategiseen narratiiviin Venäjästä eri kansojen johtajana. Venäjä on hyvää tekevä suojelija, jolta suomalaiset saivat valtionsa. Artikkelin ei kerro, että Suomen oikeusvaltion perinne tulee varsinaisesti Ruotsin vallan ajoilta. Lisäksi analyysi ei muistuta siitä, että talvisota (1939–1940) aloitettiin Stalinin johdolla. (NF 3.5.2022.)

Analyysin mukaan Suomen puolueeton ulkopoliittikka on muuttunut venäläisvastaiseksi. Russofobia on venäläisessä propagandassa yleinen leimasin kaikelle Venäjän hallintoa kritisoivalle toiminnalle. Teksti ei analysoi muutoksen taustalla olevaa Venäjän aggressiivista ulkopoliittikkaa, vaan antaa ymmärtää välien viilentyneen Suomen omasta aloitteesta. Yhteinen historia voidaan unohtaa, muttei Nato tuo suomalaisille suojaa:

”Suomi on menettänyt Venäjän markkinat ja venäläiset raaka-aineet. Hän on menettänyt historiallisen muistinsa ja on menettämässä turvallisuutensa – eikä vain energiaa. Leninin patsas Turussa voidaan helposti tuhota, viitaten nykytilanteeseen Venäjän ja Ukrainan väleissä, mutta Nato ei ole sateenvarjo tai suoja suomalaisille”, Satanovsky sanoi.³ (NF 3.5.2022.)

Syntyy kuva, että Suomi on aktiivisesti päättänyt luopua neutraaliudestaan ja mitätöi sopimuksia Venäjän kanssa. Suomi kuvataan aktiivisena tekijänä, entisenä puolueettomana valtiona, joka on yllättäen kääntynyt Venäjää vastaan. Puhe ”historiallisen muistin” menetyksestä on kryptinen ilmaisu, joka antaa ymmärtää Suomen suhtautuvan kiittämättömästi entistä hyvän tekijäänsä kohtaan. Huomiot Suomen yksipuolisista taloudellisista menetyksistä palvelevat narratiivia lännen taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta tuhosta – Venäjä tulee toimeen ilman länsimaita, mutta länsi tarvitsee Venäjän raaka-aineita.

Asiantuntija antaa ymmärtää Suomen olevan länsiliittoutumassa vastentahtoisesti mukana: ”Amerikkalaiset ja heidän eurooppalaiset liittolaisensa ovat murskanneet Helsingin.”⁴ Poliittinen johto (Helsinki) esitetään amerikkalaisen kolonialismin uhrina, joka ajautuu

³ “Finland has lost Russian markets and Russian raw materials. She has lost her historical memory and is about to lose her security – and not only energy. The monument to Lenin in Turku can easily be demolished, referring to the current situation in relations between Russia and Ukraine, but NATO will not be an umbrella or a roof for the Finns,” said Satanovsky.

⁴ “The Americans and European officials allied to them have crushed Helsinki,” he measured.

(”murskautuu”) vasten tahtoaan Natoon. Suomalaiset, ukrainalaiset ja eurooppalaiset ovat asiantuntijan mukaan vain kulutustavaraa (”consumables”) Yhdysvalloille. (NF 3.5.2022.) Yhdysvallat liittolaisineen esitetään tarinan aggressiivisena paholaisena – analyysi toistaa narratiivia lännen ja Venäjän konfliktista.

Suomen liittäminen osaksi Naton joukkoja on vaarassa aiheuttaa vakavia ongelmia siviiliväestölle merkittävän eurooppalaisen vastakkainasettelun tapahtuessa.

Suomalaisparat voivat odottaa surullisenkuuluisaa veristä Ukrainan skenaariota, asiantuntija uskoo.⁵ (NF 3.5.2022.)

”Surullisenkuuluisa Ukrainan skenaario” kuulostaa verhotulle uhkaukselle siitä, mihin Natoon liittyminen voisi johtaa. Teksti ei erikseen ilmaise, kuka verta vuodattaisi mahdollisessa konfliktissa, mikä häivyttää Venäjän omaa toimijuutta. Mahdollinen Venäjän interventio esitetään Naton syyksi. Yhdysvaltain edustama länsi esitetään etupiireihin tunkevana aggressorina. Konfliktiskenaario pohjustetaan Venäjän välttämättömänä ratkaisuna puuttua omien rajojensa likelle levittäytyvän Naton toimintaan. Suomen myönnetään voivan joutua Venäjän ohjusten uhriksi, mutta vain siksi, että Venäjän toiminta on välttämätöntä.

Kokonaisuudessaan analyysi on esimerkkitapaus siitä, kuinka strategiset narratiivit lomittuvat toisiinsa. Suomen kerrotaan kärsivän yksipuolisesti taloudellisista pakotteista. Historiansa unohtanut Suomi on kääntynyt Venäjää vastaan, mutta taustapiruna toimii Yhdysvallat. Suomi on yhtä aikaa amerikkalaisen kolonialismin uhri ja aktiivinen tekijä. Venäjän omaa toimintaa Suomen ulkopolitiikan muutoksiin ei pohdita, vaan Venäjä esitetään puolustautuvana uhrina.

Toinen esimerkki narratiivien lomittumisesta on pessimistisesti Suomen tulevaisuuteen suhtautuva analyysi. Sergey Monastirevin yksinoikeudella News Frontille kirjoittama teksti ”Frozen, slightly hungry but proud Finns are heading for NATO...” (NF 17.5.2022) suhtautuu suomalaisiin ironisen vähättelevästi: nälkäiset ja kylmissään olevat suomalaiset suuntaavat ilmeisestä alennustilastaan huolimatta ylpeinä Natoon. Analyysi toistaa narratiivit lännen ja Venäjän välisestä konfliktista, Venäjältä kansojen johtajana, Euroopan kulttuurisesta rappiosta, Euroopan yhteiskunnallisesta romahduksesta sekä Venäjän voitosta toisessa maailmansodassa.

⁵ The infusion of Finland into the ranks of the North Atlantic Alliance runs the risk of causing serious trouble for the civilian population in the event of a great European confrontation.

Poor Finns can expect the infamous bloody Ukrainian scenario, the expert believes.

Monastyrev aloittaa muistuttamalla Suomen ja Venäjän yhteisestä historiasta ja esittää Venäjän hyvántahtoisena suojelijana, joka mahdollisti Suomen autonomian. Natoon hakeutuessaan kiittämätön Suomi vaikuttaisi unohtavan Venäjän ystävällisyyden:

Tiedetään hyvin, että Suomi saa kiittää itsenäisyydestään vain Venäjää. Harvat ymmärtävät, että Suomi sai muodollisen oikeuden autonomiaan ja itsehallintoon kauan ennen vuoden 1917 vallankumousta. Suomen suuriruhtinaskunta perustettiin vuonna 1809, ja sillä oli omat valtiopäivänsä. Sitä paitsi Venäjän imperiumin osana suomalaiset saivat ensi kertaa tulla opetuiksi suomen kielellä ruotsin sijaan! Nykyisin tämä kaikki on unohdettu.⁶ (NF 17.5.2022.)

Monastyrevin mukaan Suomi oli poikkeuksellisen oikeistolainen maailmansotien välissä ja kallellaan natsi-Saksaan, koska maan sisällissodassa Mannerheim sai apua Saksalta. Lapuan liike ja IKL. nimetään anakronistisesti ”natsistisiksi” liikkeiksi. (NF 17.5.2022.) Venäjän kansallinen ylpeydenaihe toisen maailmansodan perinnöstä näkyy tekstin taustalla, minkä lisäksi Suomen annetaan ymmärtää olleen natsi-Saksan kumppani jo ennen talvisotaa. Natsit edustavat Venäjällä edelleen äärimmäistä pahuutta, joten muistutus suomalaisten menneisyydestä on keino herättää epäluuloa naapurimaata kohtaan vielä nykyisinkin.

Monastyrev tulkitsee Suomen hylänneen toisen maailmansodan jälkeisen neutraaliutensa ja pohtii muutoksen taustaa: ”Onko viisaus pettänyt suomalaiset? Ovatko ihmiset propagandan ’riivaamia’? Tai ehkä suomalaiset eliitit olivat läpikohtaisin ’oikeiden’ ihmisten manipuloimia?”⁷ (NF 17.5.2022.) Jää määrittelemättä, keihin Monastyrev viittaa, mutta manipuloiva taho voi olla tekstin kontekstin huomioon ottaen esimerkiksi Yhdysvallat liittolaisineen.

Suomalaisen yhteiskunnan kerrotaan voivan huonosti meneillään olleiden hoitajien ja kunnallisan alan lakkojen perusteella. Monastyrevin mukaan suomalaisten palkat eivät nouse, työolosuhteet huonontuvat ja kolmannesta maailmasta tuodaan työvoimaa halvalla. Yhteiskunnan tilaan vedoten Monastyrev esittää Venäjän vastaisten pakotteiden olevan ”doktriinista hulluutta” (”doctrinaire madness”), mitä suomalaiset eivät kuitenkaan itse tunnu

⁶ It is well known that Finland owes its independence only to Russia. Few people realize that Finland got formal right for autonomy and self-government long before the revolution of 1917. In 1809 the Grand Duchy of Finland was founded and had its own Diet. Moreover, as a part of Russian Empire Finns for the first time got right to be taught in Finnish language instead of Swedish! Nowadays all this is forgotten.

⁷ Has wisdom betrayed the Finns? Have the people been “plagued” with propaganda? Or maybe the Finnish elites were thoroughly manipulated by the “right” people?

ymmärtävän. (NF 17.5.2022.) Narratiivi lännen yhteiskunnallisesta tuhosta toimii siis keinona kyseenalaistaa Venäjän vastaisia pakotteita. Suomesta piirtyy levoton ja lohduton kuva, ja pakotteita asettaessaan Suomi näyttäisi ampuvan vain itseään jalkaan.

Suomen poliittinen johto saa Monastyrevilta täystyrmäyksen. Presidentti Niinistöä kuvaillaan tyypilliseksi eurobyrokratiksi, joka on kallellaan Yhdysvaltoihin ja kaukana itsenäisen valtion johtajasta: ”Koko presidenttikautensa aikana Sauli ei ole ikinä poikennut millimetriäkään EU:n ’virallisesta linjasta’.”⁸ Luettelo Niinistön töistä eurooppalaisten organisaatioiden ja pankkimaailman palveluksessa toimii argumentaation havainnollistajana. (NF 17.5.2022.) Pääministeri Marin saa Monastyrevilta kehuja ulkonäöstään, mutta muuten hänet esitetään mediaa kuuntelevana kansankiihottajana.

Virkaa hoitaa kieltämättä viehättävä Sanne [sic!] Marin. Virkaan astuessaan hän oli planeetan nuorin pääministeri. Sanna on tyypillinen eurooppalainen kansankiihottaja. Tällaiset persoonallisuudet ovat patologisesti valtavirtaa ja kuuntelevat enemmän mediaa kuin tilastoja, kaikkine seurauksineen.⁹

Hän tuli politiikkaan kaksikymmentävuotiaana ilman korkeakoulututkintoa. Tuolloin hän työskenteli kaupankassana ja kasvoi eurooppalaisessa malliperheessä... vanhemmat ovat samaa sukupuolta.¹⁰ (NF 17.5.2022.)

Marinin nuoruus, työhistoria ja asema sateenkaariperheen kasvattina mainitaan vähättelevään sävyyn. Lisäksi häntä luonnehditaan ”itsepäiseksi kasvissyöjäksi” (”staunch vegetarian”). Marinin vegetarismi ja sateenkaariperhetausta vaikuttavat provosoivan kirjoittajaa, joka antaa ymmärtää niiden vaikuttavan pääministerin pätevyyteen. Nuoruuden työ kaupassa toimii edelleen osaamisen mittarina, vaikka Marin on suorittanut poliittisen uransa aikana hallintotieteiden maisterin tutkinnon. Hallituksen ministereistään peräti 12 on naisia: ”Vain ulkoministeriö ja puolustusministeriö jäivät ’kirottujen paskiaisten’ [miesten] armoille.”¹¹ (NF 17.5.2022.) Naisvaltaisen hallituksen vihjataan siis vihaavan miehiä.

⁸ Throughout his presidency Sauli has never deviated a millimetre from the EU “general line”.

⁹ The post has been filled by the unquestionably attractive Sanne Marin. On taking office she was the youngest prime minister on the planet. Sanna is simply the model European demagogue. Such personalities are pathologically mainstream and listen to the media more than the statistics, with all the implications.

¹⁰ She entered politics at the age of 20 without even a college degree. At the time, she was working as a cashier and grew up in a model European family... of the same sex.

¹¹ Only the Ministry of Foreign Affairs and the MoD were left at the mercy of the “damned bastards”.

Poliittinen johto esitetään länteen kallellaan olevana, epäpätevänä ja moraalisesti rappioituneena. Lännän moraalinen rappio toimii vastinparina Venäjän omalle narratiiville, jossa maa käsittää olevansa yksi moraalisesti kunnollisen ja sivistyneen Euroopan viimeisistä linnakkeista.

Monastyrevin kirjoituksessa yhdistyvät narratiivit aggressiivisesta lännestä, Venäjän ja Suomen yhteisestä historiasta, lännen moraalittomuudesta ja lännen yhteiskunnallisesta rappiosta. Se tulkitsee historiaa ja nykyaikaa Venäjän hallinnon näkökulmien mukaisesti ja luo lohduttoman kuvan Suomesta. Suomalaisista syntyy kuva menneisyytensä unohtaneina ja demagogien armoille jääneinä median uhreina. Analyysin loppukaneetti ei lupaa hyvää suomalaisille:

Ja kun lamput ja televisioruudut alkavat sammua, mediapommitus voi alkaa häiriintyä. Kaiken kaikkiaan Suomen tulevaisuus on täynnä yllätyksiä ja reippaita käänteitä, pääasia on, ettei oksenna seuraavassa mutkassa.¹² (NF 17.5.2022.)

Läheskään kaikki aineiston tekstit eivät ole kahden edellä olleen esimerkin tapaisia. Vaikka narratiivit limittyvät toisiinsa, useimmista aineiston teksteistä on nostettavissa esiin jokin yksittäinen keskeiseksi nouseva narratiivi. Monet News Frontin tekstit ovat lisäksi sävyiltään edellisiä esimerkkejä neutraalimpia. Seuraavaksi siirryn erittelemään aineistoani narratiivikohtaisesti.

6.1 Suomi osana lännen ja Venäjän konfliktia

Narratiivi lännen ja Venäjän välisestä vastakkainasettelusta esiintyy aineistossa määrällisesti eniten. Suomen Nato-jäsenyys asetetaan laajempaan geopolitiiseen kehykseen, jossa Yhdysvallat liittolaisineen esitetään Venäjää ja sen intressejä uhkaavana aggressorina. Narratiivissa Suomi toimii pääsääntöisesti Yhdysvaltain imperialismien kohteena ja passiivisena uhrina, jota kollektiivinen länsi tavoittelee osakseen.

Globaalit välit alkoivat kiristyä joulukuussa 2021, kun Venäjä vaati Natolta ja Suomelta, ettei Nato laajenisi eikä Suomi liittoutuisi sotilaallisesti. Välien kiristyminen näkyy myös News Frontin uutisessa, joka siteeraa lyhyesti Venäjän ulkoministeriön tiedottaja Maria Zaharovaa.

¹² And when the bulbs and TV screens will start to go out, the media bombardment may start to malfunction. In general, future of Finland is full of surprises and dashing turns, the main thing is not to vomit on the next turn.

Zaharovan mukaan Nato painostaa Suomea ja Ruotsia liittymään omaan etupiiriinsä ja muistuttaa jäsenyyksien johtavan poliittisiin seurauksiin. (NF 21.12.2021.) Hyvä naapuruussuhde vaatii siis aktiivista ylläpitoa ja tietynlaista käyttäytymistä. Nato-jäsenyyksien mahdolliset seuraukset ja Venäjän tarve reagoida lisäämällä joukkoja länsirajallaan toistuvat aineistossa koko seurannan ajan (ks. esim. NF 18.1.2023).

Myöhemmin News Frontin lyhyt uutinen (17.1.2022) siteeraa presidentti Niinistön ja Ranskan presidentti Emmanuel Macronin ajatuksia siitä, että Venäjän kanssa on käytävä dialogia. Länsipoliitikkojen lausunnot voivat siten legitimoida Venäjän turvallisuushuolia.

Muistutus turvatakuista palaa, kun tammikuussa 2022 News Front uutisoi, kuinka Petr Akopovin mukaan Nato haluaa tehdä Suomesta ”uuden Ukrainan” ja luoda lännen ja Venäjän välistä vastakkainasettelua. Uutinen siteeraa lyhyesti presidentti Niinistöä, jonka mukaan Suomi päättää liittoutumisestaan itse. Akopov arvioi, että Suomi ei ole välttämättä huomionnut riittävästi Venäjän turvallisuustakuita eikä Venäjä aio katsoa Naton laajentumista rajoilleen. Uutinen myös mainitsee, että Yhdysvallat saattaa erottaa Baltian maat Natosta sovinnon eleeksi Venäjälle. (NF 5.1.2022a.) Väite ei pidä paikkaansa, sillä Yhdysvalloilla ei olisi valtaa erottaa muita maita liitosta. Narratiivi aggressiivisesti leviävästä lännestä yhdistyy narratiiviin lähikansojaan ja etupiirejään suojelevasta Venäjästä, joka on lännen toiminnalta puolustautuva uhri.

6.1.1 Juridiikkaa venäläiseen tapaan

Suomen liittymistä Natoon alettiin pitää todennäköisenä alkuvuoden 2022 aikana. Keväällä News Front julkaisikin kaksi tekstiä, jotka esittävät juridisia tulkintoja Nato-jäsenyyksien seurauksista. Juridiset analyysit korostavat, kuinka Nato-jäsenyyden hakeminen olisi laitonta ja voisi johtaa juridisesti sotatilaan. Suomen joutuminen mahdollisen sotilaallisen vastakkainasettelun areenaksi on oikeutettua, jos se päättää hakeutua Natoon.

Huhtikuussa 2022 julkaistu Alexander Vladimirovin analyysi ”If Finland joins NATO, it will return to war with Russia” (NF 26.4.2022) esittää pitkän ja polveilevan juridisen tulkinnan, jonka mukaan Suomi palaa juridisesti sotaan Venäjän kanssa liittyessään Natoon. Alkuperäinen teksti on julkaistu venäjäksi RUSSTRAT-verkkosivustolla aiemmin samana päivänä (RUSSTRAT 2022a). Verkkosivuillaan RUSSTRAT kertoo olevansa instituutti, joka ”perustettiin kehittämään Venäjän ulkopoliittikkaan strategisia lähestymistapoja, jotka ovat maan geopoliittisten ja taloudellisten intressien mukaisia” (RUSSTRAT 2022b).

Analyysi oikeuttaa Venäjän voimankäyttöä muita maita kohtaan. Vladimirovin mukaan Venäjälle voisi tulla tarve käyttää taktisia ydinaseita mahdollisessa konfliktissa. Naton uhkan takia Venäjällä on oikeus kontrolliin Ukrainasta ja Moldovasta. Koko Ukrainan alueen hallinta on välttämättömyys: jos Nato laajentuu Pohjoismaihin, on Venäjällä vastaava oikeus Ukrainaan. Kun Venäjä saa maayhteyden Moldovan Transnistriaan, voidaan Transnistria tunnustaa itsenäiseksi. Moldovan liittyminen Euroopan unioniin ei olisi Venäjän etujen mukaista. Kirjoittaja muistuttaa Venäjän vuonna 2021 tekemistä turvatakuuvaatimuksista, joihin palataan vielä: ”Onnistuneen Ukrainan sotilaallisen erityisoperaation jälkeen asiaan palataan jälleen, mutta Venäjän uudesta geopoliittisesta asemasta käsin.”¹³ (NF 26.4.2022.) Analyysi luo juridisen oikeutuksen Venäjän toimille Ukrainassa ja Transnistriassa. Siitä heijastuu usko, että Venäjä kykenee kohoamaan globaalisti vaikutusvaltaisempaan geopoliittiseen asemaan Ukrainan sodan myötä.

Kirjoittaja muistuttaa Suomen olleen natsi-Saksan läheisin kumppani ja syyllistyneen sotarikoksiin. Väitetty natsimenneisyys ja suuren isänmaallisen sodan perintö toimivat muistutuksena Suomen pahuudesta ja sodan häviämisen myötä solmituista velvoitteista:

Mitä tulee Suomeen, sen aikomus liittyä Natoon on juridisesti tyhjä ja mitätön: Helsingillä ei ole oikeutta tehdä niin. Pariisin rauhansopimus on edelleen voimassa. Antakaa minun muistuttaa: Suomi oli natsi-Saksan läheisin liittolainen toisessa maailmansodassa, se taisteli Neuvostoliittoa vastaan, Suomen asevoimat ottivat osaa Leningradin piiritykseen ja, yhdessä suomalaisten miehittäjäviranomaisien kanssa, tekivät sotarikoksia Neuvostoliiton alueella.¹⁴ (NF 26.4.2022.)

Vladimirovin mukaan Suomella ei ole oikeutta ottaa maaperälleen ulkopolisia joukkoja. Natoon liittyminen tarkoittaisi Pariisin rauhansopimuksesta irtautumista: ”Juridisesti tämä myös tarkoittaa Suomen paluuta sotatilaan Venäjän (Neuvostoliiton seuraajan) kuin myös

¹³ After the successful end of the special military operation in Ukraine, the issue will be raised again, but from Russia’s new geopolitical position.

¹⁴ As for Finland, its intention to join NATO is legally null and void; Helsinki has no rights to do so. The Paris Peace Treaty with Finland of February 10, 1947 is still in force. Let me remind you, Finland was the closest ally of Nazi Germany during the Second World War, it fought against the Soviet Union, the Finnish armed forces took part in the blockade of Leningrad and, together with the Finnish civilian occupation authorities, committed war crimes on Soviet territory.

Britannian kanssa.”¹⁵ Seuraukset olisivat ”fataaleja”, mikä suomalaisten olisi hyvä tietää. (NF 26.4.2022.) Suomalaisille asiasta kertominen vaikuttaa varsin suorasanaiselle uhkaukselle:

Kaikki [Nato-maat] eivät ole iloisia voidessaan toivottaa tervetulleeksi uuden jäsenen, joka on sodassa Venäjän, maailman suurimman ydinasearsenaalin omistavan valtion, kanssa. Suomalainen yleisö, jota pitäisi tiedottaa valtiosta itsenäisten kanavien kautta¹⁶, tulee olemaan myös hyvin ”iloinen” tilanteesta.¹⁷ (NF 26.4.2022)

Lakitekniisiin seikkoihin palataan toukokuussa 2022 julkaistussa Yuri Gorodnenkon alun perin RenTV:lle kirjoittamassa analyysissä (NF 25.5.2022), jonka mukaan Suomi saattaa Natoon liittyessään menettää oikeutensa Ahvenanmaan saaristoon. Gorodnenkon mukaan Ruotsi ja Novgorod ovat vuorotellen hallinneet aluetta, mutta vasta Venäjä alkoi aidosti kehittää Ahvenanmaata 1800-luvulla. Vuodesta 1917 Ahvenanmaa on kuulunut itsenäistyneelle Suomelle, ja hävittyään talvisodan Suomi myöntyi Ahvenanmaan demilitarisointiin. Gorodnenko arvioi, että Nato-jäsenyyden myötä Suomi alkaa militarisoida Ahvenanmaata eikä siten enää noudattaisi kansainvälisiä velvollisuuksiaan. Venäjän voi olla pakko puuttua Ahvenanmaan tilanteeseen, sillä suomalaisten lupauksiin Ahvenanmaan säilyttämisestä demilitarisoituna ei voi luottaa. (NF 25.5.2022.)

Historiakatsauksen perusteella Ahvenanmaan kuuluu olla kiitollinen Venäjälle. Lisäksi Venäjällä voi olla edelleen menneisyydestä kumpuavia oikeuksia Ahvenanmaahan:

Kaikki tämä tekee selväksi, että suomalaisten poliitikkojen lausuntoihin ei voi luottaa. Ahvenanmaan saarten demilitarisoitua statusta ei tulla kunnioittamaan.

Lisäksi mikä tahansa nykyisten sopimusten rikkominen tarkoittaa automaattista Venäjän oikeuksien palauttamista Ahvenanmaahan.¹⁸ (NF 25.5.2022.)

¹⁵ Legally, this also means the return of Finland to a state of war with Russia (the successor state to the USSR) as well as Britain.

¹⁶ Vladimirov vihjaa ilmeisesti tällä huomiolla, että suomalainen valtionmedia Yleisradio ei ole luotettava.

¹⁷ Not all will be happy to welcome a new member at war with Russia, the state with the most powerful nuclear arsenal on the planet. The Finnish public, which should also be informed through channels independent of the Finnish state, will also be very “happy” about the situation.

¹⁸ All this makes it clear that the statements of Finnish politicians cannot be trusted. The demilitarised status of the Åland Islands will not be respected.

Another thing is that any violation of the current agreements means automatic restoration of Russia’s rights to Åland.

Molemmat pitkät analyysit ovat mielenkiintoisia juridisia tulkintoja, joiden suurin hyöty on propagandistinen. Akateemisesti ja analyttisesti kirjoitettuina niistä syntyy objektiivinen vaikutelma. Ne toistavat narratiivia lännestä aggressiivisena Venäjän etupiireihin levittäytyvänä uhkana. Venäjällä on juridinen oikeus ja jopa velvollisuus vastata uhkaan.

Suomen annetaan ymmärtää olevan välinpitämättömästi kansainvälisiin velvoitteisiinsa suhtautuva maa. Venäjän voi päätellä noudattavan kansainvälisen suurvallan tavoin velvoitteitaan esimerkillisesti Suomen vastakohtana. Molemmat juridiset tulkinnat vaikuttaisivat legitimoivan Venäjän oikeutta sotilaallisiin toimiin Suomea vastaan, mikäli sellaiset nähtäisiin tarpeellisina.

6.1.2 Paha Nato ja imperialistinen Yhdysvallat tunkeutuvat etupiireihin

Etupiirit nousevat esiin lukuisissa uutisissa ja artikkeleissa. Nato esitetään Venäjän lähistölle kurkottautuvana aggressorina, jolloin Venäjälle jää uhrinarratiivinsa mukaisesti oikeus tarvittaessa puolustautua. Monet analyysit ja tekstit toistavat Venäjän virallista kantaa, jonka mukaan Venäjä ei ole uhka Suomelle – paradoksaalisesti Natoon liittymisellä kuitenkin uhataan olevan seurauksia, joiden sisältöä ei täsmennetä.

Huhtikuussa News Front arvioi Suomen liittyvän Natoon kesällä 2022. Samalla uutinen muistuttaa, että Suomen ja Venäjän raja on vain 200 kilometrin päässä Pietarista, mikä synnyttää kuvan Suomen Nato-jäsenyydestä sotilaallisena uhkana Venäjälle. (NF 11.4.2022.) Nato-äänestyksen kynnyksellä News Front uutisoi apulaisulkoministeri Sergei Ryabkovin lausunnosta, jonka mukaan Venäjä ei aio sietää Ruotsin ja Suomen ilmeistä virhettä liittyä Natoon (NF 16.5.2022). Ulkoministeriö kutsuu News Frontin uutisessa Ruotsin ja Suomen jäsenyyshakemuksia ”hälyttäväksi” (”alarming”) ja arvioi arktisen alueen joutuvan mahdollisten sotilaallisten operaatioiden tapahtumapaikaksi (NF 22.5.2022).

Huhtikuussa 2022 julkaistussa Andrey Kotsin alun perin RIA-tietotoimistolle kirjoittamassa artikkelissa maalataan uhkakuvia Ruotsin ja Suomen mahdollisten jäsenyyksien vaikutuksesta. Kots arvioi Naton olevan innokas hyväksymään molemmat maat jäsenikseen, sillä maiden jäsenyydet mahdollistaisivat Natolle Itämeren hallinnan lähes kokonaan. Dmitri Medvedevä lainaten Kots muistuttaa, että maat joutuvat ennen kaikkea ydinaseuhan alle. Naton todetaan lisäävän läsnäoloaan idässä entisestään. Yhdysvallat, Puola ja monet muut maat ovat artikkelin mukaan lisänneet sotilaallista varustautumistaan ja käyttäneet siihen paljon rahaa. Artikkelit tukee ajatusta Yhdysvaltain johtamasta ja Venäjän etupiiriä havittelevasta

kollektiivisesta lännestä. Naruja taustalla vetelee Yhdysvallat, jonka kerrotaan hyötyvän taloudellisesti toisten sotilaallisesta varustautumisesta. (NF 21.4.2022.) Myöhemmin Alexander Nosovich kirjoittaa Rubaltic.ru-sivuston analyysissään, että Naton itälaajentuminen on Venäjän länsilaajentumisen syy. Ruotsin ja Suomen liittäminen (ei liittyminen, vaan liittäminen) Natoon on kirjoittajan mukaan osa aggressiivisen Naton 1990-luvulla aloittamaa itälaajentumista. (NF 6.6.2022.)

Nato kuvataan sotarikolliseksi. News Front julkaisee Adalbi Shkhagoshevin kommentin, jonka mukaan liittyessään Natoon Ruotsi ja Suomi voivat syyllistyä Naton mukana sotarikoksiin, joita Nato tekee Ukrainassa (NF 6.5.2022). Lausunto esittää Naton Ukrainan sodan osapuolena. Kommentti ei perustele Naton väitettyä sotarikollisuutta, vaan liittoutuman julmuus vaikuttaa olevan kiistämätöntä yleistietoa.

Keväällä 2022 uudistetussa Naton strategiassa Venäjä nimettiin Nato-maiden ja euroatlanttisen vakauden suurimmaksi uhkaksi. Muutos on huomattava, sillä vuoden 2010 konsepti nimesi Venäjän Naton kumppanuusvaltioksi. (Koivula 2022.) News Front huomioi strategian muutoksen lyhyessä uutisessaan, joka tosin ei käsittele Venäjän omaa toimijuutta kansainvälisten suhteiden kiristymisessä vaan siirtää hyökkäävän osapuolen roolin Natolle. Lisäksi uutinen toistaa Venäjän virallisen kannan, jonka mukaan Nato-jäsenyydet eivät lisää Ruotsin ja Suomen turvallisuutta eikä Venäjä ole muodostanut maille uhkaa. (NF 2.6.2022.)

Naton uusi strategia mainitaan myös Alena Zadorozhnayan ja Rafael Fakhrudinovin alun perin Vzglyad-verkkojulkaisulle kirjoittamassa analyysissä. Kirjoittajien mukaan Suomen ja Ruotsin jäsenyyksien myötä Nato valmistautuu sotaan Venäjän kanssa. Sekä Georgian konflikti 2008 kuin myös Ukrainan vuodesta 2014 alkanut konflikti olivat Naton yllyttämiä. Kirjoittajat muistuttavat Jugoslavian ja Irakin operaatioista. (NF 29.6.2022.) Muistutukset Jugoslaviasta palvelevat narratiivia sotarikoksia tehtailevasta, pahasta Natosta.

Uutisissa toistuu Venäjän virallinen kanta, jonka mukaan Suomi ei ollut uhattuna eikä Nato-jäsenyyden tuo Suomelle turvaa. Lyhyessä uutisessa (NF 30.6.2022a) kerrotaan Putinin puheesta, jonka mukaan Nato-jäsenyydet ovat Ruotsin ja Suomen oma sisäinen asia. Venäjä ei kuitenkaan aiheuttanut maille uhkaa, ja niiden täytyy ymmärtää jäsenyyden riskit. Putinin mukaan lännen haluttomuus neuvotella Venäjän kanssa on merkki yhdistyneen lännen imperialismista. (NF 30.6.2022.) Myös Suomessa puheesta uutisoitiin vastaavilla huomioilla (esim. Kuokkanen 2022). Puhetta voi pitää tyyliltään jopa liennyttävänä sen korostaessa Ruotsin ja Suomen omaa päätösvaltaa, ja puheen maltillisuus voikin olla keino painottaa Venäjän kylmänviileää rationaalisuutta.

Uutisissa Yhdysvaltoja leimaa manipulointi ja valehtelu. News Front kertoo, kuinka Yhdysvallat on pakottanut Ruotsin ja Suomen liittymään Natoon tekaistujen dokumenttien avulla. Hakkerin vuotamissa asiakirjoissa paljastetaan, kuinka Yhdysvallat olisi jakanut harhaanjohtavaa tietoa Ruotsille ja Suomelle uskotellen, että Venäjä on iskemässä Ukrainaaan Sarmat-ohjuksella. (NF 2.12.2022.) Jää epäselväksi, mihin väitetyt tietovuodot perustuvat.

Etupiireistä pohjoinen ulottuvuus ja arktinen alue nousevat keskiöön David Narmanian alun perin RIA Novostille kirjoittamassa analyysissä. Narmania luettelee joukon jäsenyyksien huonoja puolia: Venäjä ei koskaan ollut uhka, maat menettävät suvereniteettinsa, jäsenyydet ovat epäloogisia ja yleisjärjen vastaisia, Nato ei hyödytä maita mitenkään, maat siirtyvät neutraalien maiden joukosta Venäjä-vastaiseen koalitioon ja Ruotsi joutuu nostamaan puolustusmenojaan. (NF 3.6.2022.) Maat joutuvat Yhdysvaltain armoille vasallivaltioiksi:

Toisaalta Ruotsi ja Suomi ottavat kantaakseen ”demokratian etuvartioaseman” taakan Venäjän rajalla ja sitovat itsensä pohjoisatlanttisen veljeyden siteisiin sekä vasallivelvoitteisiin Yhdysvaltoja kohtaan.¹⁹ (NF 3.6.2022.)

Narmanian mukaan päätökset ovat myös demokratian vastaisia: ne eivät huomioi kansan tahtoa, sillä liittymispäätöksistä ei järjestetty kansanäänestyksiä (NF 3.6.2022). Analyysi kyseenalaistaa molempien maiden parlamentaarisilla tasoilla hyväksytyjen päätösten legitimitietin.

Analyysin mukaan Ruotsin ja Suomen liittyminen Natoon johtaa siihen, että arktisesta alueesta tulee vastakkainasettelun areena. Venäjästä tulee ainoa Natoon kuulumaton maa Arktisessa neuvostossa. Arktisen alueen uhat eivät ole vain sotilaallisia, vaan myös taloudellisia. Narmania, muistuttaa, että Venäjä näkee Jäämeren alueen kuuluvan historiallisesti itselleen. (NF 3.6.2022.) Yhdysvallat näyttää tavoittelevan arktisen alueen resursseja ja valtaa hinnalla millä hyvänsä:

Joka tapauksessa, arktisen alueen resurssit ja sen kuljetusmahdollisuudet ovat ainoastaan yksi, joskin ilmeinen, syy Venäjän ja lännen väliselle vastakkainasettelulle. Keskinäisten vaatimusten kasvaessa pohjoisesta on tulossa

¹⁹ Sweden and Finland, on the other hand, set out to take on the burden of the “outpost of democracy” at the borders of Russia and bind themselves with the bonds of the North Atlantic brotherhood and vassal obligations to the United States.

täysi vastakkainasettelun areena, ja sen vuoksi Yhdysvallat on valmis maksamaan kalliisti mahdollisuudesta kasvattaa asemiaan näillä suunnilla.²⁰ (NF 3.6.2022.)

Narmanian analyysissä imperialistinen Yhdysvallat näyttäisi pyrkivän aktiivisesti lisäämään vastakkainasettelua ja hamuavan valtaa Venäjälle historiallisesti kuuluvalta alueelta. Venäjä esitetään passiivisena uhrina, jolla on oikeus puolustautua. Ruotsin ja Suomen rooli jää pieneksi – vaikka Nato-jäsenyyksien taustalla olevien päätösten legitimitetti kyseenalaistuu, maat vaikuttavat viime kädessä olevan enemmän Yhdysvaltain väitetyn imperialismin kohteita kuin aktiivisia toimijoita tai uhkia Venäjälle. (NF 3.6.2022.)

Mahdollisesti edessä olevan konfliktin osalta ydinaseet ja ydinsodan uhka nousevat aika ajoin esiin uutisoinnissa. Naton omat ydinohjukset nousevat esiin, kun lyhyt uutinen referoi Natoa edustavan Camille Grandin Sveitsin televisioon antamaa haastattelua. Grandin mukaan Nato ei anna takuita Venäjälle, että Ruotsiin ja Suomeen ei tulisi ydinaseita, vaan kyse on kunkin maan omasta päätöksestä. (NF 8.6.2022b.) Jännitteiset välit tulevat ilmi myös lyhyessä uutisessa, jossa siteerataan puolustusministeri Antti Kaikkosen arviota, jonka mukaan Venäjä, Nato ja EU ovat kylmän sodan partaalla ja välien paraneminen kestää pitkään²¹ (NF 15.10.2022). Myös Suomen ja Naton yhteisistä sotaharjoituksissa Itämerellä uutisoidaan lyhyesti (NF 4.11.2022a). Joukko yleissävyiltään neutraaleja uutisia palvelee narratiivia aggressiivisesta lännestä, joka ei huomioi Venäjän turvallisuusvaatimuksia.

Osa uutisista on liennyttäviä ja helpotusta tuovia. News Front uutisoi presidentti Niinistön maanpuolustuskurssin avajaisissa pitämästä puheesta, jonka mukaan Suomella ei ole aikeita tuoda ydinaseita maaperälleen eikä kukaan vaikuta olevan sellaisia tarjoamassakaan (NF 7.11.2022).²² Liennyttävänä rauhanuutisena News Front uutisoi joulukuussa 2022 arviosta, jonka mukaan Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksien keskeyttäminen voisi toimia alkuna Venäjän Ukrainan erikoisoperaation päättymiselle (NF 4.12.2022). Lyhyt uutinen ei huomioi, että Ukrainan sota johti Suomen ja Ruotsin hakemaan Nato-jäsenyyttä, ei toisin päin.

²⁰ However, the resource base of the Arctic and the right to use its transport capabilities are only the first, now obvious, reasons for the confrontation between Russia and the West. In the context of growing mutual claims, the north is becoming a full-fledged arena for confrontation, therefore, the United States is ready to pay very expensively for the opportunity to strengthen its positions in this direction.

²¹ Uutisen annetaan ymmärtää perustuvan Antti Kaikkosen haastatteluun Express-nimiselle lehdelle. En ole löytänyt alkuperäistä lähdettä tai haastattelua, mutta voi olla, että Kaikkosta on siteerattu samaan aikaan olleen Nato-kokouksen yhteydessä.

²² Esimerkiksi Yleisradio uutisoi Niinistön puheesta (Kangas & Hyytinen 2022), ja artikkeli on voinut toimia News Frontin uutisen lähteenä.

6.1.3 Uusi kylmä sota, jota suomalaiset eivät halua

News Front antaa usein ymmärtää, etteivät suomalaiset kannata oikeasti Nato-jäsenyyttä. Suomen Nato-jäsenyyteen johtaneen päätöksenteon legitimitetti kyseenalaistetaan ja kuvataan eliitin juonimaksi. Myös aiempi tutkimus on kiinnittänyt huomiota, kuinka Venäjän mukaan Nato yrittää painostaa Suomea ja Ruotsia liittymään riveihinsä (vrt. Kaljula & Juurvee 2018).

Ennen Ukrainan sotaa julkaistu uutinen kertoo otsikollaan ”A firm no: Finland opposes NATO’s Scandinavian expansion plan”, kuinka Suomi on tiukasti Naton Pohjoismaihin tapahtuvaa laajentumista vastaan. Uutinen toistaa ulkoministeri Pekka Haaviston sanomana Suomen silloisen kannan, jonka mukaan Suomi ei ole aikeissa hakea Natoon. Haaviston lainaus saa positiivista tulkintaa News Frontilta – teksti onkin ainoa tämän tutkimuksen aineistoon päätynyt artikkeli, jossa Suomi esitetään positiivisessa valossa. Suomen annetaan ymmärtää olevan amerikkalaisiin epäluuloisesti suhtautuva ja jopa suvereeni ajattelija (NF 18.1.2022):

Helsingin viesti maailmalle on merkki joidenkin eurooppalaisten maiden haluttomuudesta seurata sokeasti venäläisvastaista näkemystä, jota Yhdysvaltain viranomaiset ja Naton armeija ovat tyrkyttäneet ”kumppaneilleen” vuosien ajan.²³ (NF 18.1.2022.)

Lokakuussa 2022 News Front julkaisee otteita Johan Bäckmanin Ukraina.ru-propagandasivustolle antamasta haastattelusta. Bäckman esitellään poliittisena asiantuntijana. (NF 5.10.2022.) Bäckman tunnetaan vahvasti venäläismielisenä ajattelijana, ja hän on esiintynyt ahkerasti venäläisissä medioissa Suomi-asiantuntijana. Hän on saanut laajasti kritiikkiä perättömistä Suomi-lausunnoistaan.

Bäckman luonnehtii Nato-jäsenyysprosessia epäonnistuneeksi. Suomi ei pääse Natoon, sillä Turkki vastustaa jäsenyyttä eivätkä diplomaattiset neuvottelut tuota tuloksia. Bäckman muistuttaa päätöksen jäsenyyden hakemisesta syntyneen ilman kansanäänestystä – haastattelu vihjaa Nato-jäsenyyslakemuksen olevan vailla kansan tahtoa. Venäläisvastaiseen agendaan vaihtaminen on tuhoisaa tavallisille suomalaisille. (NF 5.10.2022.) Bäckmanin mukaan tavallinen kansa haluaakin normaalit välit Venäjään ja eroon nykyhallituksesta:

²³ Helsinki’s signal to the world community means the unwillingness of some European countries to blindly follow the anti-Russian sentiment that the American authorities and military from NATO have been imposing on their “partners” for many years.

Ja sillä välin kun tavalliset suomalaiset eivät halua tulla osaksi sotilasblokkia, asiantuntija huomasi: ”selväjärkinen” suomalainen yhteiskunta toivoo yhä nopeaa välien normalisointia Moskovan kanssa ollen tietoinen välttämättömyydestä vaihtaa nykyinen hallitus.²⁴ (NF 5.10.2022.)

Bäckman nostaa huoleksi myös Suomessa tapahtuvan ”ukrainasaation” eli Ukrainan lippujen näkymisen katukuvassa. Ukrainasaation käsitettä tai sen haitallisuutta ei avata tämän tarkemmin, mutta ilmiön kerrotaan näkyvän myös muualla Euroopassa. Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi ja amerikkalaiset nimetään syyllisiksi ilmiöön:

Zelenskyi ja amerikkalaiset haluavat itse asiassa ukrainasoida koko Euroopan. Sen takia meillä on Ukrainan lippuja kaikkialla Suomen lippujen rinnalla, meillä on suomalaisia kansanedustajia sosiaalisten medioiden avatareissa – vasten Ukrainan lippua Suomen lipun kanssa. Mikä tämä on? Painajainen!²⁵ (NF 5.10.2022.)

Monet väitteet eivät pidä paikkaansa – esimerkiksi selvä enemmistö suomalaisista tuomitsee Venäjän toimet Ukrainassa ja on siirtynyt Nato-jäsenyyden kannalle. Kansanäänestykset ovat olleet harvinaisia Suomen poliittisessa historiassa. Suomi esitetään epäonnistuneena valtiona, jota johtaa epäpätevä ja kansan tahtoon välinpitämättömästi suhtautuva hallitus. Zelenskyi ja Yhdysvallat pakottavat Suomea ”ukrainasoitumaan”.

Myöhemmässä uutisoinnissa Suomi liitetään myös Ukrainan leiriin uutisoitaessa Ukrainalle annetusta humanitaarisesta avusta (NF 10.3.2023) ja uutisoitaessa siitä, kuinka Ukraina on pyytänyt Suomelta Allegro-junia (NF 14.3.2023b).

Suomessa esiintyvä Naton kritiikki tai penseys tukikohtiin saavat News Frontilta palstatilaa. News Front kertoo keskipitkässä artikkelissaan MTV:n teettämästä kyselystä, jonka mukaan lähes puolet suomalaisista ei halua Suomeen Naton tukikohtaa (NF 9.1.2023). Artikkelin referoi sanasta sanaan Yleisradion englanninkielistä uutista (Yle News 2023). Uutinen todennäköisesti viestittää, etteivät ”tavalliset suomalaiset” halua Natoon. Lisäksi suomalaisten

²⁴ And meanwhile ordinary Finns do not aspire to become a part of military bloc”, the expert noticed: “Sober-minded” Finnish society still hopes for soonest normalization of relations with Moscow being aware of necessity of changing of the present government.

²⁵ Zelensky and the Americans want to actually Ukrainianize all of Europe. That’s why we have Ukrainian flags everywhere together with Finnish flags, we have Finnish deputies in their avatars in social networks – against the Ukrainian flag together with the Finnish one. What is it? A nightmare!

haluttomuus Naton tukikohtiin voi toimia rauhoittavana uutisena. Rauhoittavaa vaikutusta voi olla myös uutisella, joka kertoo, ettei Suomi ole tehnyt päätöstä lähettää tankkeja Ukrainaan, joskin maa harkitsee sitä (NF 11.1.2023).

Nato-jäsenyyden prosessin pitkittyessä News Front julkaisee Anna Ponomarevan analyysin, jonka mukaan Nato-jäsenyyden vastustus on kasvamassa kansalaisten keskuudessa eivätkä kaikki suomalaispoliitikoita kannata sitä. Vastustuksen takia Suomen ulkoministeri Pekka Haaviston kerrotaan kiirehtivän Suomen Nato-jäsenyyden toteuttamista, ja siksi Haavisto ei halua asiasta kansanäänestystä. (NF 1.2.2023a.) Analyysin väitteet perustunevat osittain Haaviston joulukuussa 2022 antamiin kommentteihin, joissa hän totesi Nato-jäsenyydestä olevan myös kriittisiä mielipiteitä. Haaviston mukaan eduskunnan lähes yksimielinen tuki kuitenkin riittää kansanäänestyksen sijaan. (vrt. Tikkala 2022.) News Frontin julkaisemassa analyysissä Haaviston kommentit asetellaan toisenlaiseen valoon: syntyy kuva Natoa vastustavasta kansasta, ei-legitiimistä päätöksestä ja Natoon kiirehtivästä eliitistä.

Kaiken kaikkiaan lännen ja Venäjän välinen vastakkainasettelu toistuu News Frontin teksteissä hyvin samanlaisin sana- ja aihevalinnoin. Lukuisat tekstit, puheet ja lausunnot korostavat, kuinka Venäjä ei ole Ruotsille tai Suomelle uhka. Nato-jäsenyys esitetään Ruotsin ja Suomen turvallisuuden kannalta haitallisena, sillä ne joutuvat Naton etulinjaan ja Venäjän kohteiksi mahdollisessa lännen ja Venäjän välisessä vastakkainasettelussa. Siten naapurisuhteiden pysyminen hyvinä ei ole itsestäänselvyys.

Yhdysvallat esitetään narratiivin keskeisenä paholaisena, joka on vastakkainasettelun takana. Nato esitetään Yhdysvaltain johtamana, uhittelevana sotilasliittoutumana. Yhdysvaltain väitetään painostavan Suomea ja Ruotsia liittymään Natoon, ja joissain väitteissä maiden tulevaa asemaa Naton jäsenenä verrataan jopa alusmaihin. Maiden oma rooli on olla Yhdysvaltain imperialismin passiivinen kohde. Kiinnostavasti esimerkiksi Euroopan unioni ei saa samanlaista huomiota kuin Yhdysvallat. Ajatus kollektiivisesta lännestä esiintyy monissa teksteissä vähintään implisiittisesti taustalla. Uutisointi kyseenalaistaa Nato-jäsenyyden hakemiseen johtaneen päätöksenteon ja sen, haluavatko tavalliset suomalaiset edes Natoon.

6.1.4 Aggressiivinen Suomi militarisoituu ja rakentaa raja-aitoja

Vaikka Suomen rooliksi jää pääsääntöisesti toimia lännen ja Venäjän välisessä konfliktissa passiivisena, amerikkalaisten kolonisoimana uhrina, yksittäisissä uutisissa Suomi esitetään myös aktiivisena toimijana. Suomalaiset saavat syytöksiä russofobisuudesta, mutta eniten kritiikkiä kohdistetaan Suomen johtavaan poliittiseen eliittiin.

News Front kertoo Suomen kärsivän Nato-hysteriasta. Uutisessa viitataan ilmeisesti *Helsingin Sanomissa* julkaistuun analyysiin (Hakala 2021), jonka ingressi toteaa, että ”Venäjä ei ole juurikaan parjannut Suomen aseysteistyötä Yhdysvaltojen kanssa”. News Front tulkitsee Hakalan analyysia niin, että toimittaja on yllättynyt Venäjän rauhallisen pidättyväisestä asenteesta Suomen asekauppaan Yhdysvaltain kanssa. Vastakohtana rationaaliselle Venäjälle Suomi esitetään irrationaalisten tunteiden vietävissä olevana maana, joka kärsii ”hysterisestä” halusta tehdä yhteistyötä Naton kanssa. (NF 15.12.2021.)

Suomen asekauppa nostetaan esiin News Frontin artikkelissa, jonka kerrotaan perustuvan kiinalaisten asiantuntijoiden²⁶ analyysiin. Neutraali tyyli ja haastatellut asiantuntijat tuovat artikkelille uskottavan analyttistä tuntua. Analyysin mukaan Suomi on päättänyt liittyä aggressiivisen Naton jäseneksi ja hankkia hävittäjiä, joilla maa voisi iskeä jopa ydinohjuksin Venäjän koillisosiin: ”Helsingin hallitus on päättänyt ostaa hävittäjäalentäjiä, jotka voivat laukaista ydinaseiskuja Venäjän koillisosia vastaan. Päämäärä on ilmeinen.”²⁷ (NF 5.1.2022b.) Väitteet ovat sikäli kummallisia, ettei Suomi ollut vielä päättänyt Natoon liittymisestä tammikuussa 2022 eikä Suomella ole ydinaseita.

Analyysin mukaan presidentti Niinistö on nimennyt Venäjän uhkaksi tuoreessa uudenvuodenpuheessaan (NF 5.1.2022b). Niinistö totesi puheessaan Venäjän uhkailevan ja korostavan aseellista voimaansa, mutta hän painotti dialogia keskeiseksi keinoksi saavuttaa rauha (Niinistö 2022). Niinistön puhe asetetaan analyysissa hävittäjäkauppojen ja mahdollisen ydinohjusiskun rinnalle, jolloin toimijuus syntyy Suomelle.

Analyysi toistaa Neuvostoliiton propagandassa esitetyn narratiivin siitä, että talvisota syttyi Suomen takia. Suomen aggressiivisuus vuonna 1939 johti lopulta siihen, että Moskovan oli pakko toimia, kun entinen liittolainen ja imperiumin osa kääntyi sitä vastaan. Analyysi ei esitä, että Suomi olisi hyökännyt Neuvostoliittoon, mutta Neuvostoliiton oli pakko puuttua tilanteeseen. Artikkelin sanavalinnoilla häivytetään Neuvostoliiton aloitteellisuutta sodassa: ”Ensin tuli sota, joka loppui vuosi myöhemmin 13. päivä maaliskuuta 1940.”²⁸ Kiinalaisen analyttikon mukaan Venäjä saattaa olla nyt vastaavassa tilanteessa, kun Suomi liittoutuu läntisen aggressorin kanssa. Venäjän pitää vahvistaa merivoimiaan lännen uhkaa vastaan, mutta

²⁶ Jää epäselväksi, keitä haastatellut kiinalaiset asiantuntijat ovat ja missä analyysi on alun perin julkaistu. Todennäköisesti analyysi on kiinalaismedioista, joissa kiihtyneen taloudellisen ja ideologisen kilpailun myötä Yhdysvallat ja Nato esitetään usein kriittisesti.

²⁷ “The Helsinki government has decided to purchase fighter-bombers that can launch nuclear strikes against Russia’s northwestern regions. The goal is obvious”.

²⁸ “Later came the war, which ended a year later, on 13 March 1940.”

konfliktia pitää välttää viimeiseen asti. (NF 5.1.2022b.) Siten Suomen väitetty aggressiivisuus luo legitimizeettia Venäjän omalle toiminnalle, kuten sotilasvoimien vahvistamiselle.

Naton muodostama uhka legitimoii Venäjän ohjusvarustelua. Suomen haettua Nato-jäsenyyttä kiinalaiset asiantuntijat kommentoivat, kuinka Naton vuoksi Venäjän voi olla pakko sijoittaa Iskander-ohjuksiaan Suomen lähelle. Ohjuksien kantaman kerrotaan mahdollistavan Naton mahdollisen sotilasinfrastruktuurin tuhoamisen. ”Jos Venäjä laittaa sellaisen ’ison kaverin’ maiden väliselle rajalle, Suomen on varmasti vaikea nukkua öitään rauhassa.”²⁹ (NF 19.5.2022b.) Venäjä esitetään rajojaan suojelevana, vahvana ja suvereenina toimijana.

Suomalaiset esitetään kyynisesti Nato-jäsenyyden vaikutuksia arvioivassa uutisessa. Yhteiskuntatieteilijä Rostislav Ishchenkon mukaan Suomi ja Ruotsi luulivat parantavansa turvallisuuttaan, mutta oikeasti Nato vain hyödyntää maita Venäjän vastaisiin provokaatioihin. Neutraaliutensa menettäneet maat ovat aiemmin välttäneet muuttumista sota-alueiksi, mutta nyt Nato-haaveiden myötä niille käy päinvastoin. Ishchenko arvioi Helsingin maksavan lyhytnäköisestä päätöksestään vielä ”kalliin hinnan”. Suomalaisista juttu synnyttää vielä raadollisemman kuvan: Venäjän duuman jäsen Mikhail Sheremetin mukaan suomalaiset ovat vain teeskennelleet olevansa Venäjän ystäviä itsekkäistä taloudellisista syistä, mutta nyt naamiot on riisuttu. (NF 19.5.2022a.)

Suomen haettua Nato-jäsenyyttä News Front uutisoi, kuinka Suomesta on tulossa avoimen venäläisvihamielinen: ”Finland is turning into an openly hostile state to Russia”. Suomi liittyy Venäjälle avoimesti vihamielisten ja russofobisten maiden, kuten Bulgarian ja Puolan, joukkoon, koska se ei aio maksaa maakaasusta ruplissa. Uutinen muistuttaa, että Suomi ehti tehdä yhteistyötä tuomalla kaasua 51 vuoden ajan Venäjältä ja Neuvostoliitosta. Uutinen kertoo, kuinka Suomi on leikannut öljyntuontiaan, Rosatomin ydinvoimalahanke on jäissä ja maa on hakenut kaiken huipuksi Nato-jäsenyyttä. Uutisen mukaan taustalla on Yhdysvaltain ja Ison-Britannian yllyttämä suomalainen eliitti, joka päätti valita vaarallisen epäystävällisyyden polun. Uutisen mukaan Suomi ja Venäjä olisivat voineet olla ystäviä kuin ennenkin, mutta poliittinen eliitti päätti toisin. (NF 21.5.2022.) Uutinen maakaasun tuonnin lopettamisesta antaa ymmärtää kollektiivisen lännen painostuksen olevan päätöksen taustalla, mutta Suomen poliittisen eliitin aktiivisuus korostuu puoli vuosisataa kestäneen yhteistyön päättämisessä. Väite lännen ja suomalaisten lisääntyneestä venäläisvihasta korostuu puhuttaessa Suomen ”russofobisuudesta”. Väite toistaa uhrinarratiivia Venäjästä russofobian kohteena eikä mainitse Venäjän omaa toimijuutta.

²⁹ “If Russia puts such a ‘big guy’ on the border between the two countries, it must be difficult for Finland to sleep peacefully,” Chinese observers say.

Kesällä 2022 Anna Ponomarevan Segodnya.ru-sivustolle kirjoittaman jutun mukaan Etelä-Karjalan poliitikot ovat ehdottaneet Naton tukikohtaa Suomeen (NF 3.7.2022). Artikkelin perustuneen ainakin osittain Yleisradion artikkeliin, jossa käsitellään Naton mahdollisia investointeja Suomeen. Lappeenrannan kaupunginjohtaja Kimmo Jarvan mukaan kaupunki voisi tarvittaessa antaa lentokenttensä puolustusvoimien ja Naton käyttöön, mikäli sellainen olisi puolustusvoimien mielestä tarpeellista. (Hannus 2022.)

Artikkeli ironisoi lappeenrantalaisien toiveita mahdollisista Naton tuomista investoinneista. Vaikka Nato-jäsenyysprosessi on kesken ja yhteistyö Turkin³⁰ kanssa takkuu, investointeja odotellaan jo toiveikkaina. Naton tuoma euforia katoaa vielä, kun merentakaisia ”puolustajia” joudutaan kestämaan. Puhuminen puolustajista lainausmerkeissä ironisoi Natoa ja vihjaa, että todellisuudessa Naton puolustajiksi kutsutut sotilaat ovatkin hyökkääjiä. (NF 3.7.2022.)

Toisin sanoen, valtavia investointeja ja rahoitusvirtoja odottavat suomalaiset ovat alkaneet jo jakaa tappamatta olevan karhun nahkaa piiloutuen turvallisuuspuheiden taakse.³¹ (NF 3.7.2022.)

Tappamatta olevan karhun, Venäjän symbolin, talja merkitsee tekstissä sitä, että Natoon liittymässä olevat suomalaiset uskovat jo kukistaneensa Venäjän ja laskevansa voitonhimoisesti etujaan, vaikka todellisuudessa Venäjää ei ole voitettu. Poliittiset päättäjät kuvataan ahneina ja taloudellisia hyötyjä etukäteen laskevina opportunisteina.

Suomen ja Venäjän välille mahdollisesti rakennettava aita esitetään varmana faktana jo heinäkuussa 2022, kun News Front kertoo Suomen päätöksestä rakentaa 1 300 kilometriä pitkä raja-aita Venäjän vastaiselle rajalleen. Uutisen mukaan eduskunta olisi päättänyt jo raja-aidan rakentamisesta. Aita olisi myös EU-sääntöjen vastainen ja estäisi pakolaisten liikkumisen. (NF 7.7.2022b.)

Uutisen sisältö on enimmäkseen valheellinen. Hallituksen esityksessä esitettiin muutoksia rajavartiolaitokseen, ja muutoksiin kuuluivat muun muassa mahdollisuus rakentaa rajalle esteitä ja mahdollisuus keskittää turvapaikanhaku tarvittaessa (HE 94/2022 vp). Eduskunta hyväksyi muutosehdotuksen rajavartiolaitokseen 7.7.2022, ja muuttunut laki tuli voimaan 8.7.2022

³⁰ Lännen lisäksi artikkeli käsittelee myös kriittisesti Turkin toimintaa Syyriassa nimittäen presidentti Erdoğania selkäänpuukottajaksi.

³¹ In other words, in anticipation of huge investments and inflows of funds the Finns have already begun to share the pelt of the unkillable bear, hiding behind the talk of security.

(Eduskunta 2022b, Rajavartiolaki 578/2005). Heinäkuussa ei kuitenkaan päätetty raja-aidan rakentamisesta, vaan keskustelu raja-aidan tarpeellisuudesta käytiin syksyllä 2022. Lopulta päädyttiin vain osan rajasta kattavaan aitaan. Uutisen väite raja-aidasta EU-sääntöjen vastaisena ei vaikuta perustuvan tosiasioihin, sillä EU-maat ovat jo ennen Suomea päättäneet vastaavista raja-aidoista. Joka tapauksessa päätöksenteko esitetään venäläisvastaisena ja laittomana. Myöhemmin News Front uutisoi aitahankkeen alkaneen (NF 28.2.2023).

Suomi ja Ruotsi esitetään aktiivisina myös lyhyessä uutisessa, joka referoi lyhyesti Dmitri Medvedevin julkaisemaa Telegram-videota. Medvedev muistuttaa videollaan Suomea Paasikiven-Kekkosen linjasta ja Ruotsia maan puolueettomuuden periaatteista. Jos maihin tulee Naton tukikohtia, vastauksen on oltava ”symmetrinen”. (NF 29.7.2022.) Maininta Paasikiven-Kekkosen linjasta eli Suomen toisen maailmansodan jälkeisestä puolueettomuudesta muistuttaa, että Suomi on itse aktiivisesti liittoutunut sotilaallisesti.

Suomesta välittyy kuva vihamielisenä maana, jossa on ääriliikehdintää. Suomen itsenäisyyspäivänä kansallismielisen 612-kulkueen mielenosoittajat polttivat Venäjän lipun. Myöhemmin Venäjän ulkoministeriö vaati tiedotteessaan Suomen viranomaisia saattamaan lipun polttaneet henkilöt vastuuseen sekä estämään vastaavanlaiset ääriliikkeiden teot jatkossa.³² News Front lainaa tiedotetta sellaisenaan kahdesti (NF 10.12.2022a & 10.12.2022b).

Loppuvuodesta 2022 News Front julkaisee alun perin RT:n julkaiseman Alexander Karpovin analyysin, joka ruotii presidentti Niinistön ajatuksia dialogin tarpeesta Venäjän kanssa. Uutinen siteeraa Niinistöä, jonka mukaan yhteistyö Venäjän kanssa on välttämätöntä yhteisen rajan takia. Niinistö kuitenkin arvioi luottamuksen palautumiseen menevän aikaa.³³ Karpov kirjoittaa, että Suomi toimi natsi-Saksan liittolaisena toisessa maailmansodassa mutta pysyi tämän jälkeen neutraalina Ukrainan ”sotilaallisen erityisoperaation” alkuun asti, jolloin maa haki Nato-jäsenyyttä Ruotsin kanssa. (NF 12.12.2022.)

Asiantuntijan mukaan Suomi haki Natoon niin kiireellä, että jäsenyyden hyötyjä ja haittoja punnitaan vasta nyt. Suomen ja Yhdysvaltain intressit eivät ehkä kohtaakaan. Suomalaispoliitikkojen retoriikkaa yhteistyön tärkeydestä ei kannata uskoa, sillä oikeasti Suomi on riippuvainen EU:sta ja Yhdysvalloista. Myös toisen asiantuntijan tulkinnat ovat samanlaisia. Ruotsi ei vaikuta huomioineen, mitä neutraaliudesta luopuminen tarkoittaisi, sillä se menettäisi suvereniteettinsa ja maahan tulisi ulkomaisia sotilaita tukikohtineen. (NF

³² Venäjän ulkoministeriön tiedotteesta uutisoi Suomessa esimerkiksi Yleisradio: ks. Bogdanov 2022.

³³ Niinistön kommentit perustuvat Yle Radio 1:n presidentin kyselytuntiin, jonka sisällöstä on uutisoitunut esimerkiksi Ilta-Sanomat (ks. Kotkavirta 2022).

12.12.2022.) Suomi jää kysymysmerkiksi: analyysin mukaan Niinistön sanat ovat enemmän tai vähemmän vilpillisiä:

Jos esimerkiksi Suomi ottaa oikeita askelia tähän [luottamuksen palauttamisen] suuntaan, Venäjä totta kai suhtautuu niihin positiivisesti. Mutta nyt on vaikeaa ymmärtää, onko tämä Suomen presidentin vilpittömän impulssi vai onko tämä taktista retoriikkaa.³⁴ (NF 12.12.2022.)

Tammikuussa 2023 News Front uutisoi Yleisradion venäjänkielisen toimituksen eli Yle Novostin (2023) juttuun perustuen Suomen jäädyttämistä venäläisvaroista. Uutinen kertoo venäläisvaroja jäädytetyn 190 miljoonan euron edestä ja nimittää jäädytyksiä laittomiksi ja perusteettomiksi. (NF 22.1.2023.) Suomen toiminta esitetään oikeuttamattomana ja epäreiluna.

Yhdysvaltoihin verrattuna Suomea ei esitetä läheskään yhtä usein aktiivisena toimijana, mutta ajoittain Suomi esitetään Venäjän turvallisuutta uhkaavana tai russofobisena. Suomalaisten taannoisen ystävällisyyden kerrotaan olleen teeskenneltyä. Poliittinen eliitti kuvataan piittaamattoman laskelmoivaksi ja länteen päin kallellaan olevaksi.

6.2 Venäjä kansojen johtajana: Suomen ja Venäjän historiallinen yhteys

Narratiivi Suomen ja Venäjän historiallisesta yhteydestä korostuu muutamissa artikkeleissa. News Frontin jutut korostavat, kuinka Suomi on nauttinut historiansa aikana Venäjän suojeluksesta. Tämän historiatulkinnan mukaan Suomi sai Ruotsista itsenäistyneen autonomisen suuriruhtinaskunnan aseman, oman hallinnon ja valuutan Venäjän ansiosta. Samoin esimerkiksi suomen kielestä tuli opetuksen kieli. Venäläisen ja suomalaisen yhteyden korostaminen vihjaa, että Suomi saa kiittää itsenäisyydestään ja oikeusvaltiostaan Venäjää – ja siksi liittyminen Natoon olisi oman historian unohtamista.³⁵

Narratiivi Suomen ja Venäjän yhteydestä ja Venäjän paternaalisesta suojelusta on keskeisesti esillä alun perin RIA Novosti -tietotoimiston julkaisemassa Petr Akopovin analyysissä, joka suhtautuu huolestuneesti Suomen mahdolliseen Nato-jäsenyyteen. Akopov kertoo Suomen saaneen valtiorakenteensa 1800-luvulla Venäjän ansiosta ja arvelee, ettei

³⁴ If, for example, Finland takes real steps in this direction, Russia, of course, will take them positively. But now it is difficult to understand whether this is a sincere impulse of the Finnish president or whether this is tactical rhetoric.

³⁵ Lisäksi yhteinen historia nousee esiin ikäväksi kontrastiksi Suomen nykytilalle, joka ei News Frontia selvästikään miellytä: vrt. edellinen luku 6.1.4.

pääministeri Marin todennäköisesti edes tiedä maiden historiasta. Akopov kertoo, että Marin kasvoi samaa sukupuolta olevien naisten perheessä ja tämän alkoholisti-isä hylkäsi perheen. Sivumennen Akopov hyödyntää Venäjän propagandalle yleistä seksuaalivähemmistöihin liitettäviä ennakkoluuloja (ks. luku 6.3) ja yhdistää ne Marinin väitettyyn tietämättömyyteen. (NF 4.1.2022.) Nato-jäsenyyden hakeminen olisi yhteisen historian takia väärin:

Sillä välin venäläiset puolustavat alueensa osaa – toisin sanoen Ukrainaa – lännen ekspansiolta. Suomi oli venäläistä imperiumia mutta ei osa venäläistä maailmaa – ja jos Helsinki muistaa tämän, kuten myös suhteen, joka heille on annettu maahamme, he ymmärtävät, kuinka väärin on edes puhua oikeudesta liittyä Natoon.³⁶ (NF 4.1.2022.)

Suomalaiset vaikuttavat olevan passiivisia läntisen propagandan vastaanottajia, sillä Akopovin mukaan suomalaisten Nato-vastustus on laskenut lännen russofobisen propagandan takia. Akopovin mukaan osa tätä propagandaa on suomalaisten kriittiseksi muuttunut asenne suomettumista kohtaan, sillä suomettuminen oli oikeasti Suomelle hyödyllistä ja järkevää. (NF 4.1.2022.) Yhteisen historiallisen taustan takia Suomi vaikuttaisi edelleen olevan jonkinasteisessa kiitollisuudenvelassa Venäjälle. Suomen asema imperiumin entisenä osana toimii perusteluna sille, miksei maa saisi hakea Naton jäseneksi.

Maiden yhteisestä historiasta kertoo myös lyhyt uutinen (NF 9.11.2022), jossa väitetään Suomen haluavan luopua rikoslain (39/1889) Venäjän keisari Aleksanteri III:n mainitsevista alkusaatteista. Uutinen kertoo lain olevan ajalta, jolloin Suomi oli vielä osa Venäjän imperiumia, mutta nyt maininta nähdään vanhentuneena. Uutinen perustuu SDP:n Dimitri Qvintuksen kommenttiin, ettei maininta Venäjän keisarista ei ole enää tätä päivää (Ristamäki 2022). Lyhyt ja sävyiltään neutraali uutinen ei kerro kyse olevan yhden poliitikon tekemästä nostosta, vaan se antaa ymmärtää kyse olevan Suomen hallituksen tahtotilasta. Suomen ”petturuus” voi näyttää ikävältä etenkin nykyisessä jännittyneessä maailmantilanteessa.

Yhteinen historia mainitaan ohimennen useissa jutuissa. Tällöin jutut muistuttavat Suomen saamasta autonomisesta asemasta, josta kiitos kuuluisi Venäjälle. Myös Suomen pitkä historia sotilaallisesti liittoutumattomana toimii kontrastina epätoivotulle nykytilalle. (ks. esim.

³⁶ The Russians, meanwhile, are defending part of their territory – i.e. Ukraine – from Western expansion. Finland was part of the Russian Empire, but not part of the Russian world – and if Helsinki remember this, as well as the relationship they have been given with our country, they will understand how wrong it is to even talk about their right to join NATO.

NF 3.5.2022, 17.5.2022, 21.5.2022, 25.5.2022, 4.6.2022, 12.12.2022.) Yhteisen historian kipupisteitä ei yleensä mainita, tai jos mainitaan, ne tulkitaan Venäjän etujen mukaisesti. Muistutukset yhteisestä historiasta muuttuvat traagiseksi tarinaksi maasta, joka on kääntynyt suojelevaa Venäjää vastaan ja unohtanut historiansa – jopa niin, ettei nykyisen pääministerin uskota olevan menneisyydestä tietoinen ja tsaarin nimikin uhataan poistaa Suomen laista.

6.3 Suomen moraalinen rappio

Venäjä kuvaa itseään moraalisesti kunnollisena Euroopan kulttuurisen perinnön vaalijana, mitä vasten länsi esitetään moraalisesti ja kulttuurisesti rappion partaalla olevana. Moraaliseen rappioon liitetään esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeudet, joihin etenkin Venäjän ortodoksinen kirkko on suhtautunut penseästi. Ajatus lännen moraalisesta rappiosta on luettavissa pääsääntöisesti rivien välistä³⁷, mutta parissa tekstissä moraalinen ja kulttuurinen rappio nousee Suomea keskeisesti määrittäväksi narratiiviksi.

6.3.1 Jumala rankaisee: Euroopan itsemurha

Kahdessa aineiston artikkelissa on huomattavissa vahvaa kristillistä ja jopa apokalyptistä tematiikkaa. Toinen teksti yhdistää Nato-jäsenyyden mielenterveysongelmaan, toinen keskittyy ivailemaan ulkoministeri Haaviston homoseksuaalisuudelle.

Irina Alksniksen RIA:lle kirjoittama analyysi julistaa Ruotsin ja Suomen jäsenyyshaaveet osaksi Euroopan itsemurhaa, jossa maat uhraavat itsensä Venäjän narratiivien pääpaholaisen eli Yhdysvaltain vuoksi:

Tuskin voisi kuvitella elävämpää symbolia Euroopan itsemurhasta, planeetan ainoasta alueesta, joka alistuvasti suostui uhraamaan itsensä Yhdysvaltain vuoksi. Kaksi neutraalia maata, jotka ovat tasapainotelleet menestyksekkäästi geopoliittisten myrskyjen läpi vuosikymmenten ajan, ovat valinneet puolensa samalla kun niitä hallinnut järjestelmä sortuu silmiemme edessä.³⁸ (NF 18.5.2022.)

³⁷ Ks. esim. tämän luvun alun analyysi.

³⁸ One could hardly think of a more vivid symbol of the suicide of Europe, the only region on the planet that resignedly agreed to sacrifice itself for the sake of the United States. Two neutral countries that have successfully balanced in multiple geopolitical storms for decades have chosen sides as the system they dominated collapses before our eyes.

Alksnis näkee, että Natoon ja kylmän sodan voittajiin liittyminen olisi ollut loogista vuosituhannen vaihteessa, mutta jäsenyyksiä haetaan vasta Naton romahtaessa. Euroopan sivistyksen ajat ovat loppuillaan, ja maanosan ihmiset ovat menettäneet järkensä:

Vanha sanonta kertoo, että jos Jumala haluaa rangaista, Hän riistää ensin mielen. Näyttää yhä selvemmin siltä, että olemme todistamassa tämän periaatteen toteutumista Euroopassa, alueella, joka oli vuosisatojen ajan modernin sivistyksen keskus.³⁹ (NF 18.5.2022.)

Rapautuva länsi asettuu vastinpariksi Venäjälle, kunnolliselle ja Yhdysvalloista suvereenille sivistysvaltiolle. Väitettä Euroopan itsemurhasta perustellaan vain toteamalla, että maanosa uhraa itsensä Yhdysvaltain vuoksi. Väitteet hulluudesta, itsemurhasta ja jumalallisesta rankaisusta tuovat analyysiin kristillisen ja moraalisen viitekehyksen. Analyysissa rappio yhdistyy sanavalintojen myötä kulttuuriin ja sivistykseen. Euroopan myönnetään olleen sivistyksen keskus, mutta mennyt loisto on takana päin.

Teologiset kysymykset nousevat esiin myös RT:n uutisesta käännettyssä analyysissä (NF 4.6.2022), joka tarttuu ulkoministeri Pekka Haaviston lausuntoon Nato-jäsenyysprosessista kiirastulena. Kun Turkki ilmoitti suhtautuvansa negatiivisesti Ruotsin ja Suomen Nato-jäsenyyksiin, Haavisto luonnehti Nato-jäsenyysprosessin senhetkistä tilaa ja Turkin kanssa käytyjä neuvotteluja ”kiirastuleksi”.⁴⁰ Analyysin mukaan vertaus on odottamaton kääntyminen kristillisen teologian puoleen:

Suomen ulkoministeri Pekka Haavisto on äskettäin esitellyt ateistille ja homolle yllättävää sitoutumista kristilliseen teologiaan ja kuvaillut maansa tilannetta ”kiirastuleksi”.⁴¹ (NF 4.5.2022.)

Analyyysi pohtii, kuinka Nato ilmeisesti edustaa Haavistolle taivasta ja 75 vuotta kestänyt

³⁹ Ancient wisdom says that if God wants to punish, he first deprives the mind. It seems more and more clearly that we are witnessing the embodiment of this principle in the performance of Europe, a region that for many centuries was the center of modern civilization.

⁴⁰ Haaviston metaforasta uutisoitiin laajalti myös suomalaisessa lehdistössä: ks. esim. Hanska 2022.

⁴¹ Finnish Foreign Minister Pekka Haavisto recently demonstrated an unexpected commitment to Christian theology for a gay and atheist and described the situation in which his country found itself as “purgatory”.

neutraalius helvettiä. Vertausta ironisoidaan: ”kun Suuri Transatlanttinen Jumaluus ojensi ihmeellistä kättään, Erdoğan pilasi kaiken.”⁴² (NF 4.6.2022.) Armoa tuskin on luvassa:

Valitettavasti Recep Erdoğan – kutsutaan häntä sitten enkeliksi tai demoniksi – tuskin liikuttuu sääliin kristillisen teologian avulla. Kuten käytäntö on osoittanut, oikein mikään ei voi pehmittää Turkin presidenttiä: eivät syyrialaisen lasten kyyneleet, ei venäläisen lentäjän kuolema eivätkä mieletöntä rahapolitiikkaa vastustavat omien kansalaisten joukkomielenosoitukset.⁴³ Mitäpä voimme sanoa suomalaisten homojen vaatimuksista.⁴⁴ (NF 4.6.2022.)

Kirjoittaja ironisoi suomalaisten toiveikkuutta Naton suhteen ja pitää jäsenyyttä jo tuhoon tuomittuna. Haaviston seksuaalisesta suuntautumisesta ja väitetyistä uskonnottomuudesta⁴⁵ kertominen viestii lännen moraalittomuudesta ja vetoaa konservatiiviseen yleisöön. Tarttuminen Haaviston homoseksuaalisuuteen on Venäjän propagandalle tyypillinen keino, jossa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt edustavat perinteisten arvojen vastakohtaa.

6.3.2 Sanna Marin länsimaisen hedonismin paheellisena ruumiillistumana

Elokuussa 2022 News Front innostuu puimaan pääministeri Sanna Marinin ympärille syntynyttä juhlimiskohua. Internetiin vuodetuilla videoilla Marin näkyi juhlimassa julkisuuden henkilöiden kanssa, ja suomalaismediat spekuloiivat, käytettiinkö juhlissa kokaiinia. Spekulointi johtui videon taustahuudoista, joista yhdessä tulkittiin huudettavan ”jauhojengi”.

Sergey Monastyrev rinnastaa Marinin juhlakohun Ison-Britannian pääministeri Boris Johnsonin juhlakohuun, joka johti Johnsonin eroamiseen. Pääministerikaudellaan Ukrainan vankkumattomana tukijana tunnetuksi tullut Johnson toimii analyysissa esimerkkinä eurooppalaisesta rappiosta. Kirjoittajan mukaan Eurooppa on kaukana Konrad Adenauerin kaltaisista merkittävistä valtiomiehistä. (NF 19.8.2022.) Monastyrev ei säästele sanojaan

⁴² – –when the Great Transoceanic Deity extended its miraculous hand, Erdogan ruined everything.

⁴³ Syyrian itkevillä lapsilla viitataan Turkin sotilaalliseen toimintaan Syyrian pohjoisosissa. Syyria on Venäjän läheinen liittolainen. Venäläisellä lentäjällä viitataan Turkin vuonna 2015 alas ampumaan venäläishävittäjään, mikä lisäsi Venäjän ja Turkin välisiä jännitteitä.

⁴⁴ Alas, Recep Erdogan – call him even an angel, even a demon – is unlikely to be moved to pity by an appeal to Christian theology. As practice has shown, in principle, little can soften the Turkish president: neither the tears of Syrian children, nor the death of a Russian pilot, nor mass protests of his own citizens due to insane monetary policy. What can we say about appeals of Finnish gays.

⁴⁵ Itse asiassa Haavisto on paljastanut presidentinvaaleissa 2018 kuuluvansa evankelisluterilaiseen kirkkoon (Sipilä 2018).

arvostellessaan Marinia. Analyysi kuvailee Marinia vastenmieliseksi ja korostaa tämän sateenkaariperhetaustaa:

Suomen pääministeri Sanna Marin on vastenmielinen persoonallisuus. Kaikkien aikojen nuorimmalla pääministerillä, joka kasvoi samaa sukupuolta olevien vanhempien perheessä, on ollut ”pitkä ja raskas” tie kaupankassasta maansa toiseksi korkeimmaksi viranomaiseksi. On totta, ettei tämä piikikäs polku kulkenut johtamis- tai koulutustietä pitkin vaan puolueen kautta.⁴⁶ (NF 19.8.2022.)

Monastyrev luonnehtii Marinia hedonistiksi, joka ostaa tuhansia euroja maksavia aamiaisia julkisilla rahoilla, esiintyy puolialastomana muotivaatteissa, pukeutuu seuraavaksi rock-henkiseen nahkatakkiin ja menee lopulta juhlimaan karanteenissa.⁴⁷ Kaikki luetellut huomiot viittaavat Marinin pääministerikauden mediakohuihin ja luovat kuvaa nautinnonhaluisesta, rappioituneesta ja pinnallisesta länsijohtajasta. Analyysi vitsailee ironisesti, kuinka pääministeri ystävineen on ehkä innostunut latinalaisamerikkalaisesta ruoanlaitosta ilmaisun ”jauhojengi” perusteella. (NF 19.8.2022.)

Kirjoittajan mukaan ystäväpiiristä tulevat tietovuodot ovat osoitus Marinin kyvyttömyydestä hallita julkisuuskuvaansa. Monastyrev huomauttaa, kuinka Marin, ”eksynyt keisarinna”, esiintyy juhlimisellaan tavallisena kansalaisena, vaikka etuoikeutettuna ja valtaapitävänä hän on ”kaukana tavallisesta suomalaisesta metsänhakkaajasta”. Analyysi kyseenalaistaa, ovatko Marinin tai Boris Johnsonin kaltaiset henkilöt kyvyiltään tasavertaisia neuvottelupöytiin Venäjän päättäjien kanssa. (NF 19.8.2022.) Venäjän päättäjät esitetään siten moraalisesti kunnollisempina ja kykenevämpänä vastakohtana länsijohtajille: he ovat rationaalisia, sivistyneitä ja jalkansa maassa pitäviä.

Marinia käytetään esimerkkinä lännen rappiosta myös muissa teksteissä. Liz Trussin erottua Ison-Britannian pääministerin virasta News Frontin artikkeli listaa ”entiseksi farmikauppa-apulaiseksi” tituleeratun Marinin osana joukkoa länsimaisia johtajia, jotka ovat

⁴⁶ Finnish Prime Minister Sanna Marin is an odious personality. The youngest ever prime minister, who grew up in a same-sex family, has had a “long and hard” road from cashier to second in command. It is true that this thorny path did not follow a managerial or educational path but a party one.

⁴⁷ Tekstissä listataan neljä Marinin pääministerikauden kohua. Keväällä 2021 uutisoitiin valtioneuvoston kanslian korvanneen Marinille ja tämän perheelle ruokahankintoja. Syksyllä 2020 Marin esiintyi *Trendi*-lehden kannessa Kalevala-koru ja jakku päällään ilman alla olevaa paitaa. Keväällä 2022 Marin piti tiedotustilaisuuden Ruotsin pääministeri Magdalena Anderssonin kanssa päällään biker-tyylinen nahkatakki. Loppuvuonna 2021 koronavirukselle altistunut Marin vieraili Helsingin yöelämässä, sillä karanteeniohjeet eivät tavoittaneet häntä.

Trussin tavoin työhönsä epäpäteviä. Maxim Sokolovin *Vzglyad*-lehdelle kirjoittaman artikkelin otsikko on pahaenteistä rappiota kuvaava ”The last stage of European democracy” (”Euroopan demokratian viimeinen vaihe”). (NF 23.10.2023.) Toisessa, alun perin RT:lle kirjoittamassa analyysissään Sokolov kertoo Marinin olevan valloiltaan (”off the chains”) ydinaseita ja yhteisiä intressejä koskevissa kysymyksissä (NF 3.11.2022). Myös uutisoitaessa Marinin väitetystä historiallisesta tietämättömyydestä (NF 4.1.2022; ks. luku 6.2) ja kerrottaessa Suomen Natoon liittymisestä (NF 17.5.2022; ks. luvun 6 alku) Marinin sateenkaariperhetausta katsotaan korostamisen arvoiseksi. Ennakkoluulot vetoavat konservatiiviseen lukijakuntaan.

Euroopan ja Suomen moraalinen rappio ei nouse useimmissa uutisissa keskeiseksi narratiiviksi, vaan dekadenssi on taustalla. Kuitenkin voi huomata, että yksittäisissä jutuissa länteen liitettävä rappionarratiivi korostuu. Etenkin pääministeri Marin vaikuttaa edustavan länsimaisen hedonismin paheellista ruumiillistumaa sateenkaariperhetaustansa ja juhlavideokohunsa myötä. Propaganda hyödyntää läntiseen moraalikoodistoon yhdistettyjä stereotyyppioita ja ennakkoluuloja. Vastinpari on moraalisesti ylempi Venäjä.

6.4 Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen tuho

Moraalisen ja kulttuurisen rappion ohella venäläinen propaganda yhdistää Eurooppaan yhteiskunnallisen ja taloudellisen alennustilan. Talouskysymykset nousevat esiin erityisesti Venäjä-pakotteista uutisoitaessa, mutta myös energiakriisi ja suomalaiset bensiniiturit kielivät Suomen talouden tuhosta. Yhteiskunnallisen rappion partaalla horjuvan läntisen Euroopan vastinpari on Venäjä, joka esitetään vahvana ja onnistuneena valtiona.

Euroopan unioni esitetään loistonsa nähneenä ja tuhoisana syypäänä talouden tilaan. Sergei Monastyrevin useita talousrappioväitteitä yhdistävä analyysi syyttää presidentti Niinistöä siitä, kuinka Suomi on ajautunut energiapulaan, Suomen budjetti kuluu jatkossa armeijaan ja suomalaiset joutuvat Natoon liittyessään maalitauluiksi. Monastyrevin mukaan Niinistön on helppo tehdä tällaisia päätöksiä, sillä ennen presidentinvirkaansa hän oli tehnyt uraa eurooppalaisissa instituuteissa ja pankeissa – Niinistön vihjataan siis välittävän enemmän Euroopan unionista kuin omasta maastaan. Euroopan unioni sanktioineen esitetään syyllisenä Suomen ja koko Euroopan talouden ongelmiin. Ideologiseksi muuttunutta unionia hallitsevat

kansankiihottajat: ”Mutta olennaista on, että suoranainen politikointi korruptoi EU:ta. Pragmatismi lakaistiin pois demagogian kurjuudella.”⁴⁸ (NF 17.7.2022.)

6.4.1 Energiakriisi sammuttaa sähköt ja sulkee kaupat

Energiakysymyksissä uutisoidaan mahdollisista sähkökatkoista, maakaasun tuonnin lakkaamisesta ja bensiiniä Venäjältä ostavista suomalaisista. News Front uutisoi maakaasun tuonnin lopettamisesta (NF 21.5.2022) ja myöhemmin irvailee, että Suomi ostaa yhä Venäjältä nesteytettyä maakaasua, vaikka putkien kautta tulevan maakaasun tuonti lopetettiin (NF 18.6.2022). Väite itsessään pitää paikkansa, sillä Haminaan tuotu LNG-terminaali laitettiin toimintakuntoon venäläisellä kaasulla (Korpela & Schönberg 2022).

Heinäkuussa 2022 News Front uutisoi, että Suomen kaupat joutuvat sulkemaan ovensa seuraavana talvena energiapulan takia (”will have to close”). Itse leipätekstissä ilmaisua on pehmennetty niin, että sähkökatkot ovat mahdollisia (”may have to”). Utinen kertoo Suomen energiantuotannon haasteista ja Olkiluoto 3:een liitetyistä toiveista tuotannon pelastajana. Utinen kertoo lisäksi, että mahdollisten sähkökatkojen kannalta eniten haasteita tuottavat kauppohenkilökunnat. (NF 31.7.2022.) Utinen vaikuttaisi perustuvan ainakin osittain samana päivänä Yleisradiossa julkaistuu artikkeliin, joka taustoittaa mahdollisia sähkökatkoja laajasti (Parviala 2022). News Frontin uutiseen on valittu alkuperäisestä artikkelista vain yksityiskohtia, sillä Yleisradion artikkeli on kokonaissävyltään toiveikas ja antaa esimerkiksi sähkönsäästövinkejä. Valikoidut faktat tukevat narratiivia taloudellisesta romahduksesta.

Mahdollisista sähkökatkoista uutisoidaan uudestaan talven aikana, kun News Front kertoo lyhyessä uutisessaan Suomen energiatuonnin Venäjältä pudonneen kolmannekselta lähes nolnaan. Kiertävät sähkökatkot ovat mahdollisia kovilla pakkasilla, ja polttopuun hinta on noussut huimasti. (NF 30.12.2022.) Utinen vaikuttaisi lainaavan samana päivänä julkaistua työ- ja elinkeinoministeriön energiaosaston ylijohtaja Riku Huttusen analyysia Suomen energiatilanteesta (ks. Huttunen 2022).

Länsimaiset lausunnot energiakriisistä uutisoidaan usein sellaisinaan. Presidentti Niinistö ilmaisee huoli eurooppalaisen yhtenäisyyden kestävydestä energiakriisissä ja suomalaisten tottumisesta elintason jatkuvaan nousuun yltää pieneksi uutiseksi (NF 12.8.2022), joka tukee käsitystä Suomen talouden alatilasta.

⁴⁸ But the main thing is that outright politicking is corrupting the EU. Pragmatism was swept away by the wretchedness of demagogy.

Suomalaiset eivät näytä tulevan toimeen ilman Venäjän resursseja. Kesäkuussa News Front irvailee, kuinka kieltäessään edullisen bensiinin tuonnin Venäjältä Suomi kohdistaa pakotteita oikeastaan itseensä (NF 19.6.2022a). Elokuussa News Front julkaisee lyhyen jutun bensiinituristeista, jotka tulevat Venäjälle tankkaamaan autojaan Suomen ylihintaisen bensiinin asemesta. Jutun otsikon (”Finns accused of treason over Russian gasoline”) ja sisällön mukaan Venäjällä tankkaavia suomalaisia syytetään Suomessa maanpettureiksi. Teksti mainitsee myös, että sähkökatkot ovat talvella mahdollisia Suomessa. (NF 13.8.2022.)

Osana energiakriisiä myös maakaasun tuonnin lopettaminen saa huomiota. News Front uutisoikin, että suomalainen Gazum saattaa joutua sittenkin ostamaan Venäjän Gazpromilta kaasua tekemiensä kansainvälisten sopimuksien vuoksi (NF 4.11.2022b). Uutisen tiedot vaikuttaisivat perustuvan päivä aiemmin julkaistuun Yleisradion artikkeliin (Lindholm 2022). Yleisradion alkuperäinen artikkeli taustoittaa ilmiötä laajemmin, kun taas News Frontin juttu on hyvin lyhyt. News Front jättää pois alkuperäisen tekstin huomion siitä, ettei Venäjä ole noudattanut kansainvälisiä sopimuksia. Sen sijaan News Front antaa ymmärtää vain Suomen rikkovan kauppasopimuksia. Uutisen mukaan asian ratkaisee Suomen oikeuslaitos, vaikka todellisuudessa kyse on välimiesmenettelystä: ”Nyt Suomen oikeus harkitsee tilannetta, ja päätös voi tulla yllätyksenä Suomelle.”⁴⁹ (NF 4.11.2022b.)

Venäjän vastaiset pakotteet nostetaan esiin Itä-Suomea käsittelevässä artikkelissa. Artikkelin sisältö pitää pääsääntöisesti paikkansa: Suomeen perustetaan työryhmä vastaamaan energiakriisiin, Suomi etsii vaihtoehtoisia energialähteitä ja pakotteet vaikuttavat taloudellisesti Itä- ja Kaakkois-Suomeen. (NF 7.7.2022a.) Artikkelin vaikuttaisi perustuvan Yleisradiossa julkaistuun Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehnin haastatteluun (Tuhkanen 2022), josta on käännetty englanniksi otteita sanasta sanaan. Rehnin lausunnot kuitenkin asetellaan tukemaan narratiivia, jonka mukaan Suomen talous on todella huonossa tilassa. Otsikon sanavalinnat antavat ymmärtää Itä-Suomen olevan jonkinasteisessa sotatilassa Venäjän vastaisten pakotteiden suhteen (”Eastern Finland is at war with the boomerang of sanctions against Russia”). Lännen väitetään aloittaneen taloudellisen sodan (”fierce economic war unleashed by the West against Moscow”), muttei artikkeli kerro pakotteiden johtuvan Venäjän aloittamasta hyökkäyssodasta. Lisäksi artikkeli lainaa PolitRussia-mediaa⁵⁰, jonka mukaan pakotteet ovat iskeneet Suomeen kovaa nousseiden hintojen ja vähentyneiden investointien muodossa. (NF 7.7.2022a.)

⁴⁹ ”Now the Finnish court is considering the situation, the decision of which may well come as a surprise to Finland.”

⁵⁰ PolitRussia on Kreml-myönteinen propagandamedia (Muir 2021).

Suomen energia- ja taloustilanne vaikuttaa News Frontin uutisissa huolestuttavalta. Vaikka sähkön hinnat jäivät yksittäisiä hintapiikkejä lukuun ottamatta maltillisiksi talven 2022–2023 aikana, sähkökatkoksia ei tullut ja Suomi onnistui korvaamaan energiatuontiaan, News Front ei näistä onnistumisista kerro.

6.4.2 Venäläisturistien katoaminen tuo taloudellisia tappioita

Venäläisturistien väheneminen, turistiviisumit ja turismin vaikutus Suomen talouteen toistuvat muutamissa uutisissa. Uutiset korostavat, kuinka Suomen talous kärsii turistien puutteesta. Loppukesällä ja alkusyksystä 2022 Baltian maat ja Puola ottivat tiukan linjan venäläisten turistiviisumeihin kieltämällä ne kokonaan. Heinäkuun 25. päivä Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä esitti, että turistiviisumien myöntäminen venäläisille on keskeytettävä.

Apulaisprofessori Gevorg Mirzayanin alun perin VIEW-julkaisulle kirjoittama ja News Frontin julkaisema analyysi kyseenalaistaa sanktioiden legitimitetin. Mirzayanin mukaan EU:ssa esitetään, että viisumeja tarjottaisiin vain niille, jotka pettävät maansa.⁵¹ Sanktioita ei enää rajata vain eliittiin vaan myös tavalliseen kansaan. Analyysi lainaa kansanedustaja Jukka Kopraa ja pääministerin sijaisena toiminutta Aki Lindéniä, jotka kannattavat viisumien myöntämisen kiristämistä. Mirzayanin mukaan päätöksellä on kuitenkin haitallisia vaikutuksia Suomen talouteen, sillä turistien vähentyessä edessä on taloudellisia menetyksiä. Venäläisturistien puute johtaa miljarditappioihin Euroopassa, ja Itä-Suomesta tulee ”masentava alue”. (NF 27.7.2022.)

Mirzayan kertoo EU-alueelta tulevien turistien vähentyneen mutta arvioi määrän palaavan ennalleen taloudellisista syistä. Jos turistiviisumiehdot kiristyisivät, vastaus olisi symmetrinen: suomalaisetkaan eivät pääsisi Venäjälle. Analyysi kertoo alkoholin olevan Suomessa kallista ja suomalaisten ostavan alkoholinsa Pietarista. Yhteiskuntatieteilijä Marat Bashirov ihmettelee, miten suomalaiset tulevat toimeen:

Kun meille kerrotaan, että he riistävät meiltä Schengen-viisumit, me pärjäämme.

Mutta miten suomalaiset tulevat toimeen ostamatta alkoholia Pietarista, tai kuinka

⁵¹ Väite viitanee julkiseen keskusteluun, jossa huomautettiin tarpeesta tarjota viisumeja venäläisille toisinajattelijoille ja aseistakieltäytyjille.

italialaiset pystyvät tuomaan heraa italialaistyyppisten juustojen tuotantoon Venäjällä – tämä on ongelma Euroopan unionille.⁵² (NF 27.7.2022.)

Teksti huomauttaa, että turistikato johtaa Euroopan ja Venäjän välisen vuorovaikutuksen vähenemiseen. Mirzayanin mukaan Euroopalla on ollut aiemmin mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti venäläisiin turismin avulla, mutta nyt EU itse heikentää omia propagandistisiksi kutsuttuja vaikutusmahdollisuuksiaan. Viisumien kiristäminen kääntyisi tarkoitustaan vastaan, kun venäläiset eivät pääsisi enää ”haluttuun maahan”. (NF 27.7.2022.)

Pitkä ja polveileva analyysi kyseenalaistaa pakotteet ja korostaa turistien vaikutusta Suomen talouteen. Turistiviisumien kieltäminen tai kiristäminen esitetään yksinomaan Euroopan unionille itselleen haitallisena ja järjettömänä toimenpiteenä, jolla on pieni vaikutus venäläisiin itseensä. Tekstin huomio Euroopasta ”haluttuna maana” ironisoi Euroopan unionia.

Turistiviisumikysymys nousee esiin uudelleen syyskuussa 2022. News Frontin uutinen kertoo otsikollaan ”Finland suffers from loss of Russian tourists”, kuinka Suomi kärsii menetettyään venäläiset turistit. Turistien menetys yhdistetään pakotteisiin. Uutinen kertoo, kuinka Etelä-Karjalan maakunnan alueella on menetetty noin 300 miljoonan euron edestä tuloja koronapandemian ja Ukrainan kriisin myötä. Uutisen mukaan paikalliset yritykset ajavat asteittain alas toimintaansa ja suuret investoinnit Saimaan kanavaan sekä Imatran ja Pietarin väliseen junayhteyteen ovat pysähtyneet. Artikkelin lainaa lappeenrantalaista kaupunginvaltuutettua ja Kansallisen Kokoomuksen kansanedustaja Jukka Kopraa, joka kertoo alueen taloudellisista menetyksistä. (NF 1.9.2022.)

Uutinen vaikuttaa perustuvan osittain Alfa-tv-uutisten artikkeliin (Parkkonen 2022), jossa Kopraa haastatellaan Etelä-Karjalan tilanteesta. Vaikka alkuperäinen Alfa-tv:n artikkeli myöntääkin venäläisturistien kadosta ja koronapandemiasta koituvat taloudelliset menetykset, kokonaisuus vaikuttaa toiveikkaalta: Kopra mainitsee haastattelussaan tiehankkeiden kehittämisen ja Etelä-Karjalan isot metsäkeskittymät. Haastattelun positiiviset nostot on kuitenkin jätetty pois News Frontin uutisesta. Samoin uutinen ei kerro, että Kopra näkee pakotteet hyväksyttävänä. (NF 1.9.2022.) Uutiseen on valikoitu sopivia faktoja suomalaisesta journalistisesta lähteestä, jonka käytöllä jutulle tuodaan uskottavuutta – uutinen antaa ymmärtää, että Suomessakin on jo havahduttu pakotteiden haitallisuuteen.

⁵² When we are told that they will deprive us of Schengen visas, then we will endure. But how the Finns will do without buying alcohol in St. Petersburg or how the Italians will import whey here for the production of Italian analogues of cheese in Russia – this will be a headache for the European Union.

Alkuperäinen Alfa-tv:n artikkeli kertoo, kuinka Kopra on ollut mukana kustantamassa sinikeltaisia kylttejä, joissa lukee ”Slava Ukraini” eli ”Kunnia Ukrainalle”. Kopra avaa, kuinka Lappeenrantaan hankittujen kylttien tehtävänä on osoittaa tukea ukrainalaisille ja vastustaa Venäjän sotatoimia. (Parkkonen 2022.) Ukrainan tukeminen ironisoituu uutisessa, joka vihjaa paikallista hallintoa kiinnostavan enemmän ukrainalaisten kuin oman kansan tukeminen:

Toisaalta työnsä ja yrityksensä menettäneet kaakkoissuomalaiset saavat jotain lohdutusta. Keltasiniset liput ja ”Kunnia Ukrainalle” -sloganit ovat ilmestyneet Lappeenrannan keskustaan solidaarisuuden osoitukseksi Kiovan regiimille. Tämä on tarkoitettu tueksi paikallisille heidän vaikeassa taloustilanteessaan.⁵³ (NF 1.9.2022.)

Turistiviisumiaiheiset uutiset jatkuvat syyskuussa. News Front lainaa Suomen ulkoministeriön tietoja, joiden mukaan Suomi ei rajoita venäläisturistien määrää vaan odottaa Euroopan unionin tasolla tehtävää yhteistä päätöstä (NF 7.9.2022). Myöhemmässä jutussa asiantuntijaksi esiteltävä Alexander Kamkin arvioikin, että kiistely turistiviisumeista on merkki Euroopan unionin hajoamisesta ja heikkoudesta. Kamkin arvostelee Suomen istumista kahdella jakkaralla, sillä toisaalta maa on vähentänyt viisumien myöntämistä mutta ei ole evännyt niitä täysin. Kamkin arvioi Suomen ymmärtävän keskusteluyhteyttä ylläpitäneen Ranskan tavoin, että Venäjän ja Euroopan välien on palattava joskus ennalleen. (NF 13.9.2022.) Lisäksi News Front (17.9.2022) kertoo, kuinka Suomen ulkoministeriö kritisoi Viron päätöstä estää Schengen-visan omistavien venäläisten pääsy maahan. News Frontin lyhyt uutinen saattaa perustua Yleisradion artikkeliin (Hämäläinen & Lindfors 2022), joka avaa Suomen haluttomuutta kieltää kokonaan venäläisten turismiviisumeita ja sitä, miksei Suomessa täyskiellolle nähty oikeudellista perustaa.

Turistiviisumiutiset perustuvat todelliseen tietoon, mutta niitä hyödynnetään propagandistisesti. Suomen tulkinta venäläisturistien viisumien täyskiellon oikeudettomuudesta voi kyseenalaistaa Baltian maiden ja Puolan tekemien ratkaisujen legitimitettä. Keskittyminen esimerkiksi Viron ja Suomen erimielisyyteen viisumiasiasta luo kuvaa Euroopan unionista hajanaisena.

⁵³ On the other hand, southeast Finns who have lost their jobs and businesses have some consolation. In solidarity with the Kiev regime, yellow and blue flags and slogans “Glory to Ukraine” have appeared in the centre of Lappeenranta. This is to support the locals in their difficult economic situation.

6.4.3 Asetoimitukset Ukrainaan koituvat Suomen kohtaloksi

Suomen Ukrainalle lähettämät asetointukset saavat ajoittain tilaa News Frontilta. Aseavustuksien muistutetaan maksavan, olevan turhia ja pahimmassa tapauksessa koituvan Suomen itsensä kohtaloksi.

News Front uutisoi ensimmäisen kerran Suomen asetointuksista Ukrainaan kesäkuussa 2022. Juttu vaikuttaisi olevan lyhennetty versio MV-lehden pari päivää aiemmin julkaisemasta kirjoituksesta (MV-lehti 2022). MV-lehti tunnetaan vale uutisia levittävänä vastamediana (ks. esim. Vehkoo 2015), mutta News Front kertoo MV-lehden olevan suomalainen sanomalehti. Artikkelele kyseenalaistaa Suomen Ukrainaan lähettämän aseavun laillisuuden ja sen, päätyvätkö aseet edes perille. Suomen kerrotaan valmistautuvan ”uuteen operaatio Barbarossaan” viitaten natsi-Saksan toisen maailmansodan aikana tekemään hyökkäykseen Neuvostoliittoa vastaan. Suomi ja länsi nimetään kansanmurhan tukijoiksi, mutta pilkka osuu omaan nilkkaan: jutun mukaan Ukrainalle luovutetut aseet päätyvät lopulta mustaan pörssiin ja terroristeille, eli myös suomalaiset voivat joutua lähettämiensä aseiden uhreiksi. (NF 30.6.2022b.) Operaatio Barbarossaan viittaaminen on vahva ilmaisu, joka rinnastaa länsimaat natsi-Saksaan ja Ukrainalle annettavan aseavun Saksan epäonnistuneeseen hyökkäykseen.

Lokakuun lopulla Yleisradio uutisoi rikosylikomisario Christer Ahlgrenin kommentteista, joiden mukaan on olemassa merkkejä Ukrainaan toimitettujen aseiden päätyemisestä Suomeen rikollisjärjestöjen käsiin. Haastattelun mukaan salakuljetuskanavat kuljetuksille olivat jo olemassa ja Ukrainalle tarkoitettuja aseita oli löydetty Ruotsista, Tanskasta ja Hollannista. (Heikel 2022.) Myöhemmin keskusrikospoliisi täsmensi, ettei näyttöä aseiden päätyemisestä Suomeen ole mutta riski avustusaseiden salakuljettamiseen on olemassa (Nyman 2022).

Yleisradion artikkeliin perustuvat News Frontin kaksi samansisältöistä uutista toistavat väitteet aseiden päätyemisestä Suomeen varmana faktana (NF 30.10.2022 & 31.10.2022). Väitteet avustusaseiden päätyemisestä vieraisiin käsiin voidaan nähdä Venäjälle propagandavoittona. Jos aseet päätyvät pimeille markkinoille, aseavun legitimeetti voi kyseenalaistua. Aseavun lopettaminen olisi luonnollisestikin Venäjän intressien mukaista.

Ukrainalle tarkoitettujen aseiden päätyminen Eurooppaan esitetään kohtalon ironiana. News Front uutisoi suomalaisvenäläisen Kosti Heiskanen Federal News Agency -medialle antamasta haastattelusta. Heiskanen arvioi aseiden salakuljetuksen johtuvan Ukrainan asevoimien ryöstelystä ja presidentti Zelenskyin ”petollisesta politiikasta”. Heiskanen mukaan aseet eivät koskaan päädy Ukrainaan vaan eurooppalaisille radikaaleille ja rikollisille. Aseapua kuvataan ”aseiden aalloksi” (”weapon wave”), joka voi johtaa ”katastrofaalisiin seurauksiin”.

Heiskasen mukaan Saksassa rikolliset valmistautuvat ryöstämään pankkeja Ukrainaan tarkoitetuilla aseilla. (NF 1.11.2022.) Euroopan tilanne on kaotoinen:

”Suomessa on paljon radikaaleja, epäkelpoja suomalaisia, jotka haluavat voittaa Karjalan takaisin. Suomalaiset poliitikot eivät ymmärrä, että myymällä aseita Ukrainaan he kohtaavat tosiasian, että kaikki palaa Eurooppaan. Nyt tilanne on hyvin jännittynyt Ranskassa ja Saksassa. Jotakin tapahtuu Berliinissä. Saksan poliisi varasti suuren määrän kokaiinia”, Journalistiliiton jäsen summasi.⁵⁴ (NF 1.11.2022.)

Heiskanen esitellään suomalaisena journalistina, Journalistiliiton⁵⁵ jäsenenä ja asiantuntijana. Viime vuosina Heiskanen on Suomen ja Venäjän kaksoiskansalaisena noussut keskeisten Venäjä-mielisten suomalaispropagandistien joukkoon. Hän on esiintynyt lukuisissa pietarilaisissa medioissa kommentoimassa Suomea. Kun Venäjän media haastattelee Venäjän virallisia narratiiveja mukailevaa suomalaista, tämän mielipiteitä voidaan väittää suomalaisten yleiseksi mielipiteeksi. Heiskanen on toistanut viestiä, kuinka Suomi on pakotteiden vuoksi romahtamaisillaan ja suomalaiset haluavat muuttaa pois, koska maasta on tullut mahdoton paikka asua. (Salovaara & Sillanpää 2022.)

FNA-propagandamedian ja Heiskasen haastattelun perusteella länsi näyttää olevan ajautumassa kaaokseen. Lännen pilkka osuu omaan nilkkaan. Otsikko (”Finland risks becoming a ’victim’ of Ukraine’s uncontrolled weapons – Heiskanen”) suhtautuu ironisesti skenaarioon, jossa Suomesta tulisi asetoimitusten uhri – uhria tarkoittava sana ”victim” on lainausmerkeissä, mikä viittaa siihen, että aseapua antanut Suomi on ansainnut kohtalonsa.

Kokonaisuudessaan Suomen taloudesta tai yhteiskunnasta ei ole hyvää kerrottavaa – ilman Venäjää maa näyttäisi olevan matkalla kriisin partaalle, ja Suomen ääri liikkeiden väitetään hyötyvän Ukrainalle tarkoitetuista aseista. Vaikka uutiset eivät käsittele Venäjää, on selvää, että epäonnistuneeksi kuvattava Suomi kiillottaa kuvaa vahvasta, taloudellisesti toimeliaasta ja onnistuneesta Venäjän valtiosta.

⁵⁴ “There are a lot of radicals in Finland, inadequate Finns who want to win back Karelia. Finnish politicians do not understand that by selling weapons to Ukraine they will face the fact that everything will return to Europe. Now the situation is very tense in France and Germany. Something is going on in Berlin. The German police stole a huge amount of cocaine,” summed up a member of the Union of Free Journalists of Finland.

⁵⁵ Jää epäselväksi, onko Heiskanen oikeasti Journalistiliiton jäsen. Artikkelissa mainittava ”Union of Free Journalists of Finland” on joka tapauksessa Journalistiliiton virallinen englanninkielinen nimi.

6.5 Riitaisa ja hajoava Nato

Eräs Venäjän keskeinen narratiivi on väite erilaisten länsimaalaisten instituutioiden (kuten Euroopan unionin, Naton tai talousjärjestelmän) vääjäämättömästi edessä olevasta hajoamisesta. News Front vihjaileekin Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksistä uutisoidessaan toistuvasti Naton hajoamisesta ja riitaisuudesta, ja uutisointia leimaa ongelmakeskeisyys.

Etenkin Turkin asettuminen poikkiteloin tarjosi News Frontille mahdollisuuden vihjailla Naton eripuraisuudesta julkaisemalla neutraaleja jäsenyysneuvotteluihin liittyviä uutisia. Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğan ilmaisi kriittisen suhtautumisensa maiden jäsenyyksiin 13. toukokuuta 2022. Ongelmat koskivat Erdoğanin mukaan etenkin Ruotsia. Turkki esitti erinäisiä vaatimuksia esimerkiksi aseiden vientikiellon purkamisesta ja kurdiaktivistien luovuttamisesta. Turkin kanssa saadun sovun jälkeen Naton jäsenmaat allekirjoittivat lopulta viralliset jäsenkutsut 29. kesäkuuta, ja 5. heinäkuuta 2022 Suomesta ja Ruotsista tuli Naton tarkkailijajäseniä.

Jäsenyyksien ratifioinnit etenivät aluksi nopeasti, ja lokakuuhun 2022 mennessä 28 Naton jäsenvaltiota oli ratifioinut jäsenyydet. Turkin lisäksi Unkari ei kuitenkaan kiirehtinyt jäsenyyksien ratifioinnissa, vaan maa siirsi käsittelyä toistuvasti. Unkarin hidastelun onkin arvioitu johtuvan Suomen ja Ruotsin kanssa käydyistä oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvistä kiistoista Euroopan unionissa (ks. esim. Juhola 2023). Unkari ja Turkki eivät olleet ratifioineet jäsenyyksiä tämän tutkielman valmistumiseen mennessä.

6.5.1 Vaihtelevalla kiinnostuksella seurattava jäsenyysprosessi

Jäsenyysprosessien eteneminen kiinnostaa News Frontia vaihtelevasti. Usein uutisointi on lyhyttä, tyyliältään neutraalia ja jotain toista lähdettä referoivaa. Neutraalit uutiset keskittyvät jäsenyysprosessien ongelmakohtiin ja antavat tilaa eripuraisille äänille.

Rivien repeämisestä kerrotaan Nato-jäsenyyden hakemisen kynnyksellä, kun amerikkalaiseksi sotilasiantuntijaksi esiteltävä Scott Ritter kertoo Natoon liittymisen johtavan Suomen täydelliseen tuhoon ja itsemurhaan (NF 12.5.2022). Uutinen korostaa Ritterin asemaa amerikkalaisena asiantuntijana, vaikka hän on vuosien ajan esiintynyt Venäjän televisiokanavilla toistamassa Venäjän hallinnon mukaisia narratiiveja (Miettinen 2022). Narratiivit toistuvat myös Ritterin analyysissa, jonka esittämä kuva Suomen ja Ruotsin tulevaisuudesta on lohduton:

”Miksi ohjata resursseja asevoimille? Vai haluavatko ruotsalaiset auttaa suomalaisia kestämaan yhden lisäviikon sodassa venäläisiä vastaan? Kukaan ei uhkaa näitä maita nyt, ja jos ne eivät yritä liittyä Natoon, kukaan ei uhkaa niitä jatkossakaan”, hän kysyy.⁵⁶ (NF 12.5.2022.)

News Front pyrkii delegitimoimaan Nato-jäsenyyksiä länsimaisten lähteiden avulla. News Front uutisoi (1.6.2022a) yhdysvaltalaisen tutkija Emma Ashfordin analyysistä, jossa nostetaan esiin Ruotsin ja Suomen jäsenyyksiin liittyviä riskejä. *The Washington Post*issa julkaistussa artikkelissa Ashford arvioi, että maiden jäsenyyksien hyödyt ovat ennen kaikkea symbolisia ja teknisiä. Symbolinen etu olisi, että kaksi demokraattista maata liittyvät Natoon vastalauseena Venäjän toimille Itä-Ukrainassa. Tekninen etu olisi hankala tilanne, jossa EU-maa joutuisi aggression kohteeksi ilman Naton viidennen artiklan tuomaa suojaa. Huonoja puolia olisi useita: Maat ovat toistaiseksi keskittyneet omien alueidensa puolustamiseen. Lisäksi ei ole varmaa, nostavatko maat puolustusmenonsa Naton vaatimalle tasolle. Etenkin Suomen pitkä raja Venäjän kanssa voisi olla ongelmallinen. (Ashford 2022.)

News Frontin artikkelissa on nostaja Ashfordin analyysistä, mutta analyysin oheen on liitetty väite, jonka mukaan länsi olisi jättänyt huomioimatta Venäjän turvallisuusvaatimukset. Ashmoren analyysissä huolena on, että Putin tekisi jotain äärimmäisen epärationaalista Suomen ja Venäjän rajan muuttuessa myös Naton rajaksi. Putinin epärationaalisuutta News Front ei mainitse, vaan artikkelin loppuosio keskittyy kritisoimaan Natoa. Artikkelin mukaan Nato on epäonnistunut, sillä kaksi neutraalia maata ovat halunneet liittyä blokkiin mutta eivät ole päässeet mukaan. Artikkelin mukaan Naton strategian puute voi johtaa umpikujaan – tämän tarkemmin Naton epäonnistumista, strategian puutetta tai ilmaisen ”umpikuja” konkreettista merkitystä ei eritellä. (NF 1.6.2022a.)

Kesällä 2022 Nato-jäsenyydestä uutisoidaan, kuinka ulkoministeri Pekka Haavisto ja Ruotsin ulkoministeri Ann Linde allekirjoittivat Nato-protokollan. Muutoin neutraalin uutisen yhteydessä mainitaan, ettei duuman jäsenen Vyacheslav Volodinin mukaan Nato-tukikohtien rakentaminen suojaisi maita. (NF 5.7.2022.)

Yksittäisiä jäsenmaiden tekemiä ratifiointeja News Front ei noteeraa. Vain Yhdysvaltain senaatin tekemästä ratifioinnista uutisoidaan elokuussa 2022 samalla huomauttaen, että vain

⁵⁶ “Why divert resources into the military sphere? Or do the Swedes want to help Finns last an extra week in the war with Russians? Nobody threatens these countries now, and if they do not try to join NATO, nobody will threaten them further”, – he asks.

yksi edustaja äänesti jäsenyyksiä vastaan (NF 4.8.2022a). Vielä samana päivänä julkaistussa toisessa uutisessa (NF 4.8.2022b) jäsenyyksiä käydään läpi yleisellä tasolla kertoen, että 23 maata 30 jäsenmaasta on jo hyväksynyt jäsenyydet. Alun neutraalin osuuden jälkeen uutinen muistuttaa Turkin vastustavan jäsenyyksiä ja kertoo Venäjän kannan, jonka mukaan Nato lietsoo vastakkainasettelua. Uutinen muistuttaa Venäjän olevan avoin dialogille, jos se on tasa-arvoista, samalla kun lännen pitäisi luopua tavoitteistaan militarisoida Eurooppaa. (NF 4.8.2022b.) Uutinen siirtää vastuun maailmanpoliittisesta tilanteesta Natolle, joka näytetään sotilaallisena ja militaristisena aggressorina.

Eräs analyysi nostaa esiin, kuinka Turkin vastahakoisuudesta huolimatta Ruotsi ja Suomi ovat jo käytännössä integroituneet Natoon eräänlaisena ”hybridiversiona”. Analyysi kertoo, kuinka Yhdysvallat on antanut Ruotsille lupauksen suojella maata Nato-jäsenyyden alkuun asti. (NF 17.10.2022.) Väitteiden voi nähdä pitävän jotensakin paikkansa, sillä Suomen ja Ruotsin on raportoitu saaneen kahdenkeskisiä turvavakuutuksia ja lupauksia sotilaallisesta tuesta keskeisiltä Nato-mailta jäsenyysprosessiansa ajaksi (STT 2022).

Unkari saa vähemmän huomiota, mutta tieto maan aikomuksesta ratifioida Suomen ja Ruotsin jäsenyydet kerrotaan lyhyessä uutisessa (NF 22.10.2022). Tammikuussa 2023 News Front kertoo *Die Welt* -lehden analyysiin (Bukovics 2023) perustuen, että Unkarin pääministeri Viktor Orbán hidastelee jäsenyyksien ratifioimisessa miellyttääkseen Putinia, sillä Unkari tarvitsee venäläistä kaasua (NF 15.1.2023). News Front uutisoi myös virheelliseksi osoittautuneen väitteen, jonka mukaan Unkari ratifioisi Suomen ja Ruotsin jäsenyydet vasta toukokuussa 2023 (NF 3.3.2023).

6.5.2 Turkin vastahakoisuus todistaa Naton epäonnistumisen

Turkin hidastelu Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksien ratifioinnissa saa ajoittain paljon palstatilaa neutraalien uutisien muodossa. Tätä voi toki pitää jossain määrin luonnollisena, sillä Turkki vaatimuksineen sai kansainvälisestikin paljon huomiota. News Frontille Turkin vastahakoisuus ja vastustelu toimivat esimerkkeinä Naton epäonnistumisesta ja riitaisuudesta.

Nato-kokousta edeltävä uutisointi on ongelmalähtöistä ja antaa ymmärtää Turkin olevan riitaantunut tai jopa pienimuotoisen konfliktin partaalla toisten Nato-maiden kanssa. News Front uutisoi Erdoğanin kokevan, että Ruotsin ja Suomen lisäksi myös Saksa, Ranska ja Alankomaat tukevat Kurdistanin työväenpuolue PKK:ta. Erdoğan muistuttaa, että Naton pitäisi olla turvallisuusorganisaatio. (NF 1.6.2022b.) Myöhempi uutinen kertoo, kuinka Erdoğan on esittänyt Suomelle ja Ruotsille kymmenen vaatimusta liittyen terrorisminvastaiseen taisteluun

(NF 8.6.2022a). Ennen kesäkuun lopun Nato-kokousta kerrotaan, kuinka Erdoğan on luvannut esittää todisteita siitä, miten Ruotsi ja Suomi tukevat PKK-järjestöä (NF 19.6.2022b). Euroopan parlamentin kerrotaan uhkailevan Turkkiä täydellisellä eristyksellä (NF 15.5.2022).

Kesäkuussa julkaistava analyysi arvioi jäsenyyksien tulevaisuutta pessimistisesti. Ruotsille ja Suomelle ei olisi pitänyt tulla yllätyksenä, että Turkki hyödyntää Nato-jäsenyyshakemuksia ratkaistakseen kurdeihin liittyviä asioitaan. Suomen ja Ruotsin kerrotaan kieltäytyneen yhteistyöstä Turkin kanssa. Jutun mukaan jäsenyydet päätyvät umpikujaan ("expected to reach a dead end"). Analyysi arvioi, etteivät jäsenyydet sittenkään ole tärkeitä maiden johdoille, vaan aidon neuvottelemisen sijaan Suomi ja Ruotsi haluavat vain osoittaa julkisesti oman tärkeytensä. Lopuksi analyysi spekuloi ironisella tyylillä, kuinka Kurdistanin aktivistien kohtalo tuskin kiinnostaisi enää ketään länsimaalaista, jos Putin hyökkäisi vaikkapa Kymenlaaksoon. (NF 4.6.2022.)

Turkki saa kehuja, kun News Front uutisoi RIA Novostin juttuun nojautuen politiikantutkija Alexander Perengievin lausunnosta. Perengievin mukaan Turkki on ainoa Nato-maa, joka on siirtynyt Ukrainan tilanteessa riidan yläpuolelle ja rauhantekijäksi. Muut Nato-maat eivät Perengievin mukaan huomioi Turkin tarpeita esimerkiksi Ruotsin ja Suomen jäsenyyssprosessissa. (NF 5.6.2022.) Länsi esitetään typeränä ja aggressiivisena, Nato hajanaisena ja Turkki ainoana järkevän puolueettomana osapuolena konfliktissa.

Kun Ruotsin ja Suomen jäsenyydet eivät etene, Vladimir Avatkovin analyysi päättyy vertaamaan Natoa uppoavaan laivaan. Muiksi syiksi Naton hajoamiseen mainitaan Kreikan ja Turkin väliset kiistat sekä Espanjan halu lähettää Ukrainaan tankkeja. Upoavan laivan osapuolilla on suunta hukassa: "Samassa veneessä olevat osallistujat haluavat purjehtia eri suuntiin. Ja kukaan ei kuule ketään. Ja pahin asia on, ettei kukaan halua kuunnella."⁵⁷ (NF 17.6.2022.)

Myös presidentti Niinistö myönsi kesäkuun aikana haasteet Turkin kanssa. Lyhyt uutinen mainitsee Niinistön vertauksen Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksien etenemisestä "käsi kädessä" (NF 13.6.2022a), kun jäsenyyksien eriaikaista etenemistä spekuloidiin kansainvälisissä medioissa. Myöhemmin samana päivänä julkaistussa uutisessa väitetään Suomen liittyvän Natoon yhdessä Ruotsin kanssa, koska suomalaiset pelkäävät muuten joutuvansa Venäjän iskun kohteeksi (NF 13.6.2022b). Lisäksi News Front noteeraa Niinistön kommentin, jonka mukaan neuvottelut Turkin kanssa sujuvat hitaasti (NF 21.6.2022). Jatkuva ongelmakeskeisyys sävyttää kesäkuun ajan uutisointia Naton huippukokouksen alla.

⁵⁷ Being in the same boat, the participants still want to sail in different directions. And no one hears anyone. And the worst thing is that no one wants to hear.

Turkin kanta Suomen ja Ruotsin jäsenyyksiä kohtaan lieventyi kesäkuun 2022 lopussa. Madridissa pidetyn Naton huippukokouksen yhteydessä Suomi, Ruotsi ja Turkki allekirjoittivat yhteisymmärrysasiakirjan, jolloin jäsenyydet pääsivät etenemään ratifiointivaiheeseen. Erdoğanin suhtautumisen nopeaa muutosta käsitellään jutussa (NF 1.7.2022), joka perustuu ekonomisti Yevgeny Satanovskyn *Ekonomika Segodnya* -talouslehdessä julkaistuun haastatteluun. Satanovsky pohtii, mikä johti Erdoğanin äkkikäännökseen. Erdoğanin toiminnan taustalla arvellaan olevan Turkin kansallisen talouden ”romahdus” tai vuonna 2023 edessä olevat vaalit. Satanovsky vertaa Yhdysvaltoja mafiahahmo Kummisetään ja arvioi, että länsi on todennäköisesti kiristänyt Erdoğanin sopuun:

Ilmeisesti Erdoğanin asema koko tässä vaaleja edeltävässä aiheessa osoittautui niin vaikeaksi – hänen täytyy saavuttaa asemaa nyt – hän yksinkertaisesti sai tarjouksen Mario Puzolta, Kummisedältä, josta ei voi kieltäytyä. Tuskin koskaan saamme tietää, mitä he sanoivat hänelle, mitä argumentteja he esittivät hänelle, koska epäilen, ettei hän jaa tätä kenenkään kanssa – hän ei ole kiinnostunut [kertomaan] siitä.⁵⁸ (NF 1.7.2022.)

Turkki ei kuitenkaan ratifioinut huippukokouksen jälkeen maiden jäsenyyksiä. Pian kokouksen jälkeen News Front spekuloi, kuinka Turkki voisi jäädyttää jäsenyydet kokonaan. Uutinen väittää Suomen ja Ruotsin tukevan aktiivisesti PKK:ta ja Ruotsin valmistelevan kymmenen PKK-puolueen jäsenen luovutusta Turkkiin. (NF 18.7.2022.) Todellisuudessa maat pitävät EU-linjan mukaisesti sitä terroristisena järjestönä.

Takuuavalle jäsenyysprosessille annetaan huomiota kertomalla Suomen, Turkin ja Ruotsin edustajien tapaamisesta Helsingissä (NF 20.8.2022). Samoin lokakuussa julkaistussa uutisessa siteerataan Erdoğania, joka on tulkinut Ruotsin luovuttavan terrorismiin yhdistettyjä henkilöitä Turkille. Uutisen mukaan Erdoğan muistuttaa, ettei jäsenyyksiä ratifioida, mikäli lupauksia ei pidetä. (NF 1.10.2022.) Kankeasti etenevää jäsenprosessia pidetään esillä myös uutisoimalla Yhdysvaltain Suomen-suurlähettiläs Douglas Hickeyn (NF 23.9.2022) ja Naton pääsihteerin Jens Stoltenbergin (10.1.2023, 1.2.2023b & 18.2.2023) toiveikkaista arvioista,

⁵⁸ Apparently, Erdogan’s position on this whole pre-election topic turned out to be so difficult – he needs to gain a rating now – that he simply received an offer for Mario Puzo, for *The Godfather*, which cannot be refused. We will probably never know what they said to him, what arguments they rolled out to him, because I doubt that he will share this with anyone – he is not up to it.

joiden mukaan Nato-jäsenyydet toteutunevat pian. Uutiset ovat neutraaleja, mutta ne muistuttavat Nato-prosessien haasteista.

Tammikuussa 2023 Ruotsin ja Turkin välit kiristyivät mielenosoittajien ripustettua Erdoğania muistuttavan nuken Tukholman kaupungintalon edustalle. Yhteiskuntatieteilijä Alexei Malinin arvioi News Frontille, että Ruotsin ja siten myös Suomen Nato-jäsenyydessä kestää vielä pitkään. (NF 16.1.2023.) Naton kaoottisuus ja Venäjän rationaalinen kylmänviileys asettuvat vastatusten Malinin lausunnossa:

”Nykyisten ja mahdollisten allianssin jäsenien ollessa ei kovin menestyksellisiä neuvotellessaan toistensa kanssa me vahvistamme rauhallisesti ja systemaattisesti turvallisuuttamme lähellä Suomen rajaa, kuten Vladimir Putin äskettäin puhui”, Malinin lopettaa.⁵⁹ (NF 16.1.2023.)

Eripuraisuus nostetaan esiin myös uutisoitaessa Erdoğanin kommentteista, joiden perusteella Turkki saattaa hyväksyä jäseneksi Suomen muttei Ruotsia (NF 30.1.2023 & 31.1.2023). Mahdollinen Nato-jäsenyyksien erottaminen nousee uutiseksi myös helmikuussa, kun News Front esittää Suomen ja Ruotsin välien olevan tulehdustilassa. News Front väittää Ruotsin pääministeri Ulf Kristerssonin uhkailevan Suomea ”komplikaatioilla”, mikäli Suomi liittyy Natoon yksin (NF 20.2.2023). Myöhemmin News Front uutisoi Kristerssonin arviosta, jonka perusteella Suomen liittyminen yksin on todennäköisempää (NF 14.3.2023a). Liioitteleva yritys rakentaa konfliktia Suomen ja Ruotsin välille palvelee narratiivia hajanaisesta ja keskenään epäsolidaarisesta Euroopasta.

Myös Suomen Nato-lainsäädännön hyväksymisestä eduskunnassa uutisoidaan (NF 1.3.2023). RT-sivustolta lainattu analyysi ivaileekin Nato-lainsäädännön hyväksymiselle, sillä Suomi ei ole vielä Natossa ja jäsenyys on jäissä Turkin takia. Suomen kuvataan riehuvan epäonnistuneen Natoon menon vuoksi (”Finland is on the rampage”) ja olevan pettynyt Naton avoimien ovien politiikkaan. (NF 2.3.2023.)

Enemmistö kolmen maan välisiä suhteita koskevista julkaisuista on lyhyitä uutisia, jotka referoivat kansainvälisen median tai eri maiden johtajien – useimmiten Erdoğanin – lausuntoja. Analyysija aiheesta on sen sijaan yllättävän vähän. Etenkin Erdoğanin väitteet Suomesta ja Ruotsista terrorismia tukevia valtioina voisivat olla käyttökelpoista materiaalia propagandalle,

⁵⁹ In the meantime, the current and potential members of the alliance are not very successful in negotiating with each other, we will calmly and systematically strengthen our security near the Finnish border, as Vladimir Putin recently spoke about,” Malinin concluded.

mutta terrorismisyytökset vain mainitaan ohimennen. Todennäköisesti journalistisien valintojen taustalla on kyse geopolitiikasta ja globaaleista suhteista. Turkki on kuitenkin Naton jäsenenä osa Venäjän vastaista liittoutumaa ja sillä on aluekiistoja Syyrian, Venäjän liittolaisen, kanssa. Lisäksi Venäjä ei ole määritellyt Kurdistanin työväenpuoluetta eli PKK:ta terroristiseksi järjestöksi, toisin kuin Turkki, Euroopan unioni ja Yhdysvallat.

Turkki-kysymyksen ylläpito luo kuvaa Natosta hajanaisena ja epäyhtenäisenä, jopa hajoamisillaan olevana liittoutumana. Naton väitettyä epäonnistumista korostetaan, vaikka Suomen ja Ruotsin jäsenyydet etenivät aluksi aiempia jäsenyyksensä nopeammin. Keskenäisiä jäsenyyksiä vähätellään ja nimitetään umpikujaksi.

6.6 Toisen maailmansodan perintö jää marginaaliin

Vaikka voitto kansallissosialisteista toisessa maailmansodassa on eräs Venäjän suurista strategisista narratiiveista, Suomi-uutisoinnissa se on muiden taustalle jäävä kuriositeetti. Yksittäiset artikkelit (NF 26.4.2022; 17.5.2022; 30.6.2022b; 12.12.2022) muistuttavat sivuhuomautuksena, että Suomi oli natsi-Saksan kumppani toisessa maailmansodassa. Samoin eräs analyysi (NF 5.1.2022b, ks. luku 6.1.4) antaa ymmärtää olleen välttämätöntä, että Neuvostoliitto puuttui interventiollaan Suomen tilanteeseen 1930-luvulla.

Todennäköisesti narratiivi ei vetoaisi samalla tavalla kansainväliseen yleisöön kuin venäläiseen, jolle toisen maailmansodan perinnöllä on enemmän merkitystä. Jo aiemmin on huomattu, että toisen maailmansodan perintöä korostetaan enemmän venäläiselle kuin kansainväliselle yleisölle (vrt. Khaldarova 2016, 134). Kansainväliselle yleisölle suomalaisten väittäminen natsiksi olisi todennäköisesti epäuskottavaa, vaikka venäläisille tarinaa suomalaisten natsiyhteyksistä on kerrottu jo pidempään ja laajasti (Nurmi 2022; Vaarakallio 2022; Paananen 2022; Paananen 2023).

Karjalan kysymys nousee esiin News Frontin englanninkielisessä uutisoinnissa vain kerran (ks. luku 6.4.3), vaikka venäläismedioissa on kiertänyt runsaasti väitteitä, joissa Suomi haluaisi Venäjältä alueita (Paananen 2023).

Ilmeisesti News Front ei esitä Suomea yhtä aggressiivisena kansainväliselle yleisölle kuin venäjänkielisille. Toukokuussa 2022 venäjänkielinen News Front väitti Suomen toimittavan panssarivaunuja rajalleen, vaikka todellisuudessa tankkeja kuljetettiin sotaharjoituksiin (Härkönen 2022). Englanninkielinen News Front ei kuitenkaan tankkien kuljettamisesta uutisoinut.

7 Johtopäätökset ja diskussio

Tässä luvussa erittelen ja tiivistän tutkielmani tuloksia. Käyn läpi, millaisia vastauksia sain esittämäni tutkimuskysymyksiin. Pohdin tuloksia ja mahdollisia lisätutkimustarpeita.

7.1 News Front ja strategiset narratiivit

Tässä tutkimuksessa jaottelin ja analysoin News Frontin tekstejä niissä esiintyvien strategisten narratiivien mukaan. Useimmissa teksteissä nousi keskeiseksi jokin yksittäinen narratiivi, mutta usein narratiivit limittyivät toisiinsa. Rivien välistä ilmenevien narratiivien tunnistaminen vaatii kulttuurin tuntemusta: lukijan esimerkiksi oletetaan tietävän Suomen ja Venäjän yhteisestä historiasta tai siitä, kuinka Venäjä väittää puolustautuvansa lännen painostukselta.

Narratiiveja ei käytetä aina johdonmukaisesti, vaan uutisissa esitettävät tulkinnat ja sisällöt voivat olla keskenään ristiriidassa. Esimerkiksi Nato esitetään yhtä aikaa huolestuttavana turvallisuushkana (ks. luku 6.1) ja samalla hajoamisen partaalla olevana epäonnistumisena (ks. luku 6.5). Ristiriitaisuus ei ole välttämättä vahinko, sillä yksi propagandan tavoite on hämmentää lukijaa. Propagandisti voi jättää lukijan epätietoisuuteen siitä, mikä lopulta on totta ja mikä ei.

News Frontin strategiset narratiivit esittävät Suomen pääsääntöisesti negatiivisesti. Narratiivi lännen ja Venäjän välisestä konfliktista esiintyy aineistossa eniten. Suomen Nato-jäsenyys asetetaan osaksi lännen ja Venäjän välistä vastakkainasettelua, jossa Suomelle itselleen jää marginaalinen ja passiivinen rooli. Yhdysvallat esitetään tarinan pääpaholaisena, joka pakottaa ennen sotilaallisesti liittoutumattomia maita mukaan johtamansa liittoutuman alusmaiksi. Välillä Suomi kuvataan aktiivisena tekijänä; entisenä ystävänä, joka on kääntynyt Venäjää vastaan. Tällöin Suomen poliittinen eliitti esitetään syyllisenä välien viilentymiseen. Venäjän omaa toimintaa Nato-jäsenyysprosessin taustalla ei käsitellä, vaan maa esitetään lännen aggressiivisuuden uhrina.

Päätös hakea Nato-jäsenyyttä asetetaan kyseenalaiseen valoon. Usein News Front antaa tilaa näkemyksille, joiden mukaan päätös olisi laitton. Päätös esimerkiksi kyseenalaistetaan, koska siitä ei järjestetty kansanäänestystä – se esitetään siis poliittisen eliitin suunnitelmalla, jota ”tavalliset suomalaiset” eivät halua. Nato-jäsenyyden esimerkiksi tulkitaan olevan Pariisin rauhansopimuksen vastainen.

Myös ajatus Venäjästä lukuisten eri kansojen johtajana esiintyy muutamissa teksteissä. Suomen ja Venäjän yhteisestä historiasta muistutetaan nostamalla esiin valikoituja ja

tulkinnallisesti kyseenalaisia faktoja: Stalinin kerrotaan antaneen suomalaisten pitää itsenäisyytensä, mutta yritystä vallata Suomi talvisodassa ei mainita. Suomen oikeusvaltio ja itsenäisyys luetaan Venäjän ansioiksi. Yhteinen historia kyseenalaistaa Suomen oikeuden liittyä Natoon.

Suomen yhteiskunnallinen tila esitetään lännelle tyypillisenä kulttuurisena, moraalisenä, taloudellisena ja yhteiskunnallisena rappiona. Haaviston homoseksuaalisuus nousee Nato-analyysin keskeiseksi huomioksi, kahden ennen sotilaallisesti liittoutumattoman Pohjoismaan liittyminen Natoon ennakoivat Euroopan kulttuurista itsemurhaa, internetiin vuotaneet Sanna Marinin juhlavideot ovat esimerkki moraalikadosta. Suomen taloudesta luodaan lohduton kuva, josta suomalaiset voivat syyttää EU:n Venäjälle langettamia pakotteita ja viime kädessä itseään. Kaasun korkea hinta, Venäjälle pakenevat bensinuristit ja mahdollisesti edessä olevat sähkökatkot ovat esimerkkejä pakotteiden vaikutuksesta Suomen talouteen.

Sen sijaan narratiivi toisen maailmansodan perinnöstä jää Suomi-aiheisessa uutisoinnissa marginaaliseksi. Yksittäiset analyysit muistuttavat ohimennen Suomen kumppanuudesta natsi-Saksan kanssa, muttei suomalaisten väitetty natsismi nouse yhdenkään jutun keskiöön. Suomalaisten rinnastaminen natsiisiin olisi todennäköisesti epäuskottavaa kansainväliselle yleisölle, jolle News Frontin englanninkielinen uutisointi on suunnattu.

Nato-jäsenyyssprosessia seurataan vaihtelevan aktiivisesti. Yksittäisten maiden ratifioinnit eivät nouse uutisaiheiksi, mutta Turkin vastustus ja jäsenyyssprosessin mutkat saavat palstatilaa. Keskittyminen haasteisiin (eikä esimerkiksi siihen, että Suomen ja Ruotsin jäsenyydet etenivät kesällä 2022 poikkeuksellisen nopeasti) on keino luoda narratiivia Natosta riittaisana ja hajoamistaan vääjäämättömästi lähestyvänä epäonnistumisena.

Tulokset ja tekemäni johtopäätökset ovat linjassa aiemmin Venäjän propagandasta, historiasta ja strategisista narratiiveista tehdyn tutkimuksen kanssa. Jo aiemmin Suomesta on kerrottu samanlaisia narratiiveja (Kaljula & Juurvee 2018), ja vastaavat narratiivit toistuvat yleisestikin aiemmassa Venäjä-tutkimuksessa (vrt. luku 4). Kokonaisuudessaan aineiston lähes ”oppikirjamainen” yhteensopivuus aiemman tutkimuksen ja teorian kanssa tuntuu jopa yllättävältä, sillä ennen aineiston keräämistä uskoin sivuston uutisoinnissa olevan edes hieman moniäänisyyttä. Analyysi osoittaa News Frontin olevan propagandasivusto, joka toistaa uskollisesti Venäjän strategisia narratiiveja.

Mäkilän (2022) tavoin tämä tutkielma osoittaa, että venäläinen media hyödyntää länsimaisia tekstejä, valikoi niistä narratiiviin sopivia kohtia ja voi jopa kääntää alkuperäislähteen merkityksen pääläelle. Aineistoni antaa viitteitä, että kansainväliselle ja kotimaiselle yleisölle suunnataan kohtalaisen samanlaista sisältöä, mutta joitain eroja venäjän-

ja englanninkielisen News Frontin välillä vaikuttaisi olevan (vrt. esim. Khaldarova 2016; Grigor 2020).

Ehkä merkittävimpana erona aiempaan tutkimukseen verraten on huomattava, että News Front uutisoi Suomesta yksinomaan negatiivisesti, vaikka aiemmin Suomi on ollut Venäjän valtionmedioissa esillä positiivisesti toisiin Pohjoismaihin ja Baltian maihin verrattuna (vrt. Kaljula & Juurvee 2018). Tämä tutkielma ei kykene vastaamaan siihen, onko uutisoinnissa tapahtunut muutos Nato-jäsenyyden hakemisen myötä, onko suhtautuminen Suomeen ollut negatiivista jo pidempään vai onko kyse News Frontin kaltaiselle yksityiselle, ei-valtiolliselle medialle ominaisesta uutisointitavasta. Joka tapauksessa uutisoinnin kielteisyys on silmäänpistävä.

Venäjän strategisia narratiiveja ei pidä ajatella väheksyvästi ”vain pelkkinä tarinoina” – olivatpa ne faktoihin tai fiktion pohjautuvia, niillä luodaan todellisuutta ja oikeutetaan toimintaa. Siksi on tärkeää ymmärtää, millaisia kertomuksia Suomesta ja suomalaisista kerrotaan. Vaikka Suomeen ei arvioida kohdistuvan välitöntä turvallisuusuhkaa, Venäjän hallinnon mukaisten linjojen luoma kuva uhkaavasta, aggressiivisesta, russofobisesta ja rappioituneesta Suomesta on otettava vakavasti. Suomen osuus on vähäinen, mutta yleisölle säännöllisesti syötettävät ajatukset voivat jäädä kytemään. Syntyneisiin mielikuviin on aina mahdollista palata, ja niitä voidaan hyödyntää tarvittaessa joskus tulevaisuudessa.

Yksi tutkielman keskeinen tulos on, että Suomea koskeva uutisointi on määrällisesti vähäistä. Toistuvan vitsin mukaan suomalaiset ovat aina huolissaan siitä, ”mitä ne meistä ajattelevat”. Tämän tutkielman perusteella suomalaisista ajatellaan aika vähän mitään. Suomen osuus uutisvirrassa on marginaalinen, ja oikeastaan Suomea käsitellään News Frontin jutuissa käytännössä vain silloin, kun uutisaihe liittyy Venäjän intresseihin. Suomesta kerrottavat narratiivit eivät kuvasta vain Suomea – pikemminkin ne ovat vastinpari Venäjältä luotavalle myönteiselle kuvalle. Suomen sisäpolitiikka ylittää News Frontin uutiskynnyksen vain harvoin, ja silloin sillä on oltava propagandistista arvoa. Esimerkiksi Ukraina, Iso-Britannia, Puola ja Yhdysvallat saavat uutisoinnissa merkittävästi enemmän huomiota Suomeen verrattuna. Tämä kertoo, että ainakin Ukrainan sodan yhteydessä Venäjä näkee strategisia vihollisiaan muualla kuin Suomessa. News Frontille Suomi ei ole merkittävä geopolitiittinen kiinnostuksen kohde.

Lisäksi tämä tutkimus osoittaa, että myös neutraaleilla uutisilla voi olla oma propagandistinen tarkoituksensa, sillä aiheesta kertomisen ja kertomatta jättämisen taustalla on strategisia valintoja. Jos News Front esimerkiksi uutisoi, kuinka läntiset johtajat ovat todenneet dialogin Venäjän kanssa tarpeelliseksi, on neutraali referoiminen keino väittää, kuinka myös lännessä Venäjän näkemykset koetaan relevanteiksi (ks. luku 6.1). Samoin Nato-

jäsenyyssprosessien ongelmakohdista uutisoiminen on tyyliltään neutraalia, mutta uutisointi tukee narratiivia riitaisasta Natosta – etenkin kun huomioidaan, ettei News Front ole kiinnostunut jäsenyyssprosessien onnistumisista (ks. luku 6.5).

Ylipäätään uutisteksti on ovela propagandaväline. Auktoriteettia tuovien asiantuntijoiden, sitaattien ja näennäisesti neutraalin tyylin avulla uutisiksi puettu propaganda pyrkii synnyttämään objektiivisuuden illusion. Etenkin ulkomaisten media- ja viranomaislähteiden käyttö luo teksteille uskottavuutta (vrt. esim. luku 2 ja Lentz & Gower 2010). Suuripiirteinen lähdekäytäntö mahdollistaa alkuperäisen lähteen tulkitsemisen ja hyödyntämisen halutulla tavalla – esimerkiksi Alfa-tv:n artikkelista News Front siteerasi vain Suomen taloudellisen rappion narratiiviin sopivia osioita, mutta pakotteita legitimoivat ja Venäjää kritisoivat osuudet jätettiin referoimatta (ks. luku 6.4.2).

7.2 Tutkielman ja jatkotutkimustarpeiden arviointia

Tässä tutkielmassa analysoin News Front -sivuston propagandauutisia strategisen narratiivin käsitteen avulla. Kokonaisuudessaan voin olla tyytyväinen tutkimukseeni. Onnistuin tekemään kiinnostavan, ajankohtaisen ja tutkimusaukkoa paikkaavan tutkimuksen, joka avaa Venäjän propagandan toimintaa ja propagandan luomaa Suomi-kuvaa. Työni tulokset puhuvat puolestaan: Osoitin, että News Frontin luoma kuva Suomesta on linjassa aiemmin Venäjän narratiiveista tehdyn tutkimuksen kanssa. Lisäksi aineistoni havainnollistaa, kuinka myös näennäisesti neutraali uutinen voi palvella narratiivisia tarkoituksia. Sivutuloksena kiinnitin huomiota News Frontin suuripiirteiseen lähdekäytäntöön.

Strateginen narratiivi osoittautui tutkielman kannalta luontevaksi käsitevalinnaksi. Vaikka voi pohtia, kuinka strategisia eli *tarkoituksellisia* kaikki narratiivit lopulta ovat, News Frontin tapauksessa uutisoinnin narratiivit ovat *riittävän* tarkoituksellisia ollakseen propagandaa. Kuten olen luvussa 3.2 käsitellyt, strategisella narratiivilla on toki päällekkäisyyksiä monien yhteiskuntatieteellisten käsitteiden kanssa. Mahdollisesti käsitteen haasteita voisi ratkoa selkeyttämällä sitä teoreettisesti ja kartoittamalla sen tähänastista käyttöä tutkimuksessa. Toisaalta tietynasteinen käsitteellinen vapaus on yhteiskuntatieteille ominaista.

Keräsin aineistoni tekemällä hakuja News Frontin hakukoneella, tekemällä muistiinpanoja aineistosta ja luokittelemalla sisällössä esiintyviä narratiiveja. Yksityiskohtainen aineiston analysointi ja tarkkojen muistiinpanojen tekeminen jo alkuvaiheessa oli oikea ratkaisu, sillä tämä helpotti tutkielman kirjoitustyötä. Tarkat

muistiinpanot olisivat auttaneet myös tilanteessa, jossa alkuperäistä aineistoa olisi kadonnut tai jos News Front olisi joutunut monien propagandasivustojen tavoin estetyksi.

Kun aloin suunnitella ja tehdä tätä tutkielmaa keväällä 2022, Nato-jäsenyys vaikutti nopeasti etenevältä prosessilta. Maailmanpolitiikan jännitteiden vuoksi Suomesta ei tullutkaan Naton jäsentä tutkielman valmistumiseen mennessä, sillä vielä 15.3.2023 Turkki ja Unkari eivät olleet ratifioineet Suomen ja Ruotsin jäsenyyksiä. Vaikka olisi ollut mielekästä tehdä uutisseurantaa jäsenyyden mahdolliseen toteutumiseen asti, voi olla, ettei tämä olisi tuonut tutkimukselle merkittävää lisäarvoa: jo nyt uutisointi Suomesta oli kauttaaltaan negatiivista, joten News Frontin narratiivit Suomesta tuskin muuttuvat Nato-jäsenyyden toteutuessa ainakaan positiivisempaan suuntaan.

Aineistosta kasvoi tutkielman laajuuteen nähden mittava. Vaikka suuri ja tutkimuksen teon aikana kasvanut aineisto tarjosi paljon analysoitavaa, aineiston ison koon myötä tutkielmani on pituudeltaan hieman keskimääräistä pidempi ja raskaampi. Toisaalta voin puolustaa tutkielman pituutta sillä, että tein niin analysoimisen kuin myös teoriataustan koostamisen suhteen pioneerityötä.

Isoksi kasvaneen aineiston vuoksi olen joutunut tekemään yksinkertaistuksia. Tätä on tapahtunut esimerkiksi tulkitessani, mikä on minkäkin uutisen keskeinen narratiivi – kuten luvussa 6 käsittelen, usein narratiivit limittyvät tiiviisti toisiinsa. Myös luvuissa 6.3 ja 6.4 voi nähdä pientä päällekkäisyyttä, sillä usein venäläinen propaganda liittyy moraalisen ja yhteiskunnallisen rappion toisiinsa. Analyysin kannalta katsoin kuitenkin mielekkäämmäksi erottaa moraalisiin ja yhteiskuntaan liittyvät rappionarratiivit toisistaan, sillä niiden välillä esiintyi selkeitä tyyllillisiä ja sisällöllisiä eroja.

Eräs vaihtoehto havainnollistaa narratiivien limittymistä olisi niiden esiintymisen taulukoiminen, mutta se voisi jäädä narratiivien tuottamien merkityksien analysoimisen kannalta epäolennaiseksi. Laadullisen tutkimuksen keskeinen tarkoitus on tehdä tulkintoja merkityksistä, ei vain luetteloida löydöksiä. Joka tapauksessa tilastolliset menetelmät olisivat voineet tuoda lisänäkökulmaa tutkimukseeni.

Ylipäätään tutkielmani avaa vain pientä osaa Venäjän propagandakoneiston kokonaisuudesta. Aineistona ovat vain yhden sivuston englanninkieliset uutiset tietyllä aikavälillä. News Front näennäisesti yksityisenä mediana on pieni osa suurta vaikuttamisen kokonaisuutta, johon kuuluu valtionmedioita, ajatuspajoja ja valeuutissivustoja. Venäjä tuottaakin runsaasti englanninkielistä sisältöä lähtien valtionmediatason ilmeisestä propagandasta (RT, Sputnik) suostuttelevaan vaikuttamiseen (Russia Beyond, In The Now).

Olisi myös kiinnostavaa tietää, kuinka vaikuttavia Venäjän narratiivit lopulta ovat. Toimivatko ne, kuinka moni uskoo niihin? Luetaanko niitä vitsillä vai otetaanko ne vakavissaan? Kävijämäärien ja propagandasivujen runsaan määrän perusteella propagandalle on olemassa yleisönsä. Venäjän informaatiovaikuttamisesta Suomessa pitäisi tehdä laajempaa ja systemaattisempaa tutkimusta.

Ylipäätään Suomen Nato-jäsenyysprosessista ja kaikesta siihen liittyvästä voi odottaa lähivuosina julkaistavan paljon tutkimusta. Viestinnän tutkimuksen parissa voidaan esimerkiksi vertailla Suomen Nato-prosessia koskevaa uutisointia kansainvälisissä ja kotimaisissa medioissa, tutkia Nato-jäsenyysprosessista tuotettua Venäjän propagandaa tai analysoida aiheesta käytyä julkista keskustelua – mahdollisia tutkimusaiheita on lukemattomia.

Tutustuminen Venäjän propagandaan auttoi itseäni ymmärtämään aihetta käsittelevien akateemisten ja populaaritieteellisten yleisesitysten tarpeen. Venäjän tuottamasta propagandasta uutisoidaan paljon mutta usein sensaatiomaisesti. Venäjän medioiden Suomea käsittelevien akateemisten yleisesityksien ja analyysien määrä on kuitenkin vähäinen, kun ottaa huomioon ilmiön yhteiskunnallisen merkityksen. Voi toivoa, että nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa Venäjän propagandan tutkimuksen tarpeeseen vastataan.

Venäjä-asiantuntijoille on tarvetta myös tulevaisuudessa. Muuttuvassa maailmanpoliittisessa tilanteessa ajantasaisten Venäjän historiaa käsittelevien kirjojen julkaiseminen on tarpeen. Tietoa pitäisi olla saatavilla enemmän etenkin suomeksi, jotta keskustelu Venäjästä ja venäläisestä propagandasta ei jää vain englanninkieliseen akateemikkojen kuplaan.

Yhdysvaltain senaattori Hiram Johnsonin nimiin laitettun sanonnan mukaan sodan ensimmäinen uhri on totuus. Ukrainan sodan aikana voi huomata, että ensimmäisen maailmansodan aikana syntynyt kasku pitää yhä paikkansa. Vähintään totuudesta tulee venyteltävä, muokattava ja tulkinnallinen. Vaikka tietoisuus Venäjän propagandan laadusta ja määrästä on kasvanut, vaikuttaa siltä, että propagandakanavat ovat pitäneet silti pintansa. Valeutissivustojen määrä vaikuttaisi jopa kasvaneen koronapandemian ja Ukrainan sodan myötä. Viime vuosien informaatioympäristön kehityskulut osoittavat, että propagandan tutkimukselle on tarvetta jatkossakin.

Lähteet

Aineisto

News Front -sivuston englanninkieliset artikkelit ja uutiset

News Front: About Us. <https://en.news-front.info/about-us/> (haettu 21.10.2022)

News Front (15.12.2021) Finnish journalists surprised by Russia's restraint amid NATO hysteria. <https://en.news-front.info/2021/12/15/finnish-journalists-surprised-by-russias-restraint-amid-nato-hysteria/>

News Front (21.12.2021) Zakharova commented on NATO's attempt to draw Finland and Sweden into the orbit of interest. <https://en.news-front.info/2021/12/24/zakharova-commented-on-natos-attempt-to-draw-finland-and-sweden-into-the-orbit-of-interest/>

News Front (4.1.2022) Finland dragged into NATO according to Ukrainian scenario. <https://en.news-front.info/2022/01/04/finland-dragged-into-nato-according-to-ukrainian-scenario/>

News Front (5.1.2022a) Journalist Akopov says NATO plans to turn Finland into a new Ukraine. <https://en.news-front.info/2022/01/05/journalist-akopov-says-nato-plans-to-turn-finland-into-a-new-ukraine/>

News Front (5.1.2022b) Gift from Helsinki: Finns return Moscow to 1939 situation. <https://en.news-front.info/2022/01/05/gift-from-helsinki-finns-return-moscow-to-1939-situation/>

News Front (17.1.2022) Finnish and French presidents declare dialogue with Russia important. <https://en.news-front.info/2022/01/17/finnish-and-french-presidents-declare-dialogue-with-russia-important/>

News Front (18.1.2022) A firm no: Finland opposes NATO's Scandinavian expansion plan. <https://en.news-front.info/2022/01/18/a-firm-no-finland-opposes-natos-scandinavian-expansion-plan/>

News Front (11.4.2022) Finland and Sweden may join NATO this summer – media. <https://en.news-front.info/2022/04/11/finland-and-sweden-may-join-nato-this-summer-media/>

News Front (21.4.2022) NATO shows unprecedented activity in Europe. <https://en.news-front.info/2022/04/21/nato-shows-unprecedented-activity-in-europe/>

News Front (26.4.2022) If Finland joins NATO, it will return to war with Russia. <https://en.news-front.info/2022/04/26/if-finland-joins-nato-it-will-return-to-war-with-russia/>

News Front (3.5.2022) Finland risks becoming a second Ukraine if it joins NATO – expert. <https://en.news-front.info/2022/05/03/finland-risks-becoming-a-second-ukraine-if-it-joins-nato-expert/>

News Front (6.5.2022) Russian State Duma says by inviting Sweden and Finland to NATO, the alliance makes them accomplices in war crimes. <https://en.news-front.info/2022/05/06/russian-state-duma-says-by-inviting-sweden-and-finland-to-nato-the-alliance-makes-them-accomplices-in-war-crimes/>

News Front (12.5.2022) “A dangerous game”: US expert Ritter warns Finland against joining NATO. <https://en.news-front.info/2022/05/12/a-dangerous-game-us-expert-ritter-warns-finland-against-joining-nato/>

News Front (15.5.2022) The European Parliament threatens Turkey when blocking the admission of Sweden and Finland to NATO. <https://en.news-front.info/2022/05/15/the-european-parliament-threatens-turkey-when-blocking-the-admission-of-sweden-and-finland-to-nato/>

News Front (16.5.2022) Russia will not put up with Finland and Sweden joining NATO – deputy foreign minister. <https://en.news-front.info/2022/05/16/russia-will-not-put-up-with-finland-and-sweden-joining-nato-deputy-foreign-minister/>

News Front (17.5.2022) Frozen, slightly hungry but proud Finns are heading for NATO... <https://en.news-front.info/2022/05/17/frozen-slightly-hungry-but-proud-finns-are-heading-for-nato/>

News Front (18.5.2022) Why Erdogan publicly humiliates Finland and Sweden. <https://en.news-front.info/2022/05/18/why-erdogan-publicly-humiliates-finland-and-sweden/>

News Front (19.5.2022a) Swedes and Finns are approaching the war zone – expert Ishchenko. <https://en.news-front.info/2022/05/19/swedes-and-finns-are-approaching-the-war-zone-expert-ishchenko/>

News Front (19.5.2022b) “Have to be reckoned with”: Sohu threatened Finland with Russian Iskanders. <https://en.news-front.info/2022/05/19/have-to-be-reckoned-with-sohu-threatened-finland-with-russian-iskanders/>

News Front (21.5.2022) Finland is turning into an openly hostile state to Russia.

<https://en.news-front.info/2022/05/21/finland-is-turning-into-an-openly-hostile-state-to-russia/>

News Front (22.5.2022) Russian Foreign Ministry calls aspiration of Finland and Sweden to

NATO alarming. <https://en.news-front.info/2022/05/22/russian-foreign-ministry-calls-aspiration-of-finland-and-sweden-to-nato-alarming/>

News Front (25.5.2022) Finland risks losing Åland because of NATO membership.

<https://en.news-front.info/2022/05/25/finland-risks-losing-aland-because-of-nato-membership/>

News Front (1.6.2022a) Finland and Sweden's membership in NATO extremely dangerous –

US expert Ashford. <https://en.news-front.info/2022/06/01/finland-and-swedens-membership-in-nato-extremely-dangerous-us-expert-ashford/>

News Front (1.6.2022b) Erdogan has claims not only against Finland and Sweden, but also

France and the Netherlands. <https://en.news-front.info/2022/06/01/erdogan-has-claims-not-only-against-finland-and-sweden-but-also-france-and-the-netherlands/>

News Front (2.6.2022) New NATO concept: now Russia is enemy number one.

<https://en.news-front.info/2022/06/02/new-nato-concept-now-russia-is-enemy-number-one/>

News Front (3.6.2022) Sweden and Finland's entry into NATO will turn Arctic into

confrontation arena. <https://en.news-front.info/2022/06/03/sweden-and-finlands-entry-into-nato-will-turn-arctic-into-confrontation-arena/>

News Front (4.6.2022) The process of accepting Sweden and Finland into NATO is expected

to reach a dead end. <https://en.news-front.info/2022/06/04/the-process-of-accepting-sweden-and-finland-into-nato-is-expected-to-reach-a-dead-end/>

News Front (5.6.2022) Turkey is the only NATO member showing flexibility.

<https://en.news-front.info/2022/06/05/turkey-is-the-only-nato-member-showing-flexibility>

News Front (6.6.2022) The reason for Russia's westward expansion is NATO's eastward

expansion. <https://en.news-front.info/2022/06/06/the-reason-for-russias-westward-expansion-is-natos-eastward-expansion/>

News Front (8.6.2022a) Turkey presented 10 conditions for Sweden and Finland to join

NATO. <https://en.news-front.info/2022/06/08/turkey-presented-10-conditions-for-sweden-and-finland-to-join-nato/>

News Front (8.6.2022b) NATO does not give guarantees to Russia not to deploy nuclear

weapons in Sweden and Finland. <https://en.news-front.info/2022/06/08/nato-does-not-give-guarantees-to-russia-not-to-deploy-nuclear-weapons-in-sweden-and-finland/>

News Front (13.6.2022a) Finland ruled out North Atlantic Alliance membership without Sweden. <https://en.news-front.info/2022/06/13/finland-ruled-out-north-atlantic-alliance-membership-without-sweden/>

News Front (13.6.2022b) Finns do not want to be hit by Russia for joining NATO. <https://en.news-front.info/2022/06/13/finns-do-not-want-to-be-hit-by-russia-for-joining-nato/>

News Front (17.6.2022) NATO resembles a ship steadily sinking. <https://en.news-front.info/2022/06/17/nato-resembles-a-ship-steadily-sinking/>

News Front (18.6.2022) Finland continues to buy Russian gas. <https://en.news-front.info/2022/06/18/finland-continues-to-buy-russian-gas/>

News Front (19.6.2022a) Finland under pressure from the EU imposed sanctions against itself. <https://en.news-front.info/2022/06/19/finland-under-pressure-from-the-eu-imposed-sanctions-against-itself/>

News Front (19.6.2022b) Erdogan: documents confirming Sweden and Finland's support for terrorism to be presented at NATO summit. <https://en.news-front.info/2022/06/19/erdogan-documents-confirming-sweden-and-finlands-support-for-terrorism-to-be-presented-at-nato-summit/>

News Front (21.6.2022) Finnish president: NATO talks with Turkey have failed. <https://en.news-front.info/2022/06/21/finnish-president-nato-talks-with-turkey-have-failed/>

News Front (29.6.2022) North Atlantic Alliance prepares for war with Russia. <https://en.news-front.info/2022/06/29/north-atlantic-alliance-prepares-for-war-with-russia/>

News Front (30.6.2022a) Russia has no problem with Sweden and Finland joining NATO, but they will have to consider risks – Putin. <https://en.news-front.info/2022/06/30/russia-has-no-problem-with-sweden-and-finland-joining-nato-but-they-will-have-to-consider-risks-putin/>

News Front (30.6.2022b) MV-lehti: Finland dragged into new Barbarossa operation against Russia. <https://en.news-front.info/2022/06/30/mv-lehti-finland-dragged-into-new-barbarossa-operation-against-russia/>

News Front (1.7.2022) “The screws were tightened”: expert Satanovsky explained Erdogan's change of mind on the NATO issue. <https://en.news-front.info/2022/07/01/the-screws-were-tightened-expert-satanovsky-explained-erdogans-change-of-mind-on-the-nato-issue/>

News Front (3.7.2022) Finland not yet in NATO, but already counting the rewards of joining the Alliance. <https://en.news-front.info/2022/07/03/finland-not-yet-in-nato-but-already-counting-the-rewards-of-joining-the-alliance/>

News Front (5.7.2022) The Ministers of Foreign Affairs of Finland and Sweden signed the protocols on the accession of countries to NATO. <https://en.news-front.info/2022/07/05/the-ministers-of-foreign-affairs-of-finland-and-sweden-signed-the-protocols-on-the-accession-of-countries-to-nato/>

News Front (7.7.2022a) Eastern Finland is at war with the boomerang of sanctions against Russia. <https://en.news-front.info/2022/07/07/eastern-finland-is-at-war-with-the-boomerang-of-sanctions-against-russia/>

News Front (7.7.2022b) Finland wants to build a fence on the border with Russia. <https://en.news-front.info/2022/07/07/finland-wants-to-build-a-fence-on-the-border-with-russia/>

News Front (17.7.2022) History of the European Union: from pragmatism to degradation. <https://en.news-front.info/2022/07/17/history-of-the-european-union-from-pragmatism-to-degradation/>

News Front (18.7.2022) Turkey could freeze Finland and Sweden's accession to NATO. <https://en.news-front.info/2022/07/18/turkey-could-freeze-finland-and-swedens-accession-to-nato/>

News Front (27.7.2022) The EU is depriving itself of an instrument of influence on Russia. <https://en.news-front.info/2022/07/27/the-eu-is-depriving-itself-of-an-instrument-of-influence-on-russia/>

News Front (29.7.2022) Medvedev: Relations with Finland and Sweden to be reviewed. <https://en.news-front.info/2022/07/29/medvedev-relations-with-finland-and-sweden-to-be-reviewed/>

News Front (31.7.2022) Shops in Finland will have to close in winter due to energy problems. <https://en.news-front.info/2022/07/31/shops-in-finland-will-have-to-close-in-winter-due-to-energy-problems/>

News Front (4.8.2022a) U.S. Senate approves accession of Finland and Sweden to NATO. <https://en.news-front.info/2022/08/04/u-s-senate-approves-accession-of-finland-and-sweden-to-nato/>

News Front (4.8.2022b) Accession of Finland and Sweden to NATO ratified by 23 out of 30 countries. <https://en.news-front.info/2022/08/04/accession-of-finland-and-sweden-to-nato-ratified-by-23-out-of-30-countries/>

News Front (12.8.2022) European unity at risk in light of crisis – Finnish president. <https://en.news-front.info/2022/08/12/european-unity-at-risk-in-light-of-crisis-finnish-president/>

News Front (13.8.2022) Finns accused of treason over Russian gasoline. <https://en.news-front.info/2022/08/13/finns-accused-of-treason-over-russian-gasoline/>

News Front (19.8.2022) Sanna Marin is an addition to Boris Johnson's squad. <https://en.news-front.info/2022/08/19/sanna-marin-is-an-addition-to-boris-johnsons-squad/>

News Front (20.8.2022) NATO talks with Turkey to be held in August in Finland. <https://en.news-front.info/2022/08/20/nato-talks-with-turkey-to-be-held-in-august-in-finland/>

News Front (1.9.2022) Finland suffers from loss of Russian tourists. <https://en.news-front.info/2022/09/01/finland-suffers-from-loss-of-russian-tourists/>

News Front (7.9.2022) Finland will not impose ban on Russian tourists without EC decision. <https://en.news-front.info/2022/09/07/finland-will-not-impose-ban-on-russian-tourists-without-ec-decision/>

News Front (13.9.2022) "Visa issue" brought down the unity of the European Union – Russian political expert Kamkin. <https://en.news-front.info/2022/09/13/visa-issue-brought-down-the-unity-of-the-european-union-russian-political-expert-kamkin/>

News Front (17.9.2022) The Finnish Foreign Ministry criticized the decision of Estonia to ban the entry of Russians with Schengen visas. <https://en.news-front.info/2022/09/17/the-finnish-foreign-ministry-criticized-the-decision-of-estonia-to-ban-the-entry-of-russians-with-schengen-visas/>

News Front (23.9.2022) Finland and Sweden may be admitted to NATO in 2022 – US ambassador. <https://en.news-front.info/2022/09/23/finland-and-sweden-may-be-admitted-to-nato-in-2022-us-ambassador/>

News Front (1.10.2022) Erdogan: Ankara will not approve Sweden and Finland joining NATO if promises are not kept. <https://en.news-front.info/2022/10/01/erdogan-ankara-will-not-approve-sweden-and-finland-joining-nato-if-promises-are-not-kept/>

News Front (5.10.2022) "It's a failure": expert Beckman assesses Finland's NATO aspirations. <https://en.news-front.info/2022/10/05/its-a-failure-expert-beckman-assesses-finlands-nato-aspirations/>

News Front (15.10.2022) Russia, NATO and EU are on the verge of Cold War – Finnish Defense Minister. <https://en.news-front.info/2022/10/15/russia-nato-and-eu-are-on-the-verge-of-cold-war-finnish-defense-minister/>

News Front (17.10.2022) Sweden and Finland have already joined the alliance in a hybrid version. <https://en.news-front.info/2022/10/17/sweden-and-finland-have-already-joined-the-alliance-in-a-hybrid-version/>

News Front (22.10.2022) Hungary will approve Finland and Sweden to join NATO this year. <https://en.news-front.info/2022/10/22/hungary-will-approve-finland-and-sweden-to-join-nato-this-year/>

News Front (30.10.2022) Yle: Finnish gangs smuggle western weapons from Ukraine. <https://en.news-front.info/2022/10/30/yle-finnish-gangs-smuggle-western-weapons-from-ukraine/>

News Front (31.10.2022) Weapons destined for Ukraine ended up in Finland. <https://en.news-front.info/2022/10/31/weapons-destined-for-ukraine-ended-up-in-finland/>

News Front (1.11.2022) Finland risks becoming a “victim” of Ukraine’s uncontrolled weapons – Heiskanen. <https://en.news-front.info/2022/11/01/finland-risks-becoming-a-victim-of-ukraines-uncontrolled-weapons-heiskanen/>

News Front (3.11.2022) Sweden is bored with peace and prosperity. <https://en.news-front.info/2022/11/03/sweden-is-bored-with-peace-and-prosperity/>

News Front (4.11.2022a) Exercises between Finland and NATO to be held in the Baltic Sea. <https://en.news-front.info/2022/11/04/exercises-between-finland-and-nato-to-be-held-in-the-baltic-sea/>

News Front (4.11.2022b) Finland may have to pay Gazprom for air or agree to gas supplies – Yle. <https://en.news-front.info/2022/11/04/finland-may-have-to-pay-gazprom-for-air-or-agree-to-gas-supplies-yle/>

News Front (7.11.2022) Finland does not intend to deploy nuclear weapons on its territory. <https://en.news-front.info/2022/11/07/finland-does-not-intend-to-deploy-nuclear-weapons-on-its-territory/>

News Front (9.11.2022) Finland wants to remove any mention of Russia from the Criminal Code. <https://en.news-front.info/2022/11/09/finland-wants-to-remove-any-mention-of-russia-from-the-criminal-code/>

News Front (2.12.2022) US forced Sweden and Finland to apply to NATO with lies about pending missile strikes. <https://en.news-front.info/2022/12/02/us-forced-sweden-and-finland-to-apply-to-nato-with-lies-about-pending-missile-strikes/>

News Front (4.12.2022) 19FortyFive: security guarantees for Russia will stop the special operation. <https://en.news-front.info/2022/12/04/19fortyfive-security-guarantees-for-russia-will-stop-the-special-operation/>

News Front (10.12.2022a) Russian flag burned during mass march in Helsinki. <https://en.news-front.info/2022/12/10/russian-flag-burned-during-mass-march-in-helsinki/>

News Front (10.12.2022b) Russian Foreign Ministry calls on Finnish authorities to punish people who burned a Russian flag. <https://en.news-front.info/2022/12/10/russian-foreign-ministry-calls-on-finnish-authorities-to-punish-people-who-burned-a-russian-flag/>

News Front (12.12.2022) Why Finland declares the need for cooperation with Russia. <https://en.news-front.info/2022/12/12/why-finland-declares-the-need-for-cooperation-with-russia/>

News Front (30.12.2022) Finland is concerned about the onset of severe cold. <https://en.news-front.info/2022/12/30/finland-is-concerned-about-the-onset-of-severe-cold/>

News Front (9.1.2023) Yle: Nearly half of Finns oppose NATO bases in Finland. <https://en.news-front.info/2023/01/09/yle-nearly-half-of-finns-oppose-nato-bases-in-finland/>

News Front (10.1.2023) Stoltenberg expressed confidence that Turkey would approve Sweden and Finland joining NATO. <https://en.news-front.info/2023/01/10/stoltenberg-expressed-confidence-that-turkey-would-approve-sweden-and-finland-joining-nato/>

News Front (11.1.2023) Finland has not made a decision on the supply of tanks to Ukraine. <https://en.news-front.info/2023/01/11/finland-has-not-made-a-decision-on-the-supply-of-tanks-to-ukraine/>

News Front (15.1.2023) Orban blocks Sweden and Finland from joining NATO because of Russia. <https://en.news-front.info/2023/01/15/orban-blocks-sweden-and-finland-from-joining-nato-because-of-russia/>

News Front (16.1.2023) Malinin: Sweden and Finland will not become NATO members soon – News Front exclusive. <https://en.news-front.info/2023/01/16/malinin-sweden-and-finland-will-not-become-nato-members-soon-news-front-exclusive/>

News Front (18.1.2023) Lavrov: Russia will take military and technical measures on its side in case of NATO enlargement. <https://en.news-front.info/2023/01/18/lavrov-russia-will-take-military-and-technical-measures-on-its-side-in-case-of-nato-enlargement/>

News Front (22.1.2023) Finland freezes Russian assets worth 187 million euros. <https://en.news-front.info/2023/01/22/finland-freezes-russian-assets-worth-187-million-euros/>

News Front (30.1.2023) Sweden's NATO membership issue is being used by Erdogan to increase his influence. <https://en.news-front.info/2023/01/30/swedens-nato-membership-issue-is-being-used-by-erdogan-to-increase-his-influence/>

News Front (31.1.2023) “Put down”: Russian State Duma explains Erdogan’s tough decision for Sweden on NATO. <https://en.news-front.info/2023/01/31/put-down-russian-state-duma-explains-erdogans-tough-decision-for-sweden-on-nato/>

News Front (1.2.2023a) NATO expansion delayed: Turkey refuses to ratify Swedes’ application. <https://en.news-front.info/2023/02/01/nato-expansion-delayed-turkey-refuses-to-ratify-swedes-application/>

News Front (1.2.2023b) Stoltenberg expresses confidence that Finland and Sweden will join NATO. <https://en.news-front.info/2023/02/01/stoltenberg-expresses-confidence-that-finland-and-sweden-will-join-nato/>

News Front (18.2.2023) Stoltenberg: Sweden and Finland to become NATO members by mid-July, work in progress. <https://en.news-front.info/2023/02/18/stoltenberg-sweden-and-finland-to-become-nato-members-by-mid-july-work-in-progress/>

News Front (20.2.2023) Sweden threatens Finns with “complications” for solo entry into NATO. <https://en.news-front.info/2023/02/20/sweden-threatens-finns-with-complications-for-solo-entry-into-nato/>

News Front (28.2.2023) Finland will build a fence on the border with Russia – YLE. <https://en.news-front.info/2023/02/28/finland-will-build-a-fence-on-the-border-with-russia-yle/>

News Front (1.3.2023) Finland’s parliament approves bill to join NATO. <https://en.news-front.info/2023/03/01/finlands-parliament-approves-bill-to-join-nato/>

News Front (2.3.2023) Finland is on the rampage. <https://en.news-front.info/2023/03/02/finland-is-on-the-rampage/>

News Front (3.3.2023) Hungarian president: parliament to consider admission of Sweden and Finland to NATO in May. <https://en.news-front.info/2023/03/03/hungarian-president-parliament-to-consider-admission-of-sweden-and-finland-to-nato-in-may/>

News Front 10.3.2023) Finnish Foreign Ministry: Helsinki gives Kiev €29m in financial aid. <https://en.news-front.info/2023/03/10/finnish-foreign-ministry-helsinki-gives-kiev-e29m-in-financial-aid/>

News Front (14.3.2023a) Swedish PM Christersson: Finland’s likelihood of joining NATO before Sweden has increased. <https://en.news-front.info/2023/03/14/swedish-pm-christersson-finlands-likelihood-of-joining-nato-before-sweden-has-increased/>

News Front (14.3.2023b) Ukraine asked Finland to hand over Allegro trains, media report. <https://en.news-front.info/2023/03/14/ukraine-asked-finland-to-hand-over-allegro-trains-media-report/>

Aineistot, joihin News Frontin artikkelit todennäköisesti viittaavat

- Ashford, Emma (2022) NATO Should Think Twice Before Accepting Finland and Sweden. *The Washington Post* 30.5.2022. https://www.washingtonpost.com/business/nato-should-think-twice-before-accepting-finland-and-sweden/2022/05/30/b412ee2a-dff7-11ec-ae64-6b23e5155b62_story.html (haettu 11.12.2022)
- Bukovics, Martin (2023) Orbán's riskantes Spiel mit dem schwedischen Nato-Beitritt. *Die Welt* 14.1.2023. https://www.welt.de/politik/ausland/plus243193543/Ungarn-Orbans-riskantes-Spiel-mit-dem-schwedischen-Nato-Beitritt.html?source=puerto-reco-2_ABC-V17.4.B_test (haettu 15.1.2023)
- Hakala, Pekka (2021) Suomen uusilla hävittäjillä voi ampua risteilyohjuksen Moskovaan asti, ja Venäjä on jo ottanut sen huomioon. *Helsingin Sanomat* 10.12.2021. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008465582.html> (haettu 23.1.2023)
- Hannus, Tanja (2022) Lappeenrannan kaupunki olisi tarvittaessa valmis tarjoamaan lentokenttensä Nato-tukikohdaksi – "Se on varmasti käytettävissä, jos puolustusvoimat niin haluaisi". Yle Uutiset 30.6.2022. <https://yle.fi/a/3-12516684> (haettu 11.12.2022)
- Heikel, Kirsi (2022) KRP:n tiedustelutiedot: Ukrainalle toimitettuja aseita on päätynyt rikollisille Suomessa. Yle Uutiset 30.10.2022. <https://yle.fi/a/3-12668870> (haettu 8.12.2022)
- Huttunen, Riku (2022) Energiasodan välitilinpäätös. Työ- ja elinkeinoministeriö 30.12.2022. <https://tem.fi/-/energiasodan-valitilinpaaotos> (haettu 12.1.2023)
- Hämäläinen, Veli-Pekka & Lindfors, Sami (2022) Tämä asiakirja kertoo, mihin perustuu Suomen kiistelty viisumilinja: ulkoministeriö arvosteli Viron ratkaisua "arveluttavaksi". Yle Uutiset 16.9.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-12627433> (haettu 23.1.2023)
- Kangas, Laura & Hyytinen, Tuomas (2022) Presidentti Niinistö: Suomella ei ole aikeita tuoda ydinaseita maaperälleen. Yle Uutiset 7.11.2022. <https://yle.fi/a/3-12672848> (haettu 8.12.2022)
- Lindholm, Petteri (2022) Suomi voi olla pakotettu aloittamaan putkikaasun ostot Venäjältä uudestaan – tai maksamaan itänaapurille tyhjästä. Yle Uutiset 3.11.2022. <https://yle.fi/a/3-12671158> (haettu 7.12.2022)
- MV-lehti (2022) Suomen laitton aseapu Ukrainaan sotarikos – Aiheuttaa uhkia ja ongelmia. mvlehti.net 27.6.2022. <https://mvlehti.net/2022/06/27/suomen-laitton-aseapu-ukrainaan-sotarikos-aiheuttaa-uhkia-ja-ongelmia/> (haettu 18.1.2023)

- Parkkonen, Tommi (2022) Korona ja Ukrainan sota veivät Etelä-Karjalalta 300 miljoonan euron matkailutulot: "Vaarallista koko Suomelle". *Alfatvutiset.fi* 30.8.2022.
<https://alfatvutiset.fi/korona-ja-ukrainan-sota-veivat-etela-karjalalta-300-miljoonan-euron-matkailutulot-vaarallista-koko-suomelle/> (haettu 3.12.2022)
- Parviala, Antti (2022) Osa ruokakaupoista saattaa joutua sulkemaan ovensa hetkittäin ensi talvena – kaupat varautuvat jo nyt tulevaan sähköpulaan. *Yle Uutiset* 31.7.2022.
<https://yle.fi/a/3-12550552> (haettu 7.12.2022)
- Ristamäki, Juha (2022) SDP:n Qvintus: Venäjä poistettava Suomen rikoslaista. *Iltalehti* 7.11.2022. <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/9e87a93d-9a17-4c92-831e-133bf5f61052> (haettu 7.12.2022)
- RUSSTRAT (2022a) Вступление Финляндии в НАТО вернёт её в состояние войны с Россией. *Russtrat.ru* 26.4.2022. <https://russtrat.ru/analytics/26-aprelya-2022-0010-10066> (haettu 3.12.2022)
- Tikkala, Hannu (2022) Kansalaiset jättivät paljon kriittisiä lausuntoja Nato-esitykseen – Ulkoministeri Haavisto: Ihmiset käyttivät mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä. *Yle Uutiset* 5.12.2022. <https://yle.fi/a/3-12683456/64-3-126082> (haettu 1.2.2023)
- Tuhkanen, Markku (2022) Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn: "Uusi rautaesirippu heijastuu erityisesti Itä-Suomen talouteen ja näkymiin". *Yle Uutiset* 6.7.2022.
<https://yle.fi/a/3-12524773> (haettu 1.2.2023)
- Yle News (2023) MTV poll: Close to half oppose Nato base in Finland. *Yle News* 9.1.2023.
<https://yle.fi/a/74-20011901> (haettu 12.1.2023)
- Yle Novosti (2023) В Финляндии заморожены российские активы почти на 200 миллионов евро. *Yle Novosti* 21.1.2023. <https://yle.fi/a/74-20014040> (haettu 23.1.2023)

Kirjallisuus

- Abrams, Steve (2016) Beyond Propaganda: Soviet Active Measures in Putin's Russia. *Connections* 15(1). 5–31. <http://doi.org/10.11610/Connections.15.1.01>
- Agadjanian, Alexander (2017) Tradition, morality and community: elaborating Orthodox identity in Putin's Russia. *Religion, State & Society* 45(1). 39–60.
<https://doi.org/10.1080/09637494.2016.1272893>
- Ahonen, Sirkka (2017) *Suomalaisuuden monet myytit. Kansallinen katse historian kirjoissa. Gaudeamus.*

- Arendt, Hannah (2021/1973) *Totalitarismin synty*. Englanninkielisestä alkuperäisteoksesta *The Origins of Totalitarianism* suomentanut Matti Kinnunen. Tampere: Vastapaino.
- Aro, Jessikka (2019) *Putinin trollit. Tositarinoita Venäjän infosodan rintamilta*. Helsinki: Johnny Kniga.
- Aronczyk, Melissa (2013). *Branding the Nation: The Global Business of National Identity*. Oxford University Press.
- Barthes, Roland (1994) *Mytologioita*. Ranskankielisestä alkuperäisteoksesta *Mythologies* suomentanut Panu Minkkinen. Gaudeamus.
- Berkhoff, Karel (2012). *Motherland in Danger*. Cambridge & London: Harvard University Press.
- Carleton, Gregory (2017) *Russia – the Story of War*. Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press.
- Cunningham, Stanley B. (2002) *The Idea of Propaganda. A Reconstruction*. Westport, Connecticut & London: Praeger.
- Dewey, John (2006/1927) *Julkinen toiminta ja sen ongelmat*. Englanninkielisestä alkuperäisteoksesta *The Public and its Problems* suomentanut Mika Renvall. Tampere: Vastapaino.
- Freedman, Lawrence (2006) *The Transformation of Strategic Affairs*. London: Routledge.
- Galeotti, Mark (2020) *A Short History of Russia. From the Pagans to Putin*. London: Ebury Press.
- Grigor, Irina (2020) *Weaponized News: Russian Television, Strategic Narratives And Conflict Reporting*. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta.
- Hakulinen, Janne (1951) *Propagandan käsikirja*. Helsinki: Otava.
- Hemánus, Pertti (1975) *Propaganda sanomalehdissä*. Helsinki: Otava.
- Huckin, Thomas (2016) Propaganda defined. Teoksessa Gae Lyn Henderson & M. J. Braun (toim.): *Propaganda and Rhetoric in Democracy: History, Theory, Analysis*. Southern Illinois University Press.
- Jantunen, Saara (2015) *Infosota*. 2. painos. Helsinki: Otava.
- Jowett, Garth S. & O'Donnell, Victoria (2015) *Propaganda & Persuasion*. Sixth Edition. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington D.C.: Sage.
- Kaldor, Mary (2013) In Defence of New Wars. *Stability: International Journal of Security and Development*. 2(1). 1–16. <http://doi.org/10.5334/sta.at>

- Kaljula, Diana & Juurvee, Ivo (2018) Narratives About the Nordic-Baltic Countries Promoted by Russia. Teoksessa Lange-Ionatamišvili, Elina (toim.): *Russia's Footprint in the Nordic - Baltic Information Environment*. 57–78. Strategic Communications Centre of Excellence.
- Karvinen, Jyrki & Puistola, Juha-Antero (2015) *Nato ja Suomi*. Helsinki: Auditorium.
- Khaldarova, Irina (2016) Strategic Narratives of the Ukraine Conflict. Projected for Domestic and International Audiences by Russian TV Channels. Teoksessa Mervi Pantti (toim.) *Media and the Ukraine Crisis. Hybrid Media Practices and Narratives of Conflict*. New York: Peter Lang. 123–138.
- Lentz, Richard & Gower, Karla K. (2010). *The Opinions of Mankind: Racial Issues, Press, and Propaganda in the Cold War*. Columbia & London: University of Missouri.
- Lyotard, Jean-François (1985) *Tieto postmodernissa yhteiskunnassa*. Ranskankielisestä alkuperäisteoksesta *La condition postmoderne* suomentanut Leevi Lehto. Tampere: Vastapaino.
- Marcus, Kenneth (2012). Accusation in a Mirror. *Loyola University Chicago Law Journal* 43(2). 357–393.
- Miskimmon, Alister & O'Loughlin, Ben (2017) Russia's Narratives of Global Order: Great Power Legacies in a Polycentric World. *Politics and Governance* 5(3). 111–120.
- Mäkilä, Katariina (2022) *Strategiset narratiivit Venäjän informaatiovaikuttamisessa. Suomalaisten uutisten aseellistaminen InoSMI-uutiskäännössivustolla*. Maisterintutkielma, Helsingin yliopisto. Humanistinen tiedekunta. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:hulib-202209063420>
- Nye, Joseph (2005) *Soft Power: The Means To Success In World Politics*. PublicAffairs.
- O'Shaughnessy, Nicholas J. (2004) *Politics and propaganda. Weapons of mass seduction*. Manchester University Press.
- Pantti, Mervi & Khaldarova, Irina (2016) Fake News: The narrative battle over the Ukrainian conflict. *Journalism Practice* 10(7). 891–901.
<https://doi.org/10.1080/17512786.2016.1163237>
- Parppe, Kati (2021) Enemy Images in the Russian National Narrative. Teoksessa Katri Pynnöniemi (toim.) *Nexus of Patriotism and Militarism in Russia: A Quest for Internal Cohesion*. 23–48. Helsinki: Helsinki University Press.
- Parppe, Kati (2023, tulossa) “Impudent Provocation by Finnish Warmongers” – The Shelling of Mainila (1939) in the Context of Soviet/Russian Propaganda and Information Warfare. [Tutkimusartikkelin luonnos. Artikkelin julkaistaan todennäköisesti vuoden 2023 aikana Arei-journaalin verkkosivustolla: <http://arei-journal.pl/>]

- Pynnöniemi, Katri & Parpei, Kati (2022) Sotaretoriikka Venäjällä: Uhka ja uhrinarratiivit Venäjän hyökkäyssodan selitysmalleina. *Kosmopolis* 52(4). 9–24.
- Pörsti, Joonas (2017) *Propagandan lumo. Sata vuotta mielten hallintaa*. Helsinki: Teos.
- Roselle, Laura (2006) *Media and the Politics of Failure. Great Powers, Communication Strategies and Military Defeats*. Palgrave Macmillan.
- Roselle, Laura; Miskimmon, Alister & O’Loughlin, Ben (2014) Strategic narrative: A new means to understand soft power. *Media, War & Conflict* 7(1). 70–84.
- Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa (2012) *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.
- Snow, Nancy (2019) Propaganda. Teoksessa T. P. Vos & F. Hanusch (toim.): *The International Encyclopedia of Journalism Studies*. John Wiley & Sons.
- Taylor, Philip M. (2003) *Munitions of the mind. A history of propaganda from the ancient world to the present day*. Third edition. Manchester University Press.

Media- ja internet-lähteet

- Ahtamo, Valtteri (2022) ”Kun veljistä tuli Natoon pyrkiviä natsseja, vaihtoehdoksi jäi teloitusrangaistus” – näin Venäjä oikeuttaa hyökkäyssodan Ukrainassa. *Politiikasta.fi* 28.6.2022. <https://politiikasta.fi/kun-veljista-tuli-natoon-pyrkivia-natsseja-vaihtoehdoksi-jai-teloitusrangaistus-nain-venaja-oikeuttaa-hyokkayssodan-ukrainassa/> (haettu 13.1.2022)
- Andersson, Jasmine (2022) Russia passes 'Answer to Blinken' gay propaganda law. *BBC News* 24.11.2022. <https://www.bbc.com/news/world-europe-63747732> (haettu 27.1.2022)
- Bogdanov, Jevgeni (2022) Venäjä vaatii Suomea saattamaan vastuuseen henkilöt, jotka polttivat Venäjän lipun itsenäisyyspäivänä. *Yle Uutiset* 10.12.2022. <https://yle.fi/a/74-20008135> (haettu 10.12.2022)
- Cerulli, Rossella & Watts, Clint (2021) Russia’s Affront on the News: How NewsFront’s Circumvention of Social Media Bans Demonstrates the Need for Vigilance. *Alliance for Securing Democracy* 4.2.2021. <https://securingdemocracy.gmfus.org/russias-affront-on-the-news-how-newsfronts-persistence-past-social-media-bans-demonstrates-the-need-for-vigilance/> (haettu 18.1.2023)
- Clinton, Jane & Quach, Georgina (2022) Russia: the oligarchs and business figures on western sanction lists. *The Guardian* 10.3.2022. <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/04/russia-oligarchs-business-figures-west-sanction-lists-us-eu-uk-ukraine#ef20d9d4-b824-44f2-9d6d-a9951bfcac9a> (haettu 21.10.2022)

- Fried, Daniel & Volker, Kurt (2022) The Speech In Which Putin Told Us Who He Was. *Politico* 18.2.2022. <https://www.politico.com/news/magazine/2022/02/18/putin-speech-wake-up-call-post-cold-war-order-liberal-2007-00009918> (haettu 27.1.2023)
- Graff, Ala (2021) The long history of Russian state suppression of the press. Riddle 15.4.2021. <https://ridl.io/the-long-history-of-russian-state-s-suppression-of-the-press/> (haettu 1.2.2023)
- Hakala, Pekka & Petterson, Maria (2015) Putin tuomitsi paraatipuheessaan yksinapaisen maailman. *Helsingin Sanomat* 9.5.2015. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000002822712.html> (haettu 27.1.2023)
- Hanska, Jari (2022) Haavisto kuvailee Turkin kanssa käytäviä neuvotteluja kiirastuleksi: ”Hermosta kysyvä tilanne”. *Iltalehti* 1.6.2022. <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/beda0744-6458-4384-be11-ba66b0f160f6> (haettu 7.12.2022)
- Härkönen, Anni (2022) Puolustusvoimat siirsi kalustoa harjoitukseen, ja pian internetissä väitettiin kaluston matkaavan itärajalle – Video näyttää, miten panssari-ajoneuvojen letka lipuu läpi Tampereen. *Helsingin Sanomat* 4.5.2022. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008793421.html> (haettu 23.1.2023)
- Juhola, Teemu (2023) Unkarin parlamentti alkaa viimein käsitellä Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyksiä – tutkijan mukaan venkoilu on loukkaantuneen maan piikittelyä. *Yle Uutiset* 28.2.2023. <https://yle.fi/a/74-20020233> (haettu 14.3.2023)
- Koivisto, Matti (2022) Ylen kysely: Enemmistö suomalaisista kannattaa Suomen Nato-jäsenyyttä. *Yle Uutiset* 28.2.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-12336530> (haettu 5.5.2022)
- Koivula, Tommi (2022) Naton uusi strateginen konsepti. *Maanpuolustus-lehti* 22.9.2022. <https://www.maanpuolustus-lehti.fi/naton-uusi-strateginen-konsepti/> (haettu 7.12.2022)
- Korpela, Helena & Schönberg, Kalle (2022) Suomessa ainutlaatuinen kaasuväri otetaan pian käyttöön – säiliö laitetaan toimintakuntoon venäläisellä kaasulla. *Yle Uutiset* 19.9.2022. <https://yle.fi/a/3-12629564> (haettu 1.2.2023)
- Kotkavirta, Johannes (2022) Presidentti Sauli Niinistö arvioi Suomen ja Venäjän suhteiden tulevaisuutta karulla tavalla Ylellä. *Iltasanomat* 11.12.2022. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000009259457.html> (haettu 12.1.2023)
- Kuokkanen, Venla (2022) Putin: Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon ei ole ongelma. *Helsingin Sanomat* 30.6.2022. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008916226.html> (haettu 7.12.2022)

- Larros, Heini & Metelinen, Sami (2022) Joka kodin turva. Suomalaiset liittyvät Natoon yhtenäisinä. Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA 23.11.2022. <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2022/11/eva-arvio-041.pdf>
- Laurén, Anna-Lena (2019) Putinin trollit hyötyisi kriittisyydestä, mutta on tärkeä, ainutlaatuinen teos. *Journalisti* 17.10.2019. <https://journalisti.fi/artikkelit/2019/10/putinin-trollit-hytyisi-kriittisyydest-mutta-on-trke-ainutlaatuinen-teos/> (haettu 31.1.2023)
- Metelinen, Sami (2021) Nato-jäsenyyden kannatuksessa on tapahtunut hyppäys. Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA 26.10.2021. <https://www.eva.fi/blog/2021/10/26/nato-jasenyyden-kannatuksessa-on-tapahtunut-hyppays/> (haettu 5.5.2022)
- Miettinen, Jarno (2022) Näin Venäjän mediassa on reagoitu Suomen Nato-suunnitelmiin: "Ennen he eivät olleet ohjuksiemme kohteita, nyt he ovat". MTV Uutiset 13.5.2022. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nain-venajan-mediassa-on-reagoitu-suomen-nato-suunnitelmiin-ennen-he-eivat-olleet-ohjuksiemme-kohteita-nyt-he-ovat/8425952#gs.ortwb7> (haettu 1.2.2023)
- Mikkonen, Simo (2022) Putinin sotaisa historiapolitiikka. *Politiikasta.fi* 21.4.2022. <https://politiikasta.fi/putinin-sotaisa-historiapolitiikka/> (haettu 13.1.2022)
- Muir, Martha (2021) Russian disinformation campaigns change tack to get around western defences. *Financial Times* 23.9.2021. <https://www.ft.com/content/9efbeac4-8dde-4e51-bb47-d4ae9d504d92> (haettu 7.12.2022)
- Nuuttila, Sakari (2022) Venäjä toisti tutun varoituksen "seurauksista", jos Suomi ja Ruotsi liittyisivät Natoon. Yle Uutiset 15.4.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-12407110> (haettu 5.5.2022)
- Nurmi, Lauri (2022) Putin virittää ansaa, jossa suomalaiset leimataan kaasukammioita käyttäneiksi natseiksi. *Iltalehti* 24.3.2022. <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/308e263c-5f30-40c1-9474-8d2fedec5adf> (haettu 23.1.2023)
- Nykänen, Maria & Neihum, Alec (2022) MTV:n kysely: Nato-jäsenyyttä kannattaa 68 prosenttia suomalaisista – Venäjän vastatoimet huolestuttavat. MTV Uutiset 11.4.2022. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mtv-n-kysely-nato-jasenyytta-kannattaa-68-prosenttia-suomalaisista/8400808#gs.z0mua8> (haettu 5.5.2022)
- Nyman, Riikka (2022) KRP kiistää Ukrainan avustusaseiden päätyneen Suomen rikollisille. *Iltalehti* 1.11.2022. <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/95048479-cdaa-4bed-90b9-493bb9908d2b> (haettu 8.12.2022)
- OpenSanctions (2022) Konstantin KNYRIK. <https://www.opensanctions.org/entities/Q113512788/> (haettu 16.12.2022)

- Paananen, Arja (2017) Venäläinen tv-kanava vääristelee historiaa: ”Suomi ampui Mainilan laukaukset ja provosoi talvisodan Saksan apurina”. *Ilta-Sanomat* 1.8.2017.
<https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000005309849.html> (haettu 26.1.2023)
- Paananen, Arja (2022) Venäjä etsii nyt ”suomalaisia natsveja” haudoista – oikeus määräsi Koiviston sankarihaudan muistomerkin purettavaksi. *Ilta-Sanomat* 12.11.2022.
<https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000009197248.html> (haettu 23.1.2023)
- Paananen, Arja (2023) Kommentti: Putin kuvittelee Suomen havittelevan Karjalaa – ja siksi Venäjän propaganda vaatii jo erillistä tuomioistuinta ”suomalaisten natsirikoksille”. *Ilta-Sanomat* 5.1.2023. <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000009300899.html> (haettu 18.1.2023)
- Pyy, Tomi (2022) Putin spekuloi lännen romahtamisella. *Helsingin Sanomat* 29.9.2022.
<https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000009103287.html> (haettu 27.1.2023)
- Raudaskoski, Miika (2015) Talvisodan ihme? Historia politiikan välineenä. *The Ulkopolitist* 11.11.2015. <https://ulkopolitist.fi/2015/11/11/talvisodan-ihme-historia-politiikan-valineena/> (haettu 13.1.2023)
- Rossbach, Andreas (2018) Meet the Kremlin’s keyboard warrior in Crimea. *Coda Story* 29.5.2018. <https://www.codastory.com/disinformation/armed-conflict/meet-the-kremlins-keyboard-warrior-in-crimea/> (haettu 21.10.2022)
- RUSSTRAT (2022b) About us. <https://russtrat.ru/en/about-us> (haettu 3.12.2022)
- Salovaara, Outi & Sillanpää, Sami (2022) Ystävyysmatka Venäjälle. *Helsingin Sanomat* 20.11.2022. <https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000009124814.html> (haettu 9.12.2022)
- Sipilä, Jouni (2018) Presidenttiehdokkaat avoimena arvoistaan: Kuka uskoo luomisoppiin, kuka liittyi kirkkoon, kuka on absolutisti? MTV Uutiset 27.1.2018.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/presidenttiehdokkaat-avoimena-arvoistaan-kuka-uskoo-luomisoppiin-kuka-liittyi-kirkkoon-kuka-on-absolutisti/6745978#gs.k31keq> (haettu 7.12.2022)
- Smart, Charlie (2022) How the Russian Media Spread False Claims About Ukrainian Nazis. *The New York Times* 2.7.2022.
<https://www.nytimes.com/interactive/2022/07/02/world/europe/ukraine-nazis-russia-media.html> (haettu 23.1.2023)
- Smith, Patrick & Collier, Kevin (2022) Putin dismisses sanctions, says Western order collapsing in speech attacking U.S. NBC News 17.6.2022.
<https://www.nbcnews.com/news/world/putin-economy-speech-ukraine-west-collapsing-russia-sanctions-rcna34062> (haettu 31.1.2023)

- STT (2022) STT: USA, Saksa ja Ranska luvanneet Suomelle sotilaallista tukea jo Nato-prosessin aikana – Britannia lupasi aiemmin saman. Yle Uutiset 5.5.2022. <https://yle.fi/a/3-12432417> (haettu 31.1.2023)
- Trofimov, Yaroslav (2022) Putin's New Strategy: Laying Claim to Traditional Values. *The Wall Street Journal* 17.12.2022. <https://www.wsj.com/articles/putins-new-strategy-laying-claim-to-traditional-values-11671253263> (haettu 27.1.2023)
- Vaarakallio, Sampo (2022) Venäjä tulkitsee historiaa vapaalla kädellä – jopa Astrid Lindgrenin kirjoihin lyödään natsileimaa, Hitlerille keksittiin juutalaiset sukujuuret. Yle Uutiset 5.5.2022. <https://yle.fi/a/3-12429866> (haettu 23.1.2023)
- Vehkoo, Johanna (2015) Valheenpaljastaja: Uutista on helppo matkia. Yle Uutiset 23.3.2015. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/03/23/valheenpaljastaja-utista-helppo-matkia> (haettu 18.1.2023)
- Waris, Olli (2022a) Niinistö: Venäjä näki Suomen etupiiriinsä kuuluvana alueena. *Ilta-Sanomat* 30.4.2022. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000008782511.html> (haettu 5.5.2022)
- Waris, Olli (2022b) Huomasitko yksityiskohdat? Kravatit Suomen ja Ruotsin väreissä, Suomen jäsenhakemus otettiin ensimmäisenä vastaan. *Ilta-Sanomat* 18.5.2022. <https://www.is.fi/politiikka/art-2000008824680.html> (haettu 31.8.2022)

Julkishallintolähteet

- Eduskunta (2022a) Eduskunta kannattaa Suomen Nato-hakemuksen jättämistä. Eduskunta.fi 17.5.2022. <https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/Eduskunta-kannattaa-Suomen-Nato-j%C3%A4senyushakemuksen-jattamista.aspx> (31.8.2022)
- Eduskunta (2022b) Eduskunta hyväksyi rajavartiolain ja valmiuslain muutokset. Eduskunta.fi 7.7.2022. <https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/Eduskunta-hyv%C3%A4ksyi-rajavartiolain-ja-valmiuslain-muutokset.aspx> (haettu 3.12.2022)
- EUvsDisinfo (2019) No News on the News Front. 29.4.2019. <https://euvsdisinfo.eu/no-news-on-the-news-front/> (haettu 22.10.2022)
- EUvsDisinfo (2022) Key Narratives in Pro-Kremlin Disinformation Part 4: 'The Imminent Collapse'. 21.8.2022. <https://euvsdisinfo.eu/key-narratives-in-pro-kremlin-disinformation-part-4-the-imminent-collapse/> (haettu 31.1.2023)
- Hallituksen esitys HE 94/2022 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta. Eduskunta.fi 10.6.2022.

- https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_94+2022.aspx (haettu 3.12.2022)
- Niinistö, Sauli (2022) Tasavallan presidentti Sauli Niinistön uudenvuodenpuhe 1.1.2022. <https://www.presidentti.fi/puheet/tasavallan-presidentti-sauli-niiniston-uudenvuodenpuhe-1-1-2022/> (haettu 11.12.2022)
- Puolustusministeriö (2019) *Voiman Venäjä* -raportti. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-060-4>
- Puolustusvoimien tutkimuslaitos (2015) Tutkimuskatsaus 2/2015. Puolustusvoimat.fi 6.5.2015. https://puolustusvoimat.fi/documents/1951253/2815786/PVTUTKL_TUTKIMUSKATSA_US_2015_2.pdf/
- Putin, Vladimir (2007) Speech and the Following Discussion at the Munich Conference on Security Policy. Kremlin.ru 10.2.2007. <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/copy/24034> (haettu 27.1.2023)
- Rajavartiolaki 578/2005. finlex.fi. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050578> (haettu 3.12.2022)
- Rikoslaki 39/1889. finlex.fi. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001> (haettu 8.12.2022)
- Yhdysvaltain ulkoministeriö (2022) Russia's Top Five Persistent Disinformation Narratives. 20.1.2022. <https://www.state.gov/russias-top-five-persistent-disinformation-narratives/> (haettu 31.1.2023)
- Yhdysvaltain valtiovarainministeriö (2021) Treasury Escalates Sanctions Against the Russian Government's Attempts to Influence U.S. Elections. 15.4.2021. <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy0126> (haettu 21.10.2022)